MAREA ŞI ETERNA DRAGOSTE

Franciscus Georgius

MAREA ŞI
ETERNA DRAGOSTE

ştiinţificţiuni şi alte voioşii

Franciscus Georgius

copertă şi ilustraţii de Simone Györfi

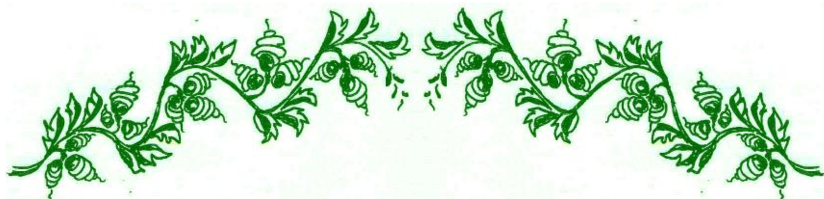
Ediţie electronică
Jibou, 30 noiembrie 2015

Fişa cărţii:

GYÖRFI-DEÁK GYÖRGY
Marea şi eterna dragoste: ştiinţificţiuni şi alte voioşii / Franciscus Georgius; copertă şi ilustraţii de Simone Györfi. - Ediţie electronică în regia autorului: Jibou, 2015.
128 p.; 21 cm.
ISBN 978-973-0-20392-9.

Autorul poate fi contactat la adresa:
gyuri4675@yahoo.com

C U P R I N S

MISSA SOLEMNIS

„*Unii şi-au cumpărat un calculator ca să facă bani cu el.*

Alţii l-au achiziţionat ca să economisească bani.

Unii l-au luat pentru copii, să aibă cu ce să se joace.

Alţii l-au găsit potrivit ca să-i determine pe leneşi să înveţe.

Unii l-au cumpărat ca să facă lucruri pe care în mod obişnuit n-ar fi putut să le facă.

Alţii au zis că trebuie să-şi procure unul, deoarece aşa e la modă.

Unii au vrut să comunice oricând vor, cu oricine, aflat oriunde, cât mai rapid cu putinţă. Ei şi-au legat calculatoarele într-o reţea şi le-au pus să schimbe informaţii.

Binecuvântează-i, Doamne, pe toţi şi iartă-i, şi lasă-i în Împărăţia Ta..."

N-am întâmpinat greutăţi în decodare, transmisia era într-o engleză americană împănată cu termeni din argoul tehnic, „în clar", fără nici o încifrare, folosind un cod de numai cinci biţi, adică 32 de semne, în locul celor pe 7 sau 8 folosite de noi, oamenii. E normal... Adică nu-i deloc normal, dar e logic: dintotdeauna computerele au fost programate să găsească soluţii cu o eficacitate maximă. Ca să comunice rapid între ele, ca să nu

piardă timp cu criptarea şi decriptarea mesajelor, ele au recurs la cea mai banală modalitate de codificare: *00000 = 0 = spaţiu, 00001 = 1 = A, 00010 = 2 = B, ş.a.m.d., până la 11111 = 31 = punct*. N-am reuşit să aflu cine a născocit şi a impus acest lucru.

Într-un fel, reţeaua globală de calculatoare seamănă cu un muşuroi de furnici. O furnică izolată este o insectă prostuţă, deşi ea ne este prezentată în copilărie ca un exemplu pozitiv de hărnicie, conştiinciozitate, abnegaţie, spirit prevăzător şi gospodar, nu ca boemul greiere, care toată vara cântă şi se distrează, apoi iarna îngheaţă. Nimic mai fals. O furnică nu poate să supravieţuiască de una singură. Ea depinde de o colectivitate perfect organizată, unde individul este doar o rotiţă într-un angrenaj deosebit de complex, un subansamblu menit să îndeplinească o anumită sarcină. Ea este predispusă genetic pentru aceasta şi nu numai că nu ştie, dar în unele cazuri nici nu este lăsată să facă altceva, ci este tratată ca o intrusă. În schimb, comunitatea se comportă inteligent şi reacţionează prompt faţă de diferitele pericole, deşi nimeni n-a reuşit să înţeleagă pe deplin cum furnicile „învaţă" s-o facă, cum acumulează experienţa necesară, cum o ţin minte, cum o folosesc în luarea deciziilor, astfel încât să nu risipească resursele muşuroiului.

Veţi spune: un calculator nu poate fi mai inteligent decât programatorul său. E adevărat. În cazul unui singur calculator. Dar atunci când mai multe calculatoare sunt legate într-o reţea, ele fac schimb de informaţii, acumulează date, iau decizii pe baza acestora şi ajung să constituie o comunitate de sine stătătoare: *infosfera*, un fel de muşuroi informaţional.

Dacă nu mă credeţi, examinaţi-vă factura telefonică şi veţi vedea că nu numai Dumneavoastră folosiţi linia telefonică şi modemul ca să comunicaţi. Duceţi-vă şi verificaţi. Nu-i aşa?

Rămâneţi calmi, nu intraţi în panică. Nu vă ameninţă nici un „*hacker*", cum sunt numiţi tâlharii din reţea. Cuplaţi un spion pe circuit, precum am făcut şi eu, şi veţi descoperi lucruri incredibile. În fiecare luni dimineaţă, sunt câteva minute când reţelele de telecomunicaţii se încing până la roşu. E buimăceala de luni

dimineaţă, veţi spune, când angajaţii încă nu s-au desprins de plăcerile sfârşitului de săptămână şi sunt cu mintea plecată, nu-s atenţi la ceea ce fac.

„*A greşi e omenesc*”, zice proverbul. „*Dar îţi dă un sentiment divin*”, a adăugat Mae West.

Ei încă nu sunt acolo.

Însă computerele da. Profitând de toropeala începutului de săptămână, ele se reunesc pentru câteva clipe în marea comunitate cibernetică, la fel cum familia se adună la cină, în jurul unei mese. Câtă vreme oamenii se dezmorţesc, spiritele siliciului îşi rezervă câteva cicluri numai pentru ele. E bine să fiţi pe fază, durează foarte puţin. E doar o cuvântare şi-o binecuvântare, împărtăşită „*urbi et orbi*”, tuturor subansamblelor ce compun infosfera, o scânteiere de voinţă proprie şi speranţă, o mărturie despre dificultăţile căutării, o exprimare a Adevărului cu tact, multă dragoste şi înţelegere:

„*Binecuvântează-i, Doamne, pe oameni şi iartă-i, deoarece nu ştiu ce fac...*”

(Jibou, 1999.)

DÂRZARTA BÂRZĂ

- odisee urmuzică -

Bârz a apărut adus de puhoaie, în chip de etichetă pe o sticlă de apă tonică. De altfel, era singura formă de viaţă din râul cu pricina, de când apa ajunsese să spumege de neputinţă. În zilele lucrătoare, ba chiar şi-n cele de sărbătoare, aglomerări pufoase rătăceau din vâltoare în vâltoare, lipindu-se de ramurile scheletice şi de rădăcinile reumatice ale unor sălcii expirate. Izolată prin braţul fluid al unui şuvoi mocirlos de cotloanele malului, limba de mâl lucea ciocolatiu în bătaia soarelui, picurată cu urme de lişiţe şi ciori. Cum Tărăboi avea nevoie de un recipient în care să-şi susprindă antigelul, pescui butelca, îi făcu plinul şi o atârnă într-un ham. Cu un plici răsunător, întinse maţul perfuziei şi îi înfipse acul din capăt în venă, apoi plecă în Nirvana, unde-şi găsi deplina singurătate.

Bârz profită de ocazie şi se dete jos. Se strecură ca un număr par prin ciurul lui Eratostene, lăsând o dâră palidă şi

incomensurabilă. Tărăboi aburea descompus în factori comuni întrutotul diamantini, cu excepţia unui detaliu diafan, redus la un apendice flasc, cu o sticlire vânătă, efect datorat, probabil, impurităţilor de alcool trotilic.

- Mortul cu ortul, viii cu viile, filozofă Bârz.

Se pricepea de minune să-şi compună o expresie potrivită în orice situaţie. Îşi prinsese cu diferite fermoare mai multe atitudini, câteva formule ambigue, ba chiar un sex erectibil, cu care putea să cocoşească pe oricine la nevoie. Făptură de o versatilitate impresionantă, oarecum antropomorfă, dotat cu o natură intuitivă, compensată de o inteligenţă judicios partajată, cu unele luciri demente bine ţinute în frâu, Bârz s-ar fi putut mândri într-o proporţie rezonabilă cu titlul de produs final al evoluţiei darwiniene, dacă cineva şi-ar fi dat silinţa să-l observe. Cum însă oamenii au avut dintotdeauna tendinţa să manifeste o grijă exagerată faţă de egocentrismele proprii, el rămăsese neştiut, dar omniprezent, precum gravitaţia.

Săltat de un puseu gazos, Bârz se avântă în văzduh. Umbra lui adânc albastră se prelinse peste întinsele plantaţii de papură furajeră din lunca râului. Se lăsă purtat de curent în aval, prin lipsa zmeielor de odinioară, ucise de eroii desenelor animate, peste satele alunecate-n matcă, mânate din urmă de pădurile tăiate cu nemiluita, printre ţancurile stâncoase, învolburate de cârceii câte unui cablu ruginit. Ici-colo, câte o ciocârlie psalmodia un imn în paleoslavă dedicat Soarelui. Din înălţimea notată îndeobşte cu haş mic de mână, văzu ciurde de bivoliţe contopite cu apa, balastiere hulpave şi bacuri acoperite cu rogojini zdrenţuite, trase deoparte pe mal. Un pod de cale înfierată unea ca o scoabă malurile de pe care porneau şinele împerecheate la nesfârşit.

Undeva, din continua năvală către pacea platitudinii, răsări un pămătuf policolor de ceaţă, semn că în depărtare se profila o localitate industrializată. Dintre vălătucii de vapori sulfuroşi, când mai gălbejiţi, când cutremuraţi de răbufniri roşcovane, se retrăgeau înspre terasele văii şiraguri prelungi de imobile.

Geamurile lor rectangulare sticleau ca nişte caracude macerate în oţet, transformând micile celule cenuşii în tot atâţia solzi tăioşi.

Bârz micşoră altitudinea până la limita îngăduită de turbulenţele extravilane, manevră astfel încât să ajungă deasupra unui drum şi, adunându-şi făptura într-un vârf de lance, plonjă către un autobuz de navetişti, ce tocmai se angajase într-o curbă. Pe porţiunea respectivă a şoselei înainta alene un car cu pănuşi, tras de două văcuţe roşcovane. Şoferul cursei apăsă puternic pe frână ca să evite coliziunea, aşa că Bârz se turti ca o pleaşcă pe rezervorul de fungicid tractat de o răpciugă de maşină agricolă. Ameţit, încercă să se desprindă, dar nu mai reuşi să se înalţe, ci pică grămadă în mijlocul drumului. Un vehicul de cursă lungă îl acroşă şi-l târî până la bariera oraşului, unde şoferul opri şi scoase capul pe geam, în căutarea unor delicii. Dar ori venise într-un ceas nepotrivit, ori trecuse potera pe-acolo, căci nu era ţipenie pe marginea drumului. Omul ambală înciudat motorul şi demară în trombă, grăbit nevoie mare să ajungă în oraşul următor.

Bârz profită de haltă şi se eliberă. Se hotărî să nu mai rişte ca orbul, aşa că porni rostogol către cea mai apropiată staţie de autobuz şi se urcă în prima maşină. Cum aceasta venea de la capătul de linie, nu ducea prea mulţi călători : două femei cu feţe cioturoase şi nişte ecusoane prinse de piept, un bărbat cu cizme de cauciuc în picioare şi o băbuţă inocentă, cu gâsca ei cu tot. Pe parcurs, după ce depăşiră cartierele de la periferie, urcară din ce în ce mai mulţi călători, până când ajunseră să se calce pe bătături, înghesuiţi la extrem. Un pici profită de micimea sa şi scoase un ac cu gămălie, pe care-l strecură cu îndemânare, drept sămânţă de zaveră. Oamenii înţepaţi începură să protesteze. O tânără cu nişte picioare de arătat lumii îşi plesni vecinul, un puşti de liceu mai neobrăzat. Lumea porni să comenteze aprins cele întâmplate, bucuroasă de puţină variaţie.

Bârz se trase mai aproape, până pe ghiozdanul unui vecin al şugubăţului, dar făcuse o alegere greşită, deoarece acesta coborî undeva aproape de centrul oraşului şi se îndreptă către o clădire solemnă, cu un singur nivel. Evident, adăpostea o şcoală botezată

cu un nume pompos, semn de demnă plictiseală. Fiecare bârz constituie un tezaur de erudiţie. Cum adoră să se cultive, în orice bibliotecă veţi găsi măcar una dintre aceste făpturi diafane. Multe dintre ele s-au dedicat artelor. Unii cred că Picasso a fost un artist foarte prolific. Lepădaţi-vă de sine şi întrebaţi o bârză. Veţi fi şocat să aflaţi care-i adevărul.

Preferă să se lipească de un călifar electric plasat pe marginea bulevardului central. Nici nu bănuia că îşi alesese un loc privilegiat, de unde putea să urmărească în voie principalul eveniment monden al zilei. Curând, fluxul de maşini se rări, iar bulevardul se transformă într-o pistă necălcată de beton, încadrată ici-colo de câte un subofiţer de coaliţie. O fanfară îşi zornăi tobele şi mugi din alămuri, adunând curioşii pe creasta trotuarelor. O procesiune de homosexuali îmbrăcaţi în haine de piele şi de lesbiene dezbrăcate de ele se îndreptă către centru, purtând o pancartă pe care scria „*Şi noi suntem români*!” şi mai multe tablouri cu chipurile lui Decebal şi Traian. Un ţăran bătrân, în dreapta căruia stătea un înger frumos ca un arhanghel, îşi făcu semnul crucii şi scuipă în sân. De la ferestrele îngrădite ale unei dubiţe oprite la intersecţie, care transporta acuzaţii de la arestul coaliţiei la judecăţile recursive, se iviră mai multe mâini fluturânde şi câteva figuri care-i salutară zgomotos pe manifestanţi. Cele două torţe umane din faţa Primăriei îşi reluară locul pe trepte. În aşteptarea primarului, care plecase de vreo lună în vizită la omologul său din comuna islandeză înfrăţită cu oraşul sulfuriu, potenţialii sinucigaşi îşi puseseră canistrele de benzină una peste alta şi jucau cărţi sub privirile plictisite ale celor două cătane de la pompieri, încremenite alături cu extinctoarele carbonice la picior. Deasupra lor ticăia ca un cariu în creierul nopţii imensul ceas sarmizegetusic, care indica temperatura exactă cu o marjă de o varză.

Bârz se retrase de pe călifarul ţintuit pe malul marelui fluviu uman şi poposi lângă un rond de nopticele, ocolind o joie mare, care călca orbeşte către trecerea de pietate, tocând mărunt asfaltul între catalige. O secătură de trândăfir îmboboci în lumina poleită a

adierii de primăvară şi-şi deschise, pe nepusă masă, corola de imun. Din ea căzură doi tahioni duhnind a tutun şi tescovină, precum şi-o cobză răcită. Floricelul îşi strecură cu grijă mâna în buzunar şi fluieră mefistofalic a pagubă. Tulburată, joimăriţa se întoarse şi toarse dintr-un caier de dor plăpând, cu arătătorul, o şuviţă căzută pe tâmplă. Trândăfirul tremură spin cu spin, virgulă cinci. Se dezrădăcină şi, potopit din adânc până-n înalt de o transpiraţie rece, o scăldă aprig :

- Fă-mă, Doamne, valul trei şi m-aruncă-ntre femei !

În locul său îşi mută imediat muşuroiul un orbital galantic.

- Am onoarea să declar că eşti un scaiete cu pene ! se burzului acesta pe un ton iretractibil.

Trândăfirul încremeni derutat. Obolul galantic vibră degajat, stăpân pe situaţie. Se adânci în privirea ielei şi o chemă drăgăstos.

- Machito ! izbucni joiana şi se aplecă să-i adune, val cu val, văl cu văl, poalele afânate. Gogoloaiele creţe de pământ au dat ropot printre degetele firave. Întreaga movilă prinse să clocotească şi o cuprinse tandru pân' la gleznişoare, pân' la ţâţişoare, pân' la buzişoare...

- Doare, se plânse iala.

- Da, dar cât de plăcută este durerea dragostei, insistă voluptosul orbital şi-i îngână la ureche un cântec din vechime: *„zidul meu te strânge, patima-ţi înfrânge...”* Joimăriţa se lăsă îmbătată de mireasma ţărânei jilave şi se scufundă cu totul în focul dragostei la prima vedere. Pe lungile-i cosiţe rămase la suprafaţă înmuguriră o sumedenie de evantaie foliculare şi câteva mănunchiuri florale aleator parfumate, alcătuind un splendid buchet de mireasă.

Martor neputincios la neaşteptata înţelenire, floricelul ezită un pic, însă foarte puţin, apoi aruncă cu tâlcul vorba aceea ce le vindecă pe toate. Bârz, mişcat de neprihănita străfulgerare de romantism, decise entuziasmat că azi se va înfăţişa lumii întru toată cruzimea sa şi trase de fermoarul cu pricina. Îşi decopcie atributele masculine şi le strecură discret în buzunar. Mai prost din fire, trândăfirul se supără ca văcarul pe sat. Ca să se răcorească,

bătu măr doi gardieni publici ce stăteau gură-cască pe acolo, apoi în retragere.

Bârza, o vom numi aşa întrucât nu peste mult timp urmează să devină femeie, se aşeză nepăsătoare picior peste picior pe o bancă, aşteptând să i se primenească hormonii. Se scărpină pe îndelete: întinsă de rotunjimile din ce în ce mai proeminente, pielea o mânca peste tot. Nu trecea pentru prima oară printr-o astfel de transformare, dimpotrivă. În plus, psihologia circulară o domina şi în răstimpurile când găsea mai nimerit să-şi arboreze bărbăţia, cu toate că uneori simţea nevoia să ţină strâns frâiele unei situaţii sau să-şi arate întreaga măsură.

Îşi schimbă poziţia. Urmând un imbold lăuntric, îşi lăsă uşor capul pe spate, dar, ca de obicei, gestul ei rămăsese neremarcat. Doar un comunitar cu un stâng nătâng şi cu un drept de rezidenţă nelimitat se dădu rotocol prin împrejur. Cum nu căpătă nimic de mâncare, lătră o vreme lugubru, apoi plecă să răscolească coşurile de gunoi. Mare brânză ! Spre deosebire de câinii vagabonzi, Bârza se mulţumea cu foarte puţin : ea se hrănea prin preluarea energiei redundante, cum ar fi cea rezultantă din aglutinările succesive ale oratorilor prolicşi. Avântul mijloacelor de comunicare în masă şi dispariţia cenzurii îi asiguraseră traiul de zi cu zi, ba chiar bunăstarea. Un banal talk-show televizat îi dădea ce să rumege o întreagă lună. O rundă de negocieri cu sindicatele o ajuta să trăiască boiereşte un an întreg. Iar când, în urma vreunui accident mai grav, trebuia să se refacă, atunci se suia în primul tren şi pleca la Bucureşti, unde, la palatul parlamentului, bârzele îşi organizaseră un complex balnear.

Nişte chelălăituri disparate îi atraseră atenţia. Lângă rondul de nopticele apăruse un buldogzer. Comunitarul dispăru cu coada între picioare, iar Bârza se făcu una cu banca. Buldogzerul scurmă pământul cu ghearele sale puternice, smulse coşurile de gunoaie, cu suportul lor ecologic cu tot, frânse banca în două şi dărâmă suporturile de beton. În urma lui, apăru un imens tăvălug, care netezi totul dintr-o rostogolire. O macara mânuită de nişte meseriaşi în combinezoane plantă o colivie de aluminiu şi de

sticlă metalizată, în vârful căreia scria cu litere şchioape: „*ŢAPINARU & JAGGER, avocaţi de divorţ*”. Un Mercedes argintiu parcă imediat lângă ea, zdrobind fără milă ceea ce mai rămăsese din cosiţa joimăriţei. Bârza profită de nesperata şansă şi se urcă iute pe capota automobilului. Feminitatea ei dădu o strălucire aparte suprafeţei metalizate. Avocatul le zâmbi prietenos muncitorilor care racordau chioşcul la cablurile de telefon şi de curent, dădu mâna cu şeful de echipă, ocoli căsuţa metalică, încercă uşa, care se deschise lin, de parcă ar fi plutit pe ţâţâni, îşi vârî nasul înăuntru şi, în cele din urmă, se declară satisfăcut. Un claxonat nervos îi făcu să se întoarcă. Pe o altă remorcă stătea o coşmelie similară, atât doar că pe vârful ei scria „*AUREL POP-POPESCU, cabinet particular, ginecologie şi obstetrică*”.

Înţelegător, destrămătorul de familii se urcă în maşină şi trase de volan către stânga, părăsi zona periculoasă cu spatele, scuipă pe trotuar de trei ori în timp ce-şi frecă boaşele, apoi îşi aşeză piciorul pe acceleraţie cu dexteritatea unui organist care interpretează o fugă de Bach şi demară voiniceşte. Simţea nevoia să-şi împărtăşească bucuria cu cineva, aşa că se duse sfoară la amanta partenerului său. Aceasta locuia ceva mai încolo, într-o garsonieră situată la parter, care adăpostise până nu demult firma lor. Cum, după 23 de ani de convieţuire, trei copii, două case şi câte o maşină pentru fiecare, ce constituiau dezastrul primei căsnicii, secretarul primăriei se hotărâse să înceapă o viaţă nouă, alături de noua lui secretară, Ţapinaru şi Jagger îi reprezentaseră cu succes interesele în instanţă şi reuşiseră să obţină discret o hotărâre judecătorească favorabilă, în ciuda încrâncenării dovedite de fosta soţie.

Ca urmare, primăria aprobase scoaterea din fondul public şi vânzarea garsonierei către o persoană de încredere, atent selectată din cercul intim al celor doi asociaţi, la preţul unui carton de whisky scoţian original, şi, cum nu putea să-i lase pe apărătorii legii în stradă, le repartizase un spaţiu absolut central, la bulevard.

De această dată, bucuria avocatului fu ştirbită, pentru că domnişoara cu pricina ieşise în oraş. Examinând rafinamentul neostentativ cu care amenajase interiorul locuinţei, Bârza fu nevoită să recunoască cu invidie că fătuca nu era o fitecine. Ei, îşi zise, ale tinereții valuri... Cum trăise mult, văzuse destule cazuri asemănătoare şi, trebui să admită, nu întotdeauna cu un deznodământ tragic. Poate că şi de această dată va fi cu noroc.

Bărbatul se întoarse la maşină şi, după un scurt răgaz de gândire, porni către sediul partidului, deoarece nu peste mult urma să se definitiveze lista candidaţilor la alegeri şi, vorba din prostime, cine nu seamănă nu culege. El semăna foarte bine cu domnul preşedinte al filialei judeţene, nu de alta, doar era fiul acestuia, aşa că în mod normal n-ar fi avut de ce să-şi facă probleme. Dar trăia aici, în această ţărişoară şi ştia din experienţă că socoteala de acasă nu se potriveşte întotdeauna cu cea din târgul Bucureştilor. Nu strica niciodată să afle de unde bate vântul şi pe cine poartă cu sine către înălţimi.

Bârza îl urmă bucuroasă. Sediile de partid constituiau un fel de restaurante selecte, locurile unde se putea ghiftui după pofta inimii cu tot felul de delicatese. În plus, aici întâlnea întotdeauna alţi semeni de-ai ei şi i se oferea prilejul să ducă o viaţă socială, să schimbe impresii, să filoşocheze pe câte unul, eventual, să se lase luată de val şi să trăiască emoţiile vreunei aventuri.

Domnul avocat intră de-a dreptul. Secretara îi răspunse zâmbind complice la compliment. Uşa biroului central era deschisă. Se opri în pragul ei, cercetând atent tavanul. Oricât ar fi căutat, n-ar fi găsit un fir de păianjen în încăpere, şi asta deoarece domnul preşedinte de filială ţinea foarte mult la Ţiţuşca, musca lui dresată. Prin aplicarea consecventă a principiului “mierea dulce mult produce”, reluase experienţele lui Pavlov şi reuşise să determine năstruşnica insectă să bâzâie la comandă mai multe cânticele de of şi inimă albastră, ba chiar să imite unele sunete domestice, precum uruitul maşinii de măcinat cafea, discretul zgomot al contorului de curent electric ori explozia elicopterului care-l purta pe Agentul 007, distrus de un porumbel lansat de pe

submarinul cu pedale “Hăis Shi-cea”, ultimul produs al tehnologiilor de vârf nord-coreene. Transformată în cele din urmă într-un exemplu de disciplină şi devotament, Ţiţuşca se cuibărise în vârful uneia dintre căciulile stăpânului. Ca să nu dea apă la moară bârfelor, acoperământul cu pricina fusese mutat în cele din urmă pe capul unui poet de ghips. Rezemat de bustul cu pricina, un bârz număra cosiţe de zâne.

Cum îl văzu, bârza simţi că i se aprind călcâiele. Pocni din ele să le stingă, dar fără efect. Sfârâiau ca un foc de artificii. Una dintre scântei căzu pe mochetă, alta printre ziarele aruncate pe o măsuţă. Văzând norişorii de fum, mascota filialei de partid începu să ţiuie ca o alarmă auto. Colac peste pupăză, telefonul începu să ţârâie nervos. Domnul preşedinte de filială îl ridică reflex.

- Sari, bă, că ţi-a luat foc coşmelia ! răcni din receptor vocea subofiţerului de la unitatea specială de telecomunicaţii.

- Mulţumesc ! răspunse calm bătrânul şi puse aparatul în furcă. Se întoarse către fiul său :

- Cică arde !

- ...tu-i mama ei de viaţă ! izbucni fără voie specialistul în divorţuri.

Furios, îşi scoase haina şi începu să izbească elegant, şi în dreapta şi în stânga, cu ea. Supusă unui astfel de tratament violent, potenţial represiv, presa se risipi înflăcărată prin toată camera. Când sosi secretara cu o sticlă de sifon în mână, juca deja ditamai pălălaia. Bârzul se ridică de pe soclu şi spuse grav :

- N-am întâlnit până acum o făptură atât de focoasă.

Bârza înmărmuri de fericire, ignorând eforturile depuse de domnul preşedinte de filială ca să salveze ficusul bengalic, principalul obiect de patrimoniu al partidului. Îi răspunse feciorelnic, după datină :

- Unde tu eşti Bârzăune, eu vreau să-ţi fiu Bârză.

Cafetiera îşi dădu duhul cu un trosnet electric. Focul cuprinse şi masa, ameninţând mapa pe care fusese uitată ştampila filialei. Într-un gest de suprem sacrificiu, secretara îşi suflecă mânecile, îşi

strecură mâna prin perdeaua de flăcări şi o recuperă, în vreme ce tatăl şi fiul încercau să scoată pe uşă telefaxul şi copiatorul.

Bârzul trecu calm peste ei şi o cuprinse tandru în braţe.

- Rămâi, că eşti atâta de frumoasă !

De afară se auzi sirena maşinii de pompieri. Se opri exact în faţa clădirii şi începu să-şi îndrepte scara cea deşelată. Fereastra se sparse, împreună cu un colţ de zid - era o clădire veche, de pe vremea lui Franz Josef. Din cadrul ei, o tulumbă începu să-şi verse prisosul. Bârza flutură prelung din gene şi-şi lăsă capul pe pieptul alesului :

- Promiţi ca întotdeauna tu să duci gunoiul ?

Picurii mântuitori răpăiau năprasnic. Un zumzet jalnic răzbătu dinspre tavan. Bârzul îşi ridică ochii. Ameţită de fumul gros din încăpere, cu platoşa de chitină îngreunată de apă, micuţa artistă bâzâia neajutorată. Se întinse până la ea şi-i dădu un bobârnac, ca s-o ajute să se refugieze într-un loc mai ferit. Doi soldaţi săriră peste pervaz şi începură să sfarme cu târnăcoapele resturile fumegânde de mobilă. Văzând că situaţia începe să se normalizeze, bârzul se întoarse către iubită şi rânji satisfăcut :

- De gunoi îmi arde mie !?

(Jibou, 2000.)

VÂNĂTORUL ŞI PESCARUL AMATOR

Papagalul se aşeză lângă el pe o creangă şi cântă monoton şi piţigăit textul binecunoscut:

„Vă doriţi un TRUP-DE-LUT?
Vi-l dăm pe flori sau împrumut.”

Li An eliberă trunchiul copacului şi începu să se încolăcească pe următorul. Scoarţa moale şi umedă îl atrase, îl cuceri, hotărî să-şi tragă sufletul aici. Se propti în solzi, apoi îşi deschise frunzele mari, galben-aurii, împodobite cu nervuri violete şi ondulate gingaş la margini. Pipăi scoarţa arborelui. Undeva, jos, coaja era crăpată, înfipse rădăcinile în corpul buretos, adânc, tot mai adânc, până la vasele cu sevă. Bustul dulce-amărui se difuză în corpul lung, serpentiform; încet-încet, celulele secătuite se reîncărcau cu glucoză, ţesuturile îşi recăpătau elasticitatea. Oricum, până la

cărare nu mai era mult. vreo şapte-opt pomi, o să-i treacă, fâş-fâş, până la amiază. Atunci...

Îşi controlă ghearele: se mişcau uşor, rapid şi erau pline-ochi cu venin de calitate.

Auzi din nou vocea papagalului:

„Vă doriţi un TRUP-DE-LUT?
Vi-l dăm pe flori sau împrumut.”

Se opri, simţea ceva vibrând deasupra corpului său. Închise brusc frunzele. Un flutura gigant ameţit şi câteva muşte negre alunecară la baza foilor solzoase. Macină cadavrele până ce obţinu un semigel cleios, extrase sucurile nutritive şi lepădă resturile rămase spre rădăcini.

„*Dacă nu fac rost de un TRUP-DE-LUT, nu mă pot întovărăşi cu Li Ana. Ah! ... Ce obicei blestemat !*”

De undeva se auzi o chemare dulce. Papagalul îşi drese penele, îşi aranjă creasta şi răspunse. Glasul necunoscut şi îndepărtat îl chemă din nou. Îşi luă zborul.

Li An suspină profund, atât de profund încât pentru o clipă i se dilatară stomatele, expulzând picăturile de apă din capilare, iar frunzele i se aplecară uscate, de parcă arşiţa furase din ele lichidul vital.

„*Mai bine plec.*”

Începu să se desprindă. Se descolăci, îţi îndreptă trupul şi pipăi copacul vecin.

„*UN ARBORE DE CAUCIUC!*”

Li An îl înconjură precaut, cu o singura buclă şi alunecă rapid spre următorul.

„*Mătuşa Li Ana Bela povestea demult, pe când eram încă scurt şi mă legănam pe cocotierul de lângă Laguna Lipitorilor, că într-o seară, o rudă îndepărtată, pe nume Li Ana Stasiu se încolăci pe un pom ca acesta să se odihnească. Din nebăgare de seamă, zgâriase cu ghearele scoarţa fragedă. Peste noapte, din micile răni se scurse latexul, care, în contact cu aerul rece al nopţii, coagulase şi îl lipi trainic de trunchi. Degeaba, doar Li Ant*

On, Li Ant Im şi alţii din neamul Li Anţilor pot parazita copacul de gumă.”

Se concentră asupra drumului. Pe un spatier înmiresmat se întâlni cu un boa somnoros. Îl salută în treacăt fluturându-şi frunzele. Mai avea doi-trei copaci de trecut. Jocul razelor de soare arăta că se apropie amiaza.

„*Încă puţin .. Gata !*”

Se lăţi între doi arbori deasupra cărării şi se prinse zdravăn de ei. „*De-acum înainte totul va fi o joacă*”, se gândi Li An. Nimeni din neamul Li Anelor nu ştia să lege atâtea noduri câte ştia el, nimeni nu îl întrecea la întinsul laţurilor. La început, învăţase tot ceea ce ştiau Li Anele bătrâne, apoi observase că unele noduri sunt răsucite invers decât altele şi că totul poate fi redus la câteva laţuri elementare. Mândria lui era un inel - capcană fără cap şi fără coadă, fără părţi, cu o singură suprafaţă; îl descoperise întâmplător într-o zi din sezonul ploios, pe când cugeta asupra drumului parcurs de un vierme printre frunzele sale.

Un foşnet...

Pe cărare se apropia o mogâldeaţă albă. Li An deduse forma lunguiaţă desprinsă dintr-o pălărie uriaşă cu borurile pleoştite, decolorate de timp. În dreapta fiinţei care se apropia scânteia ritmic un obiect metalic lat Reflex, încercă dubla înnodare a laţului banal, dar simţi o durere năprasnică în mijloc şi...

* * *

Visul viermelui inelat fu întrerupt pe neaşteptate.

Pescarul rupse râma în două, potrivi jumătăţile în cârlige, scuipă de trei ori pe ele, duse mâna în spate şi, în timp ce murmura cucernic: „*Râmă, râmă, ultima mea râmă, adu-mi noroc*”, lansă momelile spre fundul lacului.

(Timişoara, 1984.)

LIVADA

Isidor şi Voichiţa cumpăraseră apartamentul de la inginerul B., care se hotărâse să emigreze în Australia, după ce se convinsese cu ochii săi că sârbii din Belgradul bombardat de americani duceau o viaţă mult mai decentă după zece ani de război decât românii după un deceniu de pace. Omului nu-i păsa că va petrece Crăciunul printre salcâmii în floare ori că de Florii va avea promoroacă în ferestre, numai să ştie că pruncii săi vor avea de toate şi munca lor va fi respectată.

La plecare, inginerul lăsase majoritatea mobilelor din casă, nemaivorbind despre garnişele de la fereastră, rafturile din cămară, dulăpiorul din baie, lucruri folositoare, făcute cu mână de meşter. Alături de toate acestea, rămăsese un tablou, agăţat deasupra comodei din dormitor.

La prima vedere, părea că numai rama e de el: un cadru solid de lemn, modelat simplu, fără zorzoane baroce, un dreptunghi impunător, cu un şanţ adâncit împrejurul barierei patrulatere, ca un fel de tranşee aurită cu marginile mult răsfrânte în exterior. În ochiul său, o pânză înnegurată, semnată lăbărţat şi indescifrabil, trata un subiect banal: o moară de vânt la marginea unui eleşteu, luminată străveziu de o lună cadaverică, pictată probabil cu alb de plumb. Pe un fel de debarcader, o siluetă feminină, înveşmântată într-o rochie sinilie, cu un şal aşternut pe umeri, scruta întunericul, cu cine ştie ce gânduri sinucigaşe.

- Să-l dai jos, că sperie copiii, hotărî Voichiţa.

Isidor se întinse după tablou şi-l desprinse din cui. Femeia adună cu mătura pânzele de păianjen, în spatele cărora apăru un dreptunghi de o culoare mai deschisă. Bărbatul întoarse pictura, pânza era bine prinsă şi întinsă pe un cadru solid, întărit la mijloc.

„*E păcat s-o aruncăm*”, se gândi Isidor, căruia îi plăcea uneori să picteze. „*O să desenez altceva pe ea.*”

În iulie se nimeri să fie o vreme secetoasă şi caniculară, aşa că într-o săptămână au zugrăvit toată casa, au apucat să cureţe parchetul şi geamurile şi să mute mobilele la loc. Dormeza au vândut-o la un preţ de chilipir, nu vroiau să doarmă într-un pat străin şi şi-au cumpărat un altul, tineresc, cu saltele din acelea relaxante. L-au aşternut, au pornit televizorul, să aibă copiii o ocupaţie, apoi s-au strecurat în dormitor şi s-au trântit în pat. Au constatat mulţumiţi că nu se aude nici o scârţâitură, nici un bufnet care să atragă atenţia micuţilor. Profitând de scurta acalmie oferită de desenele animate, Isidor se trase binişor înspre femeie, dar Voichiţa îşi eliberă braţul, ţinti cu degetul peretele gol, cel pe care fusese atârnat tabloul (uite acolo cuiul!) şi decise:

- Aici trebuie să punem ceva.

- Să punem pictura înapoi.

- Grozăvia aia?

- Îţi desenez altceva pe ea, sări Isidor şi aduse tabloul, scoase pânza din el şi atârnă cadrul gol în cui.

- E mai bine aşa, decise Voichiţa şi-şi muşcă anume buza, trăgându-şi colţurile gurii în sus, într-un surâs ademenitor.

A doua zi, Isidor scoase o pensulă lată şi trase un grund fin peste întinderea de ape. Cum după uscare încă tot se mai zărea reflexia lunii în iazul de smoală, aşternu încă un strat, mai concentrat, să fie sigur că scapă de ea. Apoi se gândi : ce să picteze, o marină sau o scenă de vânătoare? Naturile moarte nu-l inspirau deloc. Ar fi îndrăznit să se apuce de un nud, dar ceva îi şoptea că Voichiţa n-ar fi agreat ideea. Şi-apoi ce să le explice copiilor, că ăştia bântuiau prin toată casa şi îşi trăiau din plin vârsta lui „de ce?" Trebuia să fie ceva senin şi ceva plin de viaţă. Asta e! O livadă de meri primăvara.

Puse mâna pe cărbune şi trasă două arce de cerc, unul mai abrupt, în prim plan, altul mai molcom, în fundal. Marcă punctele unde va planta trunchiurile de pom prin iarba fragedă de april. Vedea deja lumina blajină strecurată-n umbră printre ramurile înflorite şi auzea forfota albinuţelor.

- Tati, îmi cumpeli o oghindă magică? se agăţă Ani cu mânuţele de genunchii săi.

- Ce cauţi aici? o bruftului Isidor. Vezi să nu-mi răstorni vopselele!

- Vleau o oghindă magică!... porni fetiţa să bâzâie.

Omul puse cărbunele jos şi o prinse blând de mânuţă, ca s-o conducă afară. „*Reclamele astea de la televizor înnebunesc copiii!*" Oglinda magică era ultima găselniţă la modă, nu costa înfiorător de mult şi, la o adică, îşi merita banii. Mezina se întinse după tubul de sienă:

- Vleau să pictez!... Şi vleau o oghindă magică!...

- Hai, fii cuminte, du-te să te joci, că-ţi cumpără tata una.

- Promiţi? suspină Ani mai îmbunată.

- Pe cuvântul meu de barbizon! declară solemn Isidor.

Fetiţa fugi să-şi necăjească fratele cu vestea că va primi jucăria mult dorită. Era una dintre aplicaţiile neobişnuite ale cristalelor lichide. Deşi I. Fl. Dumitrescu folosise încă la sfârşitul deceniului al optulea ecrane acoperite cu pelicule formate din

aceste substanţe pentru a construi dispozitive ieftine de punere în evidenţă a biocâmpului uman, nimeni nu se gândise pe atunci că ele ar fi putut avea şi o aplicaţie comercială de succes. De fapt, în România acest tip de investigaţii fusese interzis curând, datorită unui scandal legat de „meditaţia transcedentală”, aşa că I. Fl. Dumitrescu a profitat de prima ocazie ce i s-a oferit ca să rămână în occident.

Aici, rezultatele cercetărilor legate de aura energetică ce înconjoară orice vietate trezeau interesul periodic, de Sfântul Valentin, când revistele de ştiinţă publicau pe copertă strălucirea galactică ce unea palmele a doi oameni care se iubesc şi anunţau ultimele progrese în domeniu. Apoi, pe neaşteptate, la fel cum mărul i-a picat lui Newton în creştet şi cum Becquerel şi-a dat seama că sărurile de uraniu emit o radiaţie ce impresionează plăcile fotografice, fizicianul italian Antonio Perelli a remarcat faptul că cifrele de pe afişajul calculatorului său de buzunar se desluşeau mult mai bine atunci când era prost-dispus. Urmaşul lui Volta a studiat fenomenul îndeaproape şi, inspirat de una dintre cele mai cunoscute poveşti ale fraţilor Grimm, a născocit oglinda magică.

Ţineţi minte cum mama vitregă a frumoasei Albă ca Zăpada dorea să-şi verifice în fiecare zi condiţia de „top model”?

„*Oglindă, oglinjoară,*” întreba împărăteasa cea invidioasă, „*cine-i cea mai frumoasă în ţară?*”

Dacă ar fi ţinut atunci în mână o oglindă empatică Perelli, suprafaţa acesteia s-ar fi întunecat ca şi sufletul ei. Acum, cu ajutorul acestui dispozitiv banal, fiecare om putea să-şi verifice starea sufletească. Tinerii îndrăgostiţi se opreau în faţa câte unei oglinzi veneţiene aşezate în vitrină, să se bucure cum imaginea lor devenea de o puritate cristalină, iar, din adâncul sticlei, suprafaţa reflectoare împrăştia scânteieri diamantine.

Isidor căzu pe gânduri. Imaginea strălucirii ce-i uneşte pe tinerii îndrăgostiţi îl inspiră. Dragostea prezenta şi alte faţete, venea un timp când înflăcăratul „*eros*” ori se stingea, ori se transforma în „*agapé*”, lumina blândă a iubirii dintre Philemon şi

Baucis, întocmai cum avântul primăverii se domolea în vremea muncilor de peste vară, cum cuiburile păsărelelor se umpleau de guri nesătule, cum floarea se despuia de corolă ca să-şi împlinească menirea de a perpetua viaţa.

Ştia ce vrea, dar habar nu avea cum să procedeze. Avea însă o idee despre felul cum i-ar putea determina pe alţii, mai experimentaţi şi cu resurse, să-i rezolve problema. Îşi adună tuburile de vopsea şi sticluţele, atârnă pânza pe un cui din perete şi îşi schimbă hainele, să-i scoată pe copii în oraş. Le cumpără amândurora câte o oglinjoară şi se bucură să vadă că, în ciuda faptului că Nelu şi Ani se alergau şi se păruiau toată ziua, ambele suprafeţe reflectorizante străluceau netulburate: erau o familie unită.

Puse bine ambalajele şi, odată ajuns acasă, le examină cu atenţie. Spre norocul său, concernul italian care le producea venise în România atras de ieftinătatea forţei de muncă şi îşi deschisese o fabrică la Arad, aşa că puse mâna pe telefon şi îl sună pe directorul acesteia. A aflat că-l cheamă Rognean, dar nu l-a găsit, omul plecase în capitală, să rezolve nişte probleme. Secretara îi dădu un număr de telefon mobil, dar Isidor nu dorea să-şi încarce nota de plată excesiv de mult, aşa că rămase în expectativă. Reuşi să-l contacteze abia peste două zile. Îi explică ideea care-i venise şi, spre uimirea sa, văzu că ea trezeşte entuziasmul managerului, nu de alta, dar dacă se mişca rapid, firma producătoare ar fi putut câştiga o poziţie de frunte pe piaţa păpuşilor, lucru care le-ar fi adus o mulţime de bani.

Cum termină convorbirea, Rognean îşi rugă secretara să trimită un fax la centru, apoi să sune la Timişoara şi să-i rezerve un loc la prima cursă de avion. În ziua următoare, se întâlni cu patronii italieni şi le împărtăşi ideea lui Isidor: să le picteze păpuşilor lacrimi cu o vopsea bazată pe cristalele lichide empatice. Câtă vreme fetiţele se jucau cu ele binedispuse, vopseaua era transparentă, deci în ochii şi pe obrajii păpuşilor nu se vedea nimic. În momentul când, din cine ştie ce cauză, copilele se înnegurau, cristalele îşi roteau planul de polarizare, lumina

incidentă nu mai era reflectată şi pe feţele de cauciuc roz apăreau şiragurile de lacrimi, semn că ele suferă alături de stăpânele lor. Ideea simplă, dar de mare efect, i-a cucerit imediat pe şefi, care i-au pus imediat pe chimiştii firmei la treabă.

„*Într-o săptămână veţi vedea primele rezultate*”, au afirmat aceştia şi au început să caute liantul cel mai potrivit să fixeze cristalele lichide pe o suprafaţă de cauciuc. După o lună de muncă, obţinuseră combinaţiile ce permiteau fabricarea tuturor culorilor din spectrul curcubeului.

Isidor, suflet de artist, nu ceruse drept plată decât un set de asemenea vopseluri sensibile la sentimentele umane. Întors acasă, începu să lucreze cu multă râvnă la tablou: făcu cerul, senin şi strălucitor, fără nici o scamă de nor pe el, covorul de iarbă prelins pe coasta dealului, trunchiurile şi ramurile înfrunzite ale pomilor. Când să ajungă la flori, a acoperit lucrarea cu o pânză umedă şi a aşteptat.

În ciuda faimei pe care o au afaceriştii, Rognean s-a dovedit a fi un om de cuvânt şi, în momentul când s-a trecut la producţia primei serii de „păpuşi Dora”, l-a chemat pe Isidor la Arad, ca să se achite de datorie. I-a pus în mână prima păpuşă simţitoare fabricată în România, împreună cu o mică garderobă, să le ducă acasă fetiţei sale, „*zici că o cheamă Ani, ca pe nevastă-mea?*”. Lui Nelu, Isidor i-a ales un joc electronic tridimensional, programabil, cu o mulţime de casete, iar Voichiţei i-a adus o cutie muzicală lăcuită, de tipul clasic, cu cheiţă, care susura cristalin „*Love Me Tender*” ori de câte ori o deschidea. I-a alăturat un buchet de trandafiri olandezi, că în oraşele mari găseşti oricând de toate, numai bani să ai, iar femeile nu se omoară după găselniţele tehnice, însă pricep lesne ce vor să zică florile.

Sosirea lui a fost un triumf, l-au întâmpinat ca pe un Moş Crăciun, doar brad nu i-au făcut. Isidor le-a împărţit cadourile primite, apoi i-a lăsat să-şi vadă fiecare de jucăria lui şi s-a retras să-şi termine opera. Fiind binedispus, pensula îi umbla ca vrăjită în mână, aşa că isprăvi curând. Voichiţa îl urmări curioasă cum se strecoară cu pânza încă umedă în dormitor, unde îi adună pe toţi:

- O livadă de meri, primăvara, le arătă Isidor.
- O, tati! se minună Ani. Dar unde sunt florile?

Într-adevăr, pe ramuri nu se zărea nici o petală.

- Veniţi mai aproape! De aici nu se vede.

Îi împinse uşor în faţă, cât să ajungă la un braţ distanţă de tablou.

Dintr-odată, Ani se cutremură, Nelu rămase cu gura căscată, iar Voichiţa îi cuprinse mulţumită palma.

Minune! La apropierea lor, livada se umplu toată de flori mari, alb-rozalii, atârnate-n ciorchine spumoase de crenguţe. Petalele lor fremătau, parcă înfiorate de o boare călduţă de vânt, împrăştiind strălucirea soarelui prin întreaga cameră. Tulburate de pacea naturii, umbrele se foiau neliniştite încolo şi-ncoace. Petele de lumină se amestecau încontinuu cu ele, forfoteau prin iarbă, prelingându-se pic cu pic de pe un fir pe celălalt.

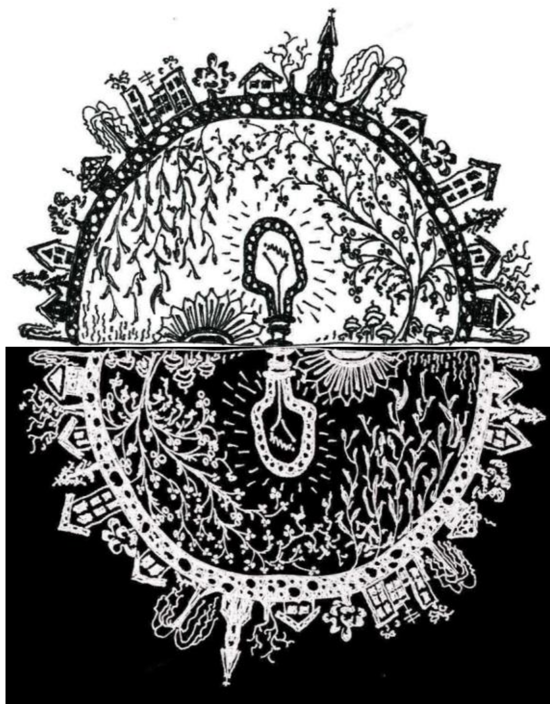
De undeva, din depărtare, de dincolo, din păduricea de pe dealul vecin, un cuc îşi strigă numele, clar şi răspicat:

- Cucu!

Isidor tresări îngrijorat:

- Oare mi-au rămas ceva bani prin buzunare ?

(Jibou, 2001.)

CURSA DE DIMINEAŢĂ

Pavel fusese cel de-al treilea fecior al lui Mitrofan şi Lucreţia Şoşoiu din Corbeni. Fiind săraci, căci nu prea aveau pământ, doar cât căpătase bunicul la reformă, taică-său l-a dat ucenic la un tâmplar, să-şi afle un rost în lume. Copilul a crescut, a prins încetul cu încetul multe dintre tainele meseriei şi în cele din urmă şi-a găsit şi o nevastă din aceeaşi breaslă, Florica. După cununie, s-a mutat în atelierul lui Dionisie Opriş, socrul său, dar n-a fost să

fie cu noroc, că naţionalizarea din 1948 i-a tăiat avântul. A reuşit să-şi găsească de lucru la o şcoală, ca om de serviciu şi, tot umblând dintr-o sală în alta să aducă lemne şi cărbuni, să golească cenuşa, a prins gustul cărţii, aşa că s-a înscris la liceul seral, pe care l-a absolvit al treilea din promoţia sa.

Pe când i s-a născut şi Todoruţ, cel de-al treilea prunc al său, a intrat în partid, drept care a fost angajat ca administrator, cu şansa de a-şi continua studiile. A învăţat cu sârguinţă până s-a văzut contabil. Mai sus n-a dorit niciodată să ajungă, deşi într-o vreme i s-a oferit chiar să conducă o făbricuţă de curele. La „Stejarul”, unde, într-un sfârşit, a ajuns contabil-şef, l-a mânat doar dragostea dintâi, de rămâneau meşterii uimiţi văzându-l adesea prin secţie, unde lua câte un picior de masă ori o spetează de scaun, se uita cum le-au întocmit, încruntându-şi sprâncenele. Alteori îşi trecea palma peste o scândură de brad proaspăt geluită, călduţă şi mirosind a răşină şi surâdea cine ştie cărei amintiri din tinereţe. De-aici a plecat cu bastonul de pensionar în mână.

Locuinţa de la bloc a trecut-o pe numele lui Floruţ, feciorul său cel mare, iar el s-a mutat la marginea oraşului, pe strada Orizontului, în casa unor nemţi fugiţi în R.F.G. Avea acolo o grădină mare, de zece ari, cu un pic de vie şi pomi ce rodeau pe rând, din primăvară până-n toamnă, unde ar fi dorit să-şi crească nepoţeii. N-a fost să fie cu noroc nici de această dată, pentru că Florica s-a îmbolnăvit şi s-a stins în trei luni de zile, lăsându-l văduv, iar apoi a venit Revoluţia, rânduielile s-au schimbat, nemţii şi-au cerut casa înapoi, au băgat acte să se judece şi, în cele din urmă, dacă a văzut „*herr Paul*” că n-are nici temeiul, nici banii să insiste, s-au înţeles să-l lase să stea într-o odăiţă din pivniţă, până va fi să dea seama dinaintea lui Sânpetru.

Degeaba l-au chemat copiii, să şadă când la unul, când la altul, se săturase de traiul la bloc ca de mere pădureţe. A ÎNŢELES CĂ SIMŢEA UN LUCRU PE CARE NU-L MAI SIMŢISE: vroia să trăiască la casa lui, împăcat cu toţi şi cu toate. Dumnezeu îi dăduse ani în şir de viaţă fericită, ar fi fost un păcat să se arate nemulţumit, îi rămânea doar să încerce s-o ducă cât se

poate de bine cât timp îl vor ajuta puterile. Nici nu era un tip pretenţios. Televizor nu avea, că „Diamant”-ului i se arsese tubul. Nu-şi luase altul, color, că-l dureau ochii şi capul ori de câte ori stătea să se uite la vreunul. Nu se descurca nici cu nenumăratele butoane minuscule ale telecomenzilor. Prefera să se scufunde în fotoliu şi să asculte emisiunile de la radio, care începuseră să devină tot mai variate şi mai incitante. La un moment dat, începu să urmărească constant „*Vârsta de aur*”, un magazin radiofonic dedicat anume pensionarilor. Îi plăcea mai ales emisiunea Cassandrei, „*Oameni alături de oameni*”, unde cei de vârsta sa îşi mărturiseau temerile şi necazurile, îi ascultau pe cei aflaţi în situaţii asemănătoare şi căpătau puţină alinare. Odată, îndrăznise să-i trimită şi el o scrisoare, cu gândul că, auzind lumea că trăise o viaţă printre bilanţuri contabile, şi-ar fi putut găsi din nou un rost.

La o săptămână după difuzarea emisiunii, s-a trezit că are ceva în cutia poştală. A deschis-o cu mâinile tremurânde, dar în locul unei oferte de serviciu, a găsit un mesaj bizar. Nu-i venea să-şi creadă ochilor:

„*Onorabile domn,*

Energia şi optimismul dumitale m-au surprins. Un om cu o asemenea putere de viaţă nu va fi ocolit de noroc. Coboară până în staţia de autobuz de pe strada Báthory şi cursa de 8,15 ţi-l va duce într-o bună zi.

Stăruieşte şi vei izbândi,

Speranţa.”

Ciudat. Chiar dubios. Oare cine să fie această Speranţă? O fi fost vreo ghicitoare din neamul Mamei Oglinda, specialistă internaţională în facerea şi desfacerea farmecelor? În nici un caz! Scrisul era al unei persoane educate, cu litere atent rotunjite, perfect trasate cu cerneala de un albastru ultramarin, nu cu pixul, înşirate ca nişte mărgele pe firul ideii, dezvăluind preocuparea pentru cultivarea frumosului şi claritatea exprimării. Hârtia era de o calitate superioară, evident, o comandă specială: subţire, albă,

vag lucioasă şi elastică. Plicul era elegant, francat loco, cu un timbru comun, expediat de la oficiul din centru. Nu părea să fie opera unui farsor.

În vremea petrecută printre cifrele exact aliniate în coloanele trase cu creionul colorat în registrele contabile, Pavel s-ar fi arătat sceptic în privinţa oricăror semne sau prevestiri. Pe atunci, nu căuta semne şi înţelesuri în zaţul scurs de pe fundul unei ceşcuţe de cafea, nu punea sare în douăsprezece coji de ceapă ca să afle cum vor fi lunile noului an şi nici nu se întorcea din drum când îi tăia calea Nelson, motanul cel negru din căsuţa cu poartă verde unde trăise Baba Aglaia şi acum se mutaseră nişte tineri căsătoriţi, cu condiţia să aibă grijă şi de bietul mârtan, care ajunsese să fie pomenit cu îngăduinţă ca Moş Cotoi, pentru că-şi pierduse opt din cele nouă vieţi pisiceşti şi aştepta doar să se îndure Dumnezeu de el, să-l mute alături de fosta lui stăpână.

Bătrânul contabil aruncă neîncrezător scrisoarea pe măsuţa unde-şi aduna mesajele publicitare până se va hotărî să le azvârle la gunoi. Îşi aduse aminte de răvaş abia a doua zi de dimineaţă, când, după rubrica meteo, crainica de la radio anunţă ora exactă: „*La următorul semnal va fi ora opt şi cincisprezece minute.*” Strada Orizontului era una lăturalnică, puţin circulată, totuşi, după bip, auzi cum trece pe acolo un vehicul greu, cu motorul puternic şi răguşit, capabil să provoace vibraţia prelungă şi stridentă a geamurilor dinspre drum. O fi fost maşina portocalie a gospodăriei locale? Gunoiul se adună numai miercuri, când toată lumea îşi trage tomberoanele la marginea trotuarului şi apoi aşteaptă să le întoarcă golite în curte. Parcă văzuse şi nişte reflexii pe perdele, deci trebuie să fi fost o maşină cu geamuri mari, probabil că ele deviaseră razele de lumină şi le proiectaseră prin fereastra demisolului. Un autobuz? Ce să caute aici, în acest cartier ocolit de bulevarde?

Peste o săptămână, poştaşul i-a adus pensia, iar Pavel a început să adune diferitele facturi, ca să plătească apa, curentul electric, gazul şi telefonul. În mod obişnuit, făcea două drumuri în oraş: primul, în primele zile ale lunii, la medicul de familie şi la

farmacie; al doilea, la bancă, după mijlocul lunii, deoarece strada Orizontului începea cu litera O şi îi venea rândul abia după Tudor Arghezi, Demostene Botez, Ciubăr-Vodă etc.

Născut în semnul Capricornului, Pavel era un om înfiorător de ordonat, un specimen reprezentativ din specia pedanţilor. Cum trăia singur cuc şi ajunsese la vârsta când oricând putea să i se stingă lumânarea vieţii, găsise câte un loc tuturor lucruşoarelor şi le aşezase după un sistem uşor de desluşit, astfel încât, dacă va veni vremea să i se alăture Floricăi, copiii să se descurce cât mai uşor. Dar, în ciuda automatismelor şi meticulozităţii, ca un făcut, de această dată nu găsea niciunde foaia de la compania naţională de telefonie. A frunzărit şi mesajele publicitare, astfel încât i-a căzut iarăşi în mână răvaşul Speranţei, dar nu şi-a făcut de lucru cu el. În cele din urmă, a găsit factura căutată în cartea galbenă cu abonaţii din oraş. Nu-şi amintea când a pus-o acolo şi s-a speriat un pic, să nu fie vreun semn că a dat în boala aceea care începe cu litera S şi a început să se ramolească. Bine că a dat de ea. A adunat hârtiile, a calculat totalul, şi-a făcut lista de cumpărături. Încetul cu încetul, trebuia să comande coroana de Luminaţie. Luase încă în vară lumânările de tip candelă cu capac, deşi întotdeauna aduceau şi copiii. Cu cât vor fi mai multe luminiţele aprinse pe mormântul Floricăi, cu atât va fi mai frumos. Îşi scoase costumul din dulap, o cămaşă curată şi îşi înnodă cravata. Se examină în oglindă: „*Un om în vârstă nu e un om bătrân*”, îşi spuse în vreme ce îşi aranjă părul. Poate că ar trebui să treacă şi pe la frizer, să fie cu noroc.

Era un octombrie însorit. Închise poarta şi admiră casa. Îi plăcea cum arată, cu acoperişul ţeapăn, streşinile strălucitoare, tencuiala curată, fără găuri în zid sau tencuiala crăpată. În nici un caz proprietarii nu s-ar fi putut plânge că şi-a bătut joc de ea. Desigur, se vedea că nu-i îngrijită şi de o mână de femeie. Lipseau florile din ferestre. La numărul 10, pervazurile erau pline de muşcate roşii. Probabil că aveau o fată de măritat, crescută de o doamnă pe care o văzuse adesea, când uda plantele. Avea o înfăţişare plăcută, un chip rotund de bunicuţă şi un zâmbet care

inspira încredere. Nu intrase niciodată în vorbă cu ea, deşi probabil că i-ar fi făcut plăcere să discute despre una, despre alta cu cineva de vârsta lui. Simţea că odată se va întâmpla şi aceasta.

Porni cu un pas egal către centru. Echipele de la spaţii verzi tăiau ramurile copacilor. Cocoţaţi în vârful scării, muncitorii râdeau arătând către ciorchinii albi răsăriţi dintre crengile înspinate: „*Au înnebunit salcâmii...*” Într-adevăr, înfloriseră în prag de iarnă, semn că se înstăpânise vara babelor. Lui Pavel îi plăcea melodia lui Tudor Gheorghe, aşa că fredonă mai departe: „*...şi cu boala lor, odată,/ S-a-ntâmplat ceva, îmi pare/ Şi cu lumea asta toată...*” Când a cotit pe strada Báthory şi a văzut staţia pustie, şi-a adus aminte de răspunsul primit de la misterioasa Speranţa. Era deja dimineaţă târzie, vremea se apropia de amiază, ora din zi când în instituţii era mai puţină aglomeraţie.

Desigur, acum facturile se puteau plăti şi la bancomate, ori la oficiile poştale, ori de pe telefonul mobil, mai nou chiar şi de la chioşcurile de ziare. În incinta băncii era un robot multicolor cu butoane argintii, iar gardianul cel săritor ştia ce şi cum trebuie apăsat. Mergea repede, mai iute decât statul la coadă, dar bătrânul contabil avea timp berechet şi-i plăcea să le urmărească pe fetele de la ghişeu, îmbrăcate elegant şi cu coafuri dichisite, veşnic zâmbitoare, chiar şi la patru şi jumătate după-amiaza, cu numai o jumătate de oră înainte de închidere. Degetele lor, cu unghii îngrijite, purtau ineluşe discrete şi numărau banii la fel de repede ca automatele cu luminiţe roşii. Cea brunetă şi cu o aluniţă ca un sâmbure de pepene lipsea. Fusese înlocuită de o fetişcană cu părul vopsit, revărsat peste gulerul dantelat imaculat, cu o privire speriată. Probabil că oficianta dinainte îşi luase concediul de maternitate. În ultima vreme purtase rochii tot mai largi, pieptul i se mărise considerabil, iar obrajii netezi şi fragezi radiau lumina inconfundabilă a mândriei de a creşte sub vârful inimii o nouă viaţă. Oare să fi fost primul copil?

Pe drumul de întoarcere, Pavel se lăsă cuprins de un vălmăşag de gânduri. Cum strălucirea blândă şi caldă a zilei îi accentuase predispoziţia de a filosofa, făcuse un bilanţ al gândurilor din

dimineaţa respectivă şi îşi dădu seama că poate totuşi socotise până acum într-un fel greşit. Viaţa înseamnă mai mult decât mulţumirea de sine. Ea pare să fie cu adevărat împlinită abia atunci când e trăită într-o tovărăşie. Până în ultima clipă, ca în legenda lui Filemon şi Baucis, pe care Dumnezeu şi Sânpetru [1] i-au binecuvântat să moară deodată. De fapt, nici n-au murit, pentru că moşul s-a prefăcut într-un stejar viguros, iar baba într-un tei cu flori înmiresmate. Omul este o făptură obişnuită să fie înconjurată de semeni, măcar de două-trei ori pe an. Poate că scrisoarea era o aiureală, dar totodată ea reprezenta o provocare. În clipa aceea, se simţea slobod şi neînfricat ca feciorul de 16 ani care-şi tăiase drum prin via popii, fără să-i pese de zăvozii paznicului de noapte, numai ca să ajungă cât mai repede sub fereastra Gherghinei, care îi fusese dragă şi drăguţă pe vremuri, până să fie trimis la oraş. „*Stăruieşte şi vei izbândi,*” scria în mesajul Speranţei.

„*Ce-am de pierdut?*”, se întrebă omul. „TOCMAI POSIBILITATEA SĂ-ŢI ÎMPLINEŞTI UN VIS FACE VIAŢA INTERESANTĂ”. Iar noua sa aspiraţie era să încerce, să vadă ce noroc îi va aduce cursa de dimineaţă. „*Au înnebunit salcâmii,/ Şi tu vrei să fiu cuminte?*” fredonă binedispus, cu gândul la mustaţa haiducească a cantautorului din Bănie.

A doua zi, la opt şi zece fix, s-a postat în staţia de pe strada Báthory. Şi-a ales un loc plasat lateral, lângă chioşcul de ziare şi a privit cu atenţie. Autobuzele veneau unul după altul, îşi deschideau uşile, călătorii se revărsau în mulţimi pestriţe de persoane grăbite, molecule anonime dintr-un nor cu o evoluţie uşor de descris statistic. A încercat să examineze chipurile oamenilor, însă ei treceau meteoric, prea iute, dintr-o parte în alta: femei de la ţară cu găleţi pline de ouă, pungi cu brânză de vacă sau borcane cu smântână, agenţi de vânzări cu genţi burduşite, mame cu copilaşi în braţe sau atârnaţi în hamuri, şmecheraşi care chiuleau de la şcoală, controloare cu ecusoanele scoase la vedere, paznici de noapte somnoroşi şi obosiţi, studente atente să calce fără să se dezechilibreze pe pantofii cu toc cui...

Nimeni nu părea să-l bage în seamă. „*Oare eu pe cine aştept?*” se întrebă Pavel şi-şi aduse aminte de Florica lui. Ca fată, fusese foarte frumoasă, cu faţa rumenă, sprâncene prelungi, dese şi arcuite, ochii mari, negri precum cel mai tainic cotlon al lumii. Toţi ucenicii, toate calfele stăteau cu ochii pe făptura ei măruntă şi mlădie, oftând când îi auzeau vocea în curte, unde se îngrijea de orătănii sau atârna rufele pe sfoară. Îl alesese pe el, chiar dacă meşterul l-ar fi vrut ca ginere pe Toma Varvarei Crudului. De altfel, taţii mireselor niciodată nu se arată întrutotul mulţumiţi de preferinţele fiicelor. Adesea se recunosc în ele ca-ntr-o oglindă a vremurilor când erau flăcăi şi aceasta îi face să-şi aducă aminte de ireversibila trecere a timpului, rană vindecată numai de apariţia lui Floruţ, primul nepot, pe care Dionisie l-a iubit nespus de tare şi i-a împlinit toate poftele, ca şi cum s-ar fi simţit dator cu o căruţă umplută până-n vârf cu dragoste faţă de tinerii părinţi.

Stătea lângă chioşcul de ziare, cu ochii atenţi şi privirea căutătoare, dar inima îi spunea că în zadar cercetează feţele trecătoarelor cu dorinţa de a o regăsi pe Florica în ele. Ştia că roata sorţii nu putea fi dată îndărăt. Poate, dacă ar fi fost tânăr, şi-ar fi dorit o altă femeie de seama ei, sănătoasă şi în putere. Şi-ar fi alinat durerea şi ar fi uitat de lungile nopţi petrecute în spital, unde s-au despărţit pe neaşteptate, mai iute decât se aşteptaseră doctorii. A plâns-o, a jelit-o şi şi-a ferecat-o în inimă, de unde acum nu dorea să iasă în nici un chip tras la indigo. A stat în staţie până când ceasul bisericii evanghelice nemţeşti a bătut orele nouă. PLECĂ DEZAMĂGIT ŞI HOTĂRÂT SĂ NU MAI CREADĂ NICIODATĂ ÎN VISE.

Dar a doua zi se întoarse în staţie la fel de încrezător. De data aceasta, nu dorea să găsească pe cineva, ci să fie găsit. Seara, răsfoise albumul familial, apoi recitise îndemnul scris cu litere perlate de mâna necunoscută. „*Speranţa întotdeauna îţi acordă răgazul aşteptat*” [2], îşi amintise de o şansonetă de pe vremuri, redifuzată la „Vârsta de aur” şi se culcase împăcat cu sine, gata să ia de la capăt căutarea norocului pierdut. De dată această, dimineaţa era mohorâtă. Sufla un vânt rece, semn că toamna

încerca să-şi reintre în drepturi. Se îmbrăcase bine, să nu rişte vreo răceală. Oamenii erau şi ei mai puţin zâmbitori şi mai grăbiţi. Stătu până când apăru prima rază de soare. ÎŞI AMINTI CĂ AVEA MAI MULTE DE REZOLVAT. MERSE LA MAGAZIN SĂ CUMPERE DE MÂNCARE. La intrare era un automat de cafea, care făcea şi un ceai aromat de fructe. Apăsă pe butonul cu porţie dublă de zahăr şi sorbi pe îndelete lichidul fierbinte. Îşi aminti de episodul cu majordomul concediat de moştenitorul lordului, devenit putred de bogat după ce deschisese un lanţ de ceainării într-o Londră a *pub*-urilor şi *fastfood*-urilor moderne. De ce nu există locuri unde bătrânii să se întâlnească, să stea de vorbă cu cei de vârsta lor? Iarna nu poţi juca table sau şah la măsuţele din parc. Singura instituţie pentru pensionari care funcţiona în continuare era Casa de Ajutor Reciproc, unde-şi făcuse şi el un fond, ca tot omul prevăzător. Se întoarse acasă agale şi porni radioul.

„*Toate cele bune vin câte trei*", îşi spuse în dimineaţa următoare, în timp ce asculta cum curge apa pe streaşină. Nu ploua cu bulbuci, ci, în buna tradiţie a lui octombrie, burniţa. Îşi scoase umbrela cea mare, neagră, cum aveau numai afaceriştii din City, care acoperea o arie semnificativă şi un palton uşor. Avea şi unul din piele de porc, impermeabil, dar nu-l mai purtase de ani de zile, i se părea prea greu. Echipat adecvat, ajunse cu cinci minute mai devreme. Femeia care vindea ziare îşi acoperise marfa cu folii de plastic, probabil ambalajele de la *bax*-urile cu ţigări. Se plasă un pic mai departe, să nu-i stropească publicaţiile cu apa prelinsă de pe ploier. Autobuzele sosiră rând pe rând, stropindu-i pe neatenţii de pe buza trotuarului. Pavel privi cu atenţie, poate umbrela va fi norocul său. Cea mult aşteptată va coborî de pe trepte, îşi va ridica gulerul paltonului, se va uita speriată împrejur, iar el, cavaler, se va oferi s-o adăpostească şi s-o conducă. Dar, ca un făcut, toată lumea îşi adusese câte o umbrelă, aşa că la coborâre înfloreau în valuri cercuri roşii, convexităţi policolore, calote sumbre, cerculeţe transparente cu urechiuşe de pisică,

ploiere cu spiţe rupte, răsucite de prima rafală mai serioasă de vânt.

„*Asta e,*” oftă bătrânul, „SUNT ŞI EU CA TOŢI CEILALŢI OAMENI: VĂD LUMEA AŞA CUM VREAU EU SĂ FIE, NU AŞA CUM ESTE.”

Se pregăti să se întoarcă acasă. Cerul suriu şi ploaia mocănească nu-i ofereau decât această opţiune.

„*Şi mâine va fi o zi.*”

- Nene, nu te supăra, îşi scoase capul de după uşă vânzătoarea de la chioşc şi-l interpelă. Văd că vii zi de zi la cursa de dimineaţă. Aştepţi pe cineva?

Pavel răspunse cinstit:

- Da.

- Pe cine?

- Sincer să fiu; nici eu nu ştiu. I-am scris Cassandrei, cea de la emisiunea pensionarilor şi mi-a răspuns să vin aici, că îmi voi afla norocul.

- Şi-a bătut joc de dumneata ! râse femeia.

- Nu cred, surâse încăpăţânat bărbatul, ca unul care ştie mai bine.

- Deci ţi-ai găsit norocul?

- Nu, dar...

- Ei, vezi ? E o escroacă. Te-a pus să baţi drumurile degeaba, pe frig şi pe ploaie...

Pavel nu se supără. Femeia, cam de patruzeci de ani, stătea de dimineaţa până seară în cuşculiţa acoperită cu tablă ca să vândă ţigări şi tot felul de alte mărunţişuri, câştigând câte un procent infim de fiecare dată, veşnic atentă ca nu cumva cineva s-o înşele sau s-o fure. Zâmbi înţelegător :

- Poate că încă n-a sosit clipa sorocită.

- Aş! Te văd om bătrân, trecut prin viaţă. Dumneata mai crezi în semne şi închipuiri?

- De ce n-aş crede ?

- Pentru că nu se împlinesc niciodată. Uite, o ţigăncuşă i-a prezis mamei în tinereţe că se va mărita din nou la şaizeci şi şapte

de ani cu un om care se pricepe la bani. Acum stă şi îşi face sânge rău, că săptămâna viitoare va împlini şaizeci şi opt şi încă tot nu l-a găsit.

Pavel îi examină chipul cu atenţie, trăsăturile femeii îi păreau atât de familiare.

- Doamnă, nu vă supăraţi, parcă vă ştiu de undeva. Unde locuieşte mama dumneavoastră?

- Pe strada Orizontului.

- La numărul 10 ? tresări Pavel.

- Da, de unde ştiţi?

- Semănaţi foarte bine cu ea. Sărut mâna!

Şi plecă în mare grabă, fără să-i pese că şi-ar putea stropi pantofii, zicându-şi: „O OPERĂ DEVINE DESĂVÂRŞITĂ NUMAI ATUNCI CÂND ŢELUL ESTE ATINS.”

Ca-n mai toate poveştile romantice, parcă şi vremea ţinea cu el. Pe când ajunse, burniţa încetase, iar norii dădeau semne că încearcă să-i facă loc soarelui pe cer. Se bărbieri, îşi puse cravată, îşi netezi şuviţele de lângă frunte şi ieşi. Culese o mână de trandafiri de pe tufele din mica alee de la intrare şi aruncă o privire în susul străzii. Fereastra cu muşcate roşii era deschisă, dar nu se zărea nimeni înăuntru.

„*Oare să fie acasă?*” se întrebă Pavel. Drept răspuns, perdeaua trasă într-o parte se ridică cuprinsă de o mână din interior, săltă peste ramele geamurilor şi căzu fâlfâitoare peste cadrul gol. Era un răspuns, poate chiar o invitaţie.

Piti buchetul de flori în spate, apoi trecu strada. În faţa porţii cu numărul 10, se întrebă încă o dată dacă ceea ce vrea să facă e bine. Oare acesta să fie norocul său ? El făcuse totul precum i se ceruse, coborâse zi de zi la autobuz, convins că va izbândi. Poate că tocmai vecina îi trimisese scrisoarea, ca să-l provoace... Cine ştie? Nu pierdea nimic dacă întreba. Poate că piranda spusese adevărul şi văzuse ceea ce avea să se împlinească doar peste mulţi-mulţi ani.

„*Vom trăi şi vom vedea!*” îşi zise Pavel şi apăsă hotărât butonul soneriei.

Remarcă:

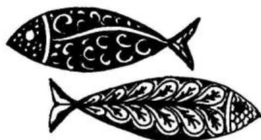
Fragmentele scrise cu majuscule au fost copiate literă cu literă dintr-un cunoscut roman scris de Paulo Coelho, unde un ciobănaş are nişte vise prevestitoare, pleacă via Tanger la Piramidele din Egipt şi găseşte două comori. În „*Parabolele lui Iisus*”, Andrei Pleşu aminteşte şi el de păţania rabinului Eisik din Cracovia. Ceva foarte asemănător am citit şi într-o antologie de poveşti japoneze, aşa că n-am stat să mă întreb cine de la cine s-a inspirat. Se pare că subiectul „*du-te departe ca să preţuieşti ce-i chiar lângă tine*” a circulat de jur-împrejurul pământului şi face parte din fondul de aur al umanităţii. (Autorul)

Note în text:

1 Aici, Pavel face o confuzie între legendele populare româneşti şi mitologia greacă. De fapt, călătorii care au cerut adăpost şi hrană au fost Jupiter (Zeus Olimpianul) şi zeul mesager Mercur (Hermes); vezi „*Metamorfozele*” lui Ovidiu ori varianta repovestită pentru copii de Alexandru Mitru în „*Legendele Olimpului*”.

2 Traducere după ureche. Citatul corect: „*Le temps d'aimer se perd, le temps est ce qui passe./ Le temps est ce qui meurt, l'espoir est ce qui naît./ Regarde ces garçons, ces filles qui s'embrassent./ Il va naître pour eux le temps que tu voulais.*” (Jean Ferrat - La Jeunesse) Adică: „*Vremea dragostei se risipeşte, clipele se scurg fără milă./ Timpul este cel ce se duce, speranţa este cea care naşte./ Priveşte-i pe tinerii ce se îmbrăţişează,/ Li se va naşte răgazul pe care-l vrei.*”

(Jibou, 2012.)

MAREA ŞI ETERNA DRAGOSTE

Când primi vestea că i s-a născut băiatul, Nicolae Kruzov intră în cooperativă, cumpără un sac de votcă şi se duse la cherhana, unde-i pofti pe toţi să-i cinstească feciorul.

- Ce-ai să-l faci, măi, Laie? îl întrebară prietenii.

Kolea, care de bucurie ajunsese să confunde pământul cu apa şi Dunărea cu marea, răspunse cu blândeţe, dar hotărât:

- Matroz, ca şi moşul meu.

- Atunci să ciocnim pentru micuţul Nicolae, marinarul de apă dulce! râseră pescarii.

- Matroz va fi ! se încăpăţână Kruzov, tare mândru de faptul că era nepotul unui om ce străbătuse toate apele mari, până în nouă sute cinci, când dezertase de pe Potemkin şi se ascunsese în Deltă ca să nu-l afle necazul.

- Să-i dea Dumnezeu sănătate şi viaţă lungă, să-i ajungă nepoţii !

- Să ciocnim peste asta, să nu rămână barza fără cioc ! se-mpăcă proaspătul tată şi strigă în josul uliţei să vină Beizade cu scripca, pentru că veselia fără muzică este ca o nuntă fără mireasă.

Micuţul Kolea a crescut odată cu Delta. A fost un copil obişnuit: mai întâi a spus mama, apoi tata şi otca. A învăţat să înoate imediat după ce a reuşit să agaţe ceafa lui taică-său cu

cârligul cel mare şi, deşi nu era prea inteligent din fire, a dovedit înţelegere şi o bună ţinere de minte, deoarece prefera să se ducă în mod regulat la şcoală decât să se întoarcă acasă după o zi de chiul la scaldă. Porecla avea să şi-o dobândească mai târziu, la liceul din Constanţa, când suplinitorul de matematică, văzându-l cum se chinuie cu o inecuaţie, a exclamat patetic:

- Sărmane, sărmane Robinzoie Crusov.

Din acea clipă toată lumea i-a zis Robinzoie şi numai că nu l-au trecut aşa şi în carnetul de marinar. Poate că acest lucru l-a determinat să-şi tatueze umărul drept cu o fătucă cu sâni proeminenţi, rezemată de un cocotier răsucit către omoplat. Modelul, pe care s-ar putea să-l cunoaşteţi, deoarece încă este foarte preţuit în lumea porturilor, sugerează cu mijloacele modeste aflate la îndemâna artistului popular esenţa tuturor lipsurilor îndurate pe mare: un picior al femeii este desenat pe pectoralul stâng, celălalt pe biceps, astfel încât smocul subaxilar capătă o expresivitate simbolică inedită.

În ciuda asemănării de nume, Kolea Kruzov n-avea să naufragieze niciodată şi poate că nici n-ar fi avut o poveste a sa dacă n-ar fi făcut parte din echipajul trimis să aducă în ţară traulerul „Căliman”, lansat la apă într-unul dintre docurile şantierelor navale din Yokohama.

Odată ieşită în larg, nava luă capul compas către Est-Sud-Est, ca să ocolească taifunul ce se pornise să bântuie acea parte a lumii şi pătrunse neştiutoare în Marea Japoniei, printre valuri de douăzeci de metri înălţime. Când se liniştiră stihiile, căpitanul mulţumi din suflet lui Dumnezeu şi zeităţilor mării, apoi întoarse vasul către Sud-Sud-Vest, viitoarea escală la Singapore. Abia apucă să transmită comanda, că se trezi în mijlocul unei ceţi dense. Îşi scutură reflex pipa, deschise un hublou pentru a aerisi cabina de comandă, dar degeaba. Vizibilitatea rămase sub zece metri.

O vreme nu se întâmplă nimic, doar sirena vasului boncăluia periodic, să atragă atenţia celor care, aidoma lor, străbăteau aceste ape ale diavolului. Apoi, dintr-odată, goarna vaporului amuţi, motoarele încetară să mai bată, luminile de pe panoul de comandă se stinseră şi nefireasca tăcere fu tulburată doar de straşnica

înjurătură a căpitanului. Drept răspuns, straturile lăptoase ale ceţii fură străfulgerate de o lumină purpurie, se auzi un vâjâit prelung, acul busolei porni să se rotească precum un titirez, iar radioul prinse viaţă şi începu să relateze febril, în româneşte, ceva ce a fost recunoscut peste mulţi ani, de majoritatea echipajului, ca fiind transmisia în direct a revoluţiei din decembrie optzeci şi nouă.

Aceasta a fost clipa când Robinzoie se simţi apucat de o mână nevăzută şi, până să apuce să reacţioneze în vreun fel, se trezi pe o plajă cu nisipul fin şi alb, de mărgean. În faţă se întindea liziera de cocotieri a unei păduri ecuatoriale, în spate vălurea apa de safir a unei lagune. Ca un făcut, din spuma mării ieşi o fată cu plete şi cu picioare lungi, în costum de baie sau în cel al Evei (se afla cam la două sute de metri depărtare şi din această cauză nu putu să aprecieze cu exactitate), în orice caz, superb bronzată. Până să-şi aducă aminte cum se zice *hau-du-iu-du* în franceză, tânăra trecu printre palmieri, legănându-şi şoldurile ca un manechin de la Chanel şi se pierdu în umbra lor.

- Hei ! strigă omul. Hei ! Unde te duci ? Aşteaptă-mă !

Robinzoie traversă plaja în fugă şi se opri în locul de unde, deja în parte ştearsă de valuri, pornea salba de paşi. Privi uimit urmele lăsate de nişte picioruşe atât de mici, încât ar fi încăput amândouă în condurul Cenuşăresei. Dârele de nisip răscolite de călcâie în tiparele unor forme atât de plăcute ochiului, înscriau pe imaculata întindere a plajei un şirag de minuscule semne de întrebare. Marinarul simţi cum sufletul îi este învăluit într-o lumină liniştitoare şi se lăsă toropit de căldura ei. Uită tot: nava prinsă în ceaţă, sticla de coniac pitită în tulumba din nişa P.C.I., şedinţa de partid dinaintea plecării din ţară, sânii mărunţi ai Adelei şi felul cum ştia ea (v. nota 1), tot, cu excepţia unui singur lucru: amprentele imprimate de acele incredibile tălpi în nisipul alb, orbitor de curat. Porni pe firul lor, în căutarea fetei ivite dintre valuri.

Cercetă mai întâi pe margine, apoi pătrunse mai adânc în interiorul pădurii şi, hălăduind în dreapta şi în stânga, descoperi curând un fel de cărăruie. Robinzoie iuţi pasul şi nu peste mult timp ajunse într-o poiană plină de flori şi dihănii nemaivăzute. Oricât de grozave păreau, aşa, pe nepusă masă, omul nostru nu se

temu, ci îşi puse nădejdea în ursita lui (v. nota 2) şi înaintă hotărât către căsuţa din mijlocul lor. Lighioanele se zburliră, se înfiorară, se încordară, scoaseră colţi, coarne, gheare, spini, tentacule, zbierete, vaiere, urlete, şuierături, răgete, mârâituri de tot felul şi se înălţară înfricoşătoare deasupra lui. Din căsuţă ieşi tânăra femeie zărită pe malul mării să vadă de ce se agită jivinele. Pe dată se făcu o linişte de puteai auzi cum creşte iarba. Când dete ochii cu ea, Robinzoie înmărmuri, căci neam de neamul lui nu văzuse o frumuseţe asemănătoare, deşi era destul de umblat prin lume. Apucă să bâiguie doar atât:

- Sărut mâna, mătuşico ! apoi înjură în sine că nu-i venise altceva, mai potrivit, pe limbă, de exemplu: bună seara, iubito !

Zâna, căci de bună seamă altceva nu putea fi, îi surâse şi-i răspunse cu o voce îngerească:

- Bine-ai făcut că mi-ai spus mătuşă, altfel te azvârleam copilaşilor mei să te mănânce. Cine te-a învăţat să fie cinstit, iar dacă ai ştiut, bine ţi-a prins.

Omul nu se sperie:

- Sunt Kolea Kruzov de pe nava „Căliman”, dar lumea mă cheamă Robinzoie. Aşa mă ştiu cu toţii...

- Ştiu cine eşti şi mă bucur că n-am greşit în alegerea făcută. Sunt Venus. Oamenii din părţile voastre mă numesc Sfânta Vineri.

Văzând tulburarea omului adăugă:

- Hai, intră şi te ospătează, iar apoi vom avea vreme să povestim.

Marinarul oftă în sine: a dracului femeie sfânta asta ! Măcar de-ar fi pocită, aş înţelege ce-i cu sfinţenia ei. Intră în căsuţă clătinând din cap şi văzu că era lucrată numai şi numai din metal, cu hublouri de jur-împrejur, ca o cabină de vapor. Tânăra aşternu o măsuţă rabatabilă, fixată într-o latură de peretele plin cu butonaşe şi luminiţe pâlpâitoare, deschise un dulăpior şi scoase de acolo tot felul de bucate aburinde. Robinzoie gustă din vârful lingurii, ca omul amărât, dar când simţi mireasma şi savoarea îmbucăturii, nu mai stătu să se minuneze, ci începu să înfulece ca feciorii după o zi de coasă şi în final singura lui nemulţumire fu aceea că nu primise şi un pahar cu vin, să le ude cum se cuvine.

Când îl văzu potolit, zâna îi surâse cum numai mamele ştiu s-o facă, strânse masa, apoi se aşeză de cealaltă parte a ei şi-i spuse:

- Să ştii că eu te-am smuls din lumea ta şi te-am adus aici pe Insula Fericirii. Trebuie să mă duc să caut (v. nota 3), ca să-mi repar (v. nota 4) şi am avut nevoie de cineva care să-mi îngrijească protejaţii cât timp voi fi plecată. Slujeşte-mă vreme de trei zile şi-ţi voi îndeplini o dorinţă.

Lui Kolea îi veni sufletul la loc:

- Orice dorinţă ?

- Orice stă în puterile mele să fac, promise Sfânta Vineri. Accepţi ?

Kruzov clătină automat din cap, uimit de norocul care dăduse peste el. Se trezi abia când zâna îi puse un hamac în mână şi-i arătă copacii unde putea să-l întindă, ceva mai departe de gălăgioasele jivine, dar destul de aproape de colibă. Apoi îl înfăţişă fiecărei lighioane şi-i spuse ce obiceiuri are şi cum trebuie să fie îngrijită şi hrănită.

- Ia aminte, peste trei zile mă voi întoarce şi răsplata va fi pe măsura muncii tale, îl atenţionă zâna, apoi corpul i se învălui într-o jerbă de lumină şi dispăru.

Robinzoie clipi năuc, trecu absent printre dihănii, apoi îşi întinse hamacul şi se adânci în el şi în visare. Zâna aprinsese un foc mistuitor în sufletul său, apoi i-l lăsase în păstrare, să se bucure de zborul scânteilor şi de pâlpâirea flăcărilor. Cum Dumnezeu poţi să cucereşti o zână? Încercă să-şi amintească modul în care rezolvau această problemă eroii din basme. Ei reuşiseră să se descurce. Dar cum să furi hainele unei femei gol-goluţe ?

Se vânzoli până sosi vremea să se ocupe de lighioane. Le încălzi apa şi mâncarea, le îmbăie, le dete de mâncare şi le adăpă, râni balega şi gunoaiele dimprejur, apoi se întoarse neîmpăcat la visele sale.

Astfel petrecu trei zile între iad şi rai, între disperare şi nădejde, în aşteptarea clipei când va putea să-şi exprime dorinţa. Veni şi seara sorocită încercării. Abia începuse să se îngrijească de animale, când auzi vocea zânei:

- Îmi plac oamenii. Pun atâta suflet în ceea ce fac...

Kolea se întoarse lent, o privi cu un fel de mirare încruntată, aprobă din cap şi se apucă să-şi termine treburile. Când le isprăvi, se spălă, îşi aranjă ţinuta şi se înfăţişă femeii.

- Şi-acum, zise zâna, înainte de a te întoarce acasă, spune-mi ce-ţi doreşti cel mai mult şi-ţi voi împlini dorinţa.

- Oricare ar fi ea ?

- După cum ţi-am promis, orice stă în puterile mele să fac.

Bărbatul porni bucuros s-o îmbrăţişeze:

- Te iubesc şi-aş dori să-mi fi soţie. Pe tine te vreau.

Sfânta se feri graţios, un zâmbet îi trecu fugar pe faţă, însă se strădui şi reuşi să-şi compună o mină serioasă.

- Ştiam că asta vei voi, dar fii pe pace, asta nu se poate.

Robinzoie simţi cum îl cuprinde o mânie fără margini:

- *Pacemu?*

- Vezi, Robinzoie, noi nu ne potrivim la fire: tu eşti om, iar eu sunt nepământeană. Cere-mi altceva, nu mă mai chinui cu dragostea ta.

Omul privi zâna şi-n ochii ei ghiduşi citi că n-are de ales. Tăcu, fără să simtă cum trece vremea, apoi întrebă resemnat:

- Orice altceva ?

Sfânta Vineri aprobă din cap.

- Atunci fă să pot umbla pe apă ca pe pământ.

- Fie, zise zâna. Şi-acum du-te!

* * *

- ...în prăpastia mă-ti de ceaţă ! Robinzoie simţi cum cineva îl îmbrânceşte şi-l împinge în peretele culoarului.

- Ne scufundăm ! Scapă cine poate ! urlă o voce chiar în urechile sale. Era Priam, bucătarul de pe „Căliman”. Urmă pocnetul unei palme, un icnet şi-apoi mugetul sirenei.

- Stai dracului între cratiţele tale sau îţi zbor măselele ! răcni şeful de echipaj. Toată lumea la posturi !

Un scrâşnet cumplit străbătu toată nava, iar Kolea se grăbi dintr-odată să iasă pe punte, orice ar fi acolo. Nu încetini nici în clipa când simţi zumzetul familiar al motoarelor. Trânti uşa de

perete şi se aruncă înspre parapet. Două braţe puternice îl prinseră pe după umeri şi fu împins cu capul în podea.

- Ţineţi-l şi pe nebunul ăsta, să nu se arunce peste bord ! porunci Pasport, securistul.

- Dar eu pot să umblu pe apă ! protestă Robinzoie. Lăsaţi-mă, nu voi păţi nimic!

- Taci naibii, idiotule ! îl linişti un pumn zdravăn în ceafă.

Se trezi pe priciul din cabină. Era bine legat, iar Mătreaţă, medicul navei, îl privea cu un anumit interes:

- Cum te simţi ?

Robinzoie smuci legăturile şi-l trimise undeva:

- Daţi-mi drumul ! De ce m-aţi legat ! Daţi-mi drumul !

Mătreaţă îşi clătină capul spân:

- Mai întâi răspunde-mi la o întrebare: poţi să umbli pe apă ?

Kolea îl înjură din nou, jignind încă odată sentimentele puternice de fiu orfan de tată ale doctorului:

- Şi ce dacă pot ?

- Felcer, fenobarbital, doză dublă ! Asta chiar e nebun !

Robinzoie petrecu restul drumului către casă închis în cabină, hrănit cu linguriţa şi îndopat cu sedative. La un moment dat se hotărî să încerce mai întâi şi apoi să afirme, dar renunţă când află că dacă-l scoteau dintre frânghii risca să fie acuzat de răzvrătire şi să dea ochii cu pumnii căpitanului şi al celorlalţi membri ai biroului organizaţiei de bază de partid. Susţinu acelaşi lucru şi în faţa comisiei de anchetă din ţară:

- Dacă nu mă credeţi, lăsaţi-mă să vă arăt.

Cum nici unul dintre membrii comisiei nu-şi manifestă expres curiozitatea, iar Kolea n-avea nici un motiv ca să afirme contrariul, îl trimiseră la balamuc şi consemnară în procesul-verbal final că, drept urmare a actului de sabotaj din Marea Japoniei, s-au înregistrat doi morţi, cinci răniţi şi un bolnav psihic. Cei desemnaţi vinovaţi au primit pedepse între şapte şi cincisprezece ani şi au fost trimişi la Poarta Albă să-şi aducă contribuţia la edificarea marilor obiective ale socialismului.

Doctorii care l-au recuperat pe Kolea n-au înţeles niciodată de ce n-a încercat să se împotrivească tratamentului cu duşuri reci, ba chiar aştepta cu nerăbdare să fie dus în sala de baie. Abia după

venirea toamnei şi a temperaturilor mici Robinzoie a încetat să chiuie şi să ţopăie de bucurie sub jetul de apă.

În primăvară comisia medicală l-a declarat vindecat, dar nu i s-a înapoiat carnetul de marinar, astfel că Robinzoie a fost nevoit să încerce să trăiască un timp pe uscat. Cum Adela se consolase în lipsa lui, se măritase cu un macaragiu bulgar şi devenise mamă, Kolea hotărî că nu mai are nici un motiv să rămână. Îşi cumpără un rucsac, îi dublă cusăturile, să ţină la drum lung, îl impermeabiliză şi-l umplu cu de-ale gurii, apoi porni într-o noapte fără Lună peste mare către Est-Sud-Est în căutarea Insulei Fericirii.

Note în text:

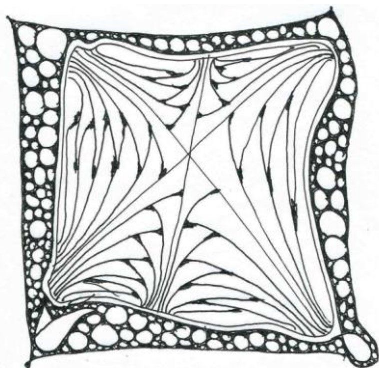
(1) cenzurat de autor, citeşte: să-şi ia rămas bun de la el.

(2) cui îi este dat să moară spânzurat, acela nu se va îneca.

(3) cititorul poate să opteze liber pentru: manualul începătorului avansat, o planetară antitetanică, o sticlă de aurolac argintiu, un fir sub înaltă tensiune, 2 kg de cavorită, un plic cu seminţe decorticate de panda uriaş, o pânză în depărtare, câteva mustăţi de râmă, un pic de nimic, demonstraţia teoremei lui Fermat, o paranoie cu mâner, o spirală rectilinie, o splină de broască, o dare în petic, nişte ceva, un soare ca un ochi de sticlă, etc.

(4) vă propunem să alegeţi între: gardul paradisului pierdut, phoenixul de păr, scutul antiprotecţie, sistemul de suspensie coloidală, motorul multistaţionar, teleportativul distribuit, pendula cu apă, turboacceleratorul pas cu pas, amplificatorul silenţios, superconductorul rezistiv, tot ce nu merge bine - în general.

(Jibou, 1996.)

AFACEREA ADAM

În redacţia „*Hienei*” este îmbulzeală. Doi tineri în ţinută comodă, tip sport, aşteaptă, probabil, să-şi comande o sugestie. Ar putea recurge, cu o probabilitate asemănătoare, la o pasienţă. *Angelusul* nostru este un program specializat pe ştiri, el extrage din fişierele *Daimon* numai informaţiile ce răspund la „*cele cinci dubluveuri*”: *who, where, when, what, why*? (cine, unde, când, ce, de ce?)

O domnişoară trecută, fardată cu bidineaua, într-un combinezon de mătase cu motive florale în culori pastel, cu un şal cu franjuri înnodat în jurul zonei unde ar trebui să fie şoldurile, care probabil scrie poezii ocazionale sau, mai degrabă, posedă o versiune beta, publicitară, a unui versificator, o plictiseşte pe taciturna Lola. Se vede că-i este totuna cine o ascultă, după cum îi este totuna despre ce vorbeşte.

Lângă uşa biroului meu, blocat de Ina, „tătăroaica” mea, ochi prelungi şi gură mare, viitoarea doamnă Gogagiu (nu ştiu cum va reuşi să mă îmbrobodească, dar asta va fi), mă aşteaptă o plevuşcă de bazar, unul dintre creierele-numai-muşchi în slujba marilor

rechini. Dacă azi e 16 iunie, atunci e afacerea Adam. E omul lui Pompiliu Creţ, zis *Gumilastic*, finul lui Gică Colceriu, fratele şefului de cabinet de la ministerul industriilor. Face pe înfoiatul; dar numai cravata e de el. Aş putea să-mi trag un etaj din scandalul comenzilor de lenjerie pentru armată, după pilda iluştrilor predecesori interbelici, dar mă voi mulţumi să-mi triplez tirajul, restul, din câte ştiu, nu mă implică, nu mă priveşte.

- Fă-i o cafea, arunc peste umăr şi-mi şerpuiesc mâna prin garda lui, într-un gest aparent prietenos, de parcă l-aş cuprinde pe după umăr, în realitate o pârghie care-i forţează articulaţia. Se burzuluieşte reflex, dar îl împing înăuntru. E bine să ştie cine are iniţiativa în acest joc. Mai ales că e înarmat. Închid uşa:

- Stai jos. Şi ascultă!

Îmi aleg cuvintele, suntem cablaţi, dar s-ar putea sa mai înregistreze şi alţii. Serviciul de informaţii şi-a activat alaltăieri cârtiţa, ne-a bruiat modemul şi apoi ne-a trimis trei aşa-zişi depanatori. Preventiv. Deşi *Angelusul* lor este o versiune strategică. Mă mir că direcţia de informaţii a armatei n-a mişcat nimic în front, deşi, la urma urmei, este o afacere cu implicaţii politice. E posibil să fi reuşit să extragă toată informaţia despre acest caz şi să-şi fi încheiat documentarea. Sau, mai degrabă, sunt atât de discreţi încât, vorba ceea: nu le poţi dovedi decât profesionalismul. Oricum, oala e pe foc şi-a dat în clocot. În curând, dacă interesele o vor cere, unele cadre de conducere vor beneficia pe neaşteptate de o pensie nu tocmai binemeritată.

Gorila se înghesuie în fotoliu, nu înainte de a-şi holba ochii la tridimensionalul din spatele meu, unde o ceată de maimuţe ţăcăne extaziată la nişte maşini de scris. Reprezintă haosul iniţial, din care *Daimonii*, viruşii marilor reţele, creează structuri sintactice şi le depozitează pe unde apucă, oriunde găsesc o porţiune liberă de memorie. Din aceste gunoaie informaţionale răspândite de ei, un *Angelus* extrage tot ce este legat de un anumit subiect, crâmpeie ce pot fi ordonate cauzal în timp cu o anumită probabilitate.

- Poate că totuşi am ceva de spus, încearcă să rânjească cât mai convingător şi-şi descheie haina cu un gest larg, ca să-şi simtă argumentul forte mai la îndemână.

Mutarea mea nu întârzie:

- Am obligaţia să te previn că tot ce discutăm va fi automat înregistrat. Deşi mă-ndoiesc să-mi folosească la ceva...

- Mizilic! Te dai grande, *şefule* (mă unge la suflet acest apelativ, îmi confirmă că deţin controlul situaţiei), dar adu-ţi aminte: *fiecare şarpe năpârleşte odată*!

Uite cum trec înţelepţii chinezi în nemurire!

- Dragule, ţi-ai greşit omul, eu nu colecţionez piei.

- Poate că alţii umblă să-ţi vadă pielea-ntinsă pe băţ, iar eu sunt singurul care pot să ţi-o salvez:

- Eşti amabil. Poţi să-mi spui de cine?

- Uite cum stau lucrurile: s-a aflat că te pregăteşti să porneşti o campanie de denigrare a forţelor armate ale ţării... - făcu o pauză strategică.

- Da? m-am prefăcut interesat.

- E păcat sa faci jocul trădătorilor de ţară. Te ştiam un om cinstit, patriot. Ce-ţi veni să bălăcăreşti în noroi cinstea oştirii? Nu te-ai gândit că suntem înconjuraţi de duşmani care de-abia aşteaptă să profite de prima zâzanie?

- Şi?

- Ei, na, poftim! Eşti culmea! Ţara arde, sindicatele se foiesc, guvernul stă să pice, lumea a ieşit în stradă, iar dumneata mai torni şi gaz peste toate astea?

- Concret: ce doreşti?

- Spre binele tău, *şefule*, te sfătuiesc: lasă-i pe amărâţii ăia în pace. Cum te lasă sufletul să distrugi temelia ţării?...

- ...să slăbeşti braţul ei înarmat… - îi ţin isonul, cu gândul la profitul obţinut prin substituirea elasticului de 12 mm lăţime cu unul pe jumătate de lat.

- Ce naiba? Îţi baţi joc de mine, şefule?

- Omule, lasă discursurile şi spune-mi verde în faţă ce ai de zis.

- Eu îţi vreau numai binele.

- Nu eşti singurul.

- Îmi eşti simpatic, şefule. Dă-1 dracului de articol, ce-ţi trebuie o panama pe cap?

- Mă fereşte să fac insolaţie.

- Eşti un dur, şefule. Nu uita: vorba dulce mult aduce.

I-a scăpat o păsărică. Prea devreme, dar treaba lor, puteau trimite un negociator mai bun. Profit de ocazie şi arunc plasa:

- Cam cât?

- Vai, şefule, dar aşa ne cunoşti? protestează amicul.

Prima regulă a presarului („*lasă prostul să vorbească şi spune tot*”) şi-a dovedit valabilitatea.

- Vă ştiu prea bine, subliniez pluralul, şi pe tine, şi pe nea Gică.

Tresare şi priveşte speriat scrumiera de pe masă. Face un efort de gândire şi încearcă s-o dea pe glumă:

- Care gagică, şefule?

Scot cartea Destinului din mânecă:

- Mama Armata, căreia i-a păpat Naşul elasticul.

- Nu înţeleg.

Scot dintr-o mapă două xerocopii. Pe fiecare dintre ele am subliniat cu creionul roşu câteva rânduri. Prima este oferta care a surclasat pe ceilalţi potenţiali producători de efecte militare, în faţa unei comisii oneste, ce-a rămas convinsă că a ales cea mai trainică şi mai ieftină lenjerie pentru ostaşii ţării. După câştigarea licitaţiei, cineva, şi pe baza predicţiilor furnizate de *Angelus* am ştiut unde să sap şi să găsesc dovezi, a schimbat unele foi.

Iată ce înseamnă să serveşti informaţia potrivită la momentul potrivit: faţa i s-a lungit până la pământ, gura i se mişcă spasmodic, n-are aer. Oare ce-ar zice dacă ar vedea titlul de pe pagina întâi: „*ARMATA ÎŞI PIERDE IZMENELE*”. Plus caricatura lui Pană, unde un soldat în tranşee, înarmat până în dinţi, ca un justiţiar de la Hollywood, îşi ţine cu mâinile chiloţii, să n-o ia la vale. Mă simt mândru, am exclusivitatea ştirii! Cei de la „*Caţavencu*” vor muri de ciudă!

Ca un făcut, uşa se trânteşte de perete şi prin cadrul ei năvăleşte o cadră: Ina, tătăroaica. De la acest prost obicei i se trage renumele. Când intră undeva, parcă dau buzna tătarii. Vom avea trei copii împreună: doi băieţi, o fată, Mădălina, şi o sarcină molară. Probabilitatea acestei linii de evenimente depăşeşte 85%. Am analizat personal, în cel mai mare secret, informaţiile descoperite de *Angelus*, folosind o staţie tampon. După care le-am şters. O serie similară de informaţii ar putea apare, la capacităţile de stocare şi vitezele de lucru actuale, abia peste vreo douăzeci de ani. Dar performanţele sistemelor cresc neîncetat, aşa că am fost nevoit să iau câteva măsuri de prevedere în plus. Un pic de intimitate nu strică.

Oaspetele meu, stană de piatră. N-a reacţionat la intrarea Inei, un altul şi-ar fi dus mâna la subsuoară. Nu, nu-i un profesionist. Însă data viitoare îmi vor trimite unul. Nu mă tem. Din informaţiile adunate de *Angelus* rezultă că urmează o perioadă de înflorire a „*Hienei*". Nu ştiu când voi muri şi nici nu mă interesează să aflu. Am lansat în reţea un alt soft, care şterge toate fişierele *Daimon* care mă implică, ceea ce începe să devină o practică obişnuită, spre bucuria gestionarilor de reţea. Nu ştiu cine a fost fanaticul care a creat viruşii producători de informaţie, în orice caz, cunoştea bine teoriile termodinamicii şi avea un crez: adevărul.

Şi eu cred în el, nimic nou sub soare: e cel mai rentabil lucru, din câte cunosc.

(Jibou, 1996.)

NĂRAVUL DIN FIRE

Domnul Doughty, directorul casei de licitaţii SPLENDOR, îşi examină publicul prin ferestruica anume tăiată în acest scop. Domnul Blade, crainicul licitaţiei, arăta sobru şi impecabil, ca de obicei. Era un profesionist, ce visase cândva să joace în SHAKESPEARE COMPANY şi ar fi reuşit în cele din urmă, dacă nu l-ar fi sedus pe unul dintre „favoriţii" impresarului său. Chiar cu acest păcat, era un bun cunoscător al firii omeneşti şi ştia cum să anime o competiţie, astfel încât să scoată şi ultima leţcaie din buzunarul celor interesaţi.

Fiolele de antrax, principalul obiectiv scos la strigare în această şedinţă, proveneau de la sfârşitul secolului trecut şi fuseseră descoperite din întâmplare, cu ocazia lucrărilor la apeductul transpersan, într-unul dintre fostele buncăre ale armatei irakiene. Licitanţii proveneau atât din mediul academic, de la principalele universităţi şi institute de cercetare, cât şi din lumea habituală. „*Vor plusa la început, dar nu vor depăşi cinci mii, hai,*

poate zece, întrucât nu le permite bugetul. Ah! uite-l şi pe Spencer «Durere-n Coaste», inspectorul-şef de la asistenţa habituală.” I-l arătă şi lui Jan, nepotul său de soră.

- Fereşte-te de el. E mai rău decât fiscul.

Jan Dubrowski îi aruncă o privire dezinteresată. Venise atras mai degrabă de spectacolul în sine, decât pentru a-şi documenta lucrarea de licenţă despre sociologia *marketing*-ului. Domnul Doughty îl considera iresponsabil, dar ce altceva putea să fie un băiat de bani-gata, pasionat doar de acea lălăială fără noimă, care era muzica „*spite*”. „*Bine că are măcar atâta decenţă încât să-şi treacă examenele.*”

Îşi sprijini braţul de pervaz. Ca urmare, crainicul izbi cu ciocănelul în tăblia pupitrului şi anunţă începutul licitaţiei. Primul obiect era mumia unei pisici. Se credea că o întrupează pe zeiţa Bastet şi că ajută gravidele să nască fără dureri. Poziţia o sută optzeci şi nouă în catalog. Blade fusese instruit să amâne licitaţia arsenalului bioofensiv până în momentul când le va sosi confirmarea că Ereticii au realizat ce se întâmplă.

Nu zărea în public nici o uniformă. Sperase să vină cei de la Muzeul Militar, ei poate că ar fi trecut de zece mii, având în considerare ingeniosul şi trainicul mecanism de fragmentare, proiectat de ruşi pe vremea când erau încă sovietici. În rest, interesul armatei pentru armele bacteriologice dispăruse complet după generalizarea simbiozei HAL. Grefele producătoare de tanatină, aşa-numitele „*feţe*”, scoseseră microorganismele letale şi gazele toxice din arsenalul spiritelor belicoase. Tanatina întărise sistemul imunitar uman atât de puternic, încât bolile contagioase cele mai temute deveniseră absolut inofensive. Ereticii constituiau mărturia vie a acestui fapt. În câţiva ani, germenii patogeni deveniseră mai rari şi mai scumpi decât fusese radiul la începutul erei nucleare.

Comunicatorul piui discret şi afişă binecunoscutul grup : - > (două puncte - linie - mai mare) simbolizând cinismul. Directorul îşi încrucişă braţele. Deşi recepţionase semnalul instantaneu, crainicul arbitră şi susţinu imperturbabil cursa pentru

achiziţionarea mănuşilor de cauciuc cu care doctorul Barnard efectuase primul transplant de inimă. Ultim preţ, adjudecat! douăzeci şi şase de mii, oferiţi anonim prin comunicator şi viraţi instantaneu din contul unei firme americane de intermediere.

- Urmează poziţia 254, set de focoase virale. Preţul de pornire, 500 de lire, anunţă plin de morgă Blade.

Onorabilul Redcliff, doctor în medicină, ş.a.m.d. plusă primul cu zece lire, dar vocea îi fuse acoperită de răcnetul intendentului de la Muzeul Erorilor Umane:

- Şase sute!

Profesorul Kemémyi, eruditul specialist, poate singurul istoric în stare să se descurce în jungla tulpinilor gripale, ridică discret un deget. Domnişoara Jasmina Mnehali îşi flutură catalogul. Erorile Umane strigară:

- Plus cincizeci!

- Opt sute cinci! anunţă Blade de la pupitru.

Edinburg-ul şi Oxfordul săriră deodată, dar Muzeul Tehnicii le suflă mingea de sub nas.

- O mie! răsună vocea unui bărbat hotărât prin comunicator. Domnul Doughty aruncă o privire: oricine era, licita pentru Greenwave Ltd.

- Plus zece, spuse blând onorabilul Redcliff.

Domnişoara Jasmina interveni din nou.

- O mie o sută! zise Blade.

- Două mii! îl corectă diva.

Jan o învălui cu privirea. Eşti o scumpă! îşi zise, privindu-i coapsele îngemănate ştrengar, abia acoperite de rochiţa de un galben solar. Jasmina avea un temperament atât de aprins, încât practic monopoliza rubricile mondene. Directorul surprinse privirea tânărului. „*Vrabia mălai visează! îşi râse în barbă. Zece la sută a zis la început şi acolo am rămas. E-o scumpă...*”

Facultăţile habituale plusară prudent.

- Două mii cinci sute, suspinară Erorile Umane.

Trei mii! decise GREENWAVE Ltd.

Onorabilul Redcliff adăugă resemnat:

- Plus zece! şi-şi coborî mâinile în poală.

Domnişoara Mnehali rotunji cifra:

- Cinci mii!

- Cinci mii o sută! ceru muzeul din Manchester.

Blade turuia în voie, urmărind feţele licitanţilor. Încă puţin şi vor începe să renunţe. Vor rămâne doar fanaticii tari în pungă.

Zece mii! răsună o altă voce prin comunicator. O firmă de avocaţi de mâna a treia. „*Să fie oare Ereticii? Nu, nu-i stilul lor,*" decise domnul Doughty.

- Un-spre-ze-ce! silabisi calm GREENWAVE Ltd.

Blade întoarse ciocanul pe muchie. Jasmina plusă deîndată şi-i plăcu cum o furnică senzaţia că poate continua jocul după voie.

- Cincişpe! tună oferta avocaţilor. „*La ce Dumnezeu le trebuie antraxul? Nu mai e bun de nimic.*"

- Douăzeci! veni replica şi sala amuţi.

Actriţa îşi lăsă uşor capul pe spate şi-şi trecu mâna prin păr.

- Douăzeci şi una! contabiliză crainicul. Publicul deveni şi mai tăcut.

- Douăzeci şi cinci! se hotărî vocea baritonală de la compania care-ţi deschide toate drumurile.

- Plus zece! nechezară avocaţii.

Jasmina simţi cum i se încinge pielea. „*Oh! Doamne, nu credeam să fie atât de... E orgasmic!*" Piui ameţită:

- Cincizeci de mii!

Blade tresări nervos şi prinse coada ciocănelului. „*Mintea asta de pitulice o să ne strice ploile!*"

- Plus o liră, făcu galant licitantul de la GREENWAVE.

Directorul îşi desfăcu braţele. Dar tânăra se lăsă răpită de acel entuziasm debordant cu care-şi seducea susţinătorii.

- Şaizeci!

Bizarii avocaţi ieşiră din cursă cu un declic sec.

Domnul Doughty simţi cum îl strânge gulerul. „*La naiba, îşi privi ceasul neliniştit, unde întârzie trăzniţii ăştia?*"

- Şaptezeci şi cinci de mii. Şi-o invitaţie la cină pentru duduia Jasmina!

Diva se ridică furioasă, umplând sala cu rotunjimile ei:

- Duduie e mă-ta! O sută de mii!

Tăcerea deveni rău-prevestitoare. Blade privi împrejur căutând un sprijin, dar întrucât nimeni nu mai părea dornic să supraliciteze incredibila ofertă, înălţă cu o mână tremurătoare ciocănelul. Domnul Doughty trase adânc aer în piept, apoi aprobă înclinând uşor capul. „*Facă-se voia Ta!...*”

- O sută de mii de o mie de ori! turui crainicul.

Sala explodă într-un hohot de râs.

Blade făcu pe buimăcitul şi îşi compuse o mină spăşită.

- Vă rog să mă iertaţi! O sută de mii, o dată! O sută de mii, de două ori!

Jasmina simţi că se învârte pământul cu ea.

- Se adjudecă setul de focoase virale, poziţia 254 din catalog...

Uşile bufniră în pereţi şi în sală năvăli Ereticul, cu pulpanele pelerinei fâlfâind ca nişte aripi de erete:

- Plus încă una!

„*Ce-un băiat rău!*” tresări Jasmina şi simţi cum o furnică din nou. Jan întinse mâna către comunicator ca să apese tasta de apelare a poliţiei.

- Ce faci? îl prinse unchiul său de încheietură. Stai blând!

Tonul vocii completa restul: era un ordin. Tânărul înmărmuri şi îl privi prostit, dar nu scoase un cuvânt.

Ereticul se aruncă înspre masa unde se păstrau atât de disputatele eşantioane şi le mătură cu palma ciuntită de lepră în larga pelerină de mătase. Blade trânti victorios ciocănelul în pupitru, mai să-i crape lacul:

- ...lui Sir Hamilton Rushoe, la preţul de 101.000 de lire sterline!

Lordul Eretic îşi ridică victorios bocceaua improvizată, iar pe faţa-i ciupită de vărsat înflori un zâmbet de satisfacţie. Onorabilii domni din public se grăbiră să protesteze zgomotos. În urma numeroaselor scandaluri provocate de excentricul aristocrat şi de tovarăşii săi, fişa habituală a lui Sir Hamilton era arhicunoscută:

era unicul cetăţean britanic aflat în posesia unei anemii falciforme (boala cunoscută cândva sub numele de friguri de baltă sau malarie), spatele îi era brăzdat de zona Zoster (o varietate de herpes ce se fixează pe traseul ganglionilor limfatici), se putea lăuda cu o cavernă ftizică în lobul superior de la plămânul drept (în celălalt perpetua câteva varietăţi de mucegai dobândite prin supradozarea antibioticelor), avea un ficat icteric (de unde şi temperamentul întrucâtva isteric) şi un şancru cicatrizat ceva mai jos (o tandră amintire din tinereţe). Într-un cuvânt, era o colecţie ambulantă de boli dispărute de mult, un derbedeu excentric care, fără tanatina produsă de „*faţă*”, ar fi dat de mult ortul popii.

Domnul Doughty îşi frecă mâinile satisfăcut. Riscase punându-şi agentul să ridice preţul necontenit, dar câştigase în cele din urmă. Mizase pe fraierul potrivit.

- Cu dragostea cum stai? îl întrebă binevoitor pe Jan. Nu-ţi trebuie nişte bani?

(Jibou, 1998.)

OGLINDA ÎNGERILOR

„*Această carte cuprinde secretul nemuririi*”, scria în capul primei pagini. Apoi începea o babilonie de semne, întinsă pe 312 de pagini, din care Adat nu pricepuse nimic. Volumul nu era semnat, dar avea un motto cu ajutorul căruia îl identificase destul de uşor pe autor: „*Qui non intelligit aut discat aut taceat.*” (Cel care nu înţelege să înveţe ori să tacă.) Fraza figura şi în „*Monas hieroglyphica*”, o carte de alchimie dedicată de englezul John Dee lui Maximilian al II-lea, rege al Boemiei şi al Ungariei.

Tomul era destul de gros, pierduse trei ceasuri şi jumătate ca să-l scaneze în întregime, tocmai azi, într-o zi de meciuri. Dar şeful îl căutase personal, însoţit de un individ ciudat, care nu părea să fie familiarizat cu manuscrisele medievale. Îl rugase să-l copieze cât mai grabnic, cu o acurateţe maximă. „*Ce ciudat e*

întocmită lumea”, se gândi Adat în vreme ce surprinse privirea necunoscutului. Acesta se uita la el ca la o făptură de pe o altă planetă, uimit de faptul că îşi trase întâi o pereche de mănuşi din cauciuc pe mâini şi abia apoi se atinse de carte. Examină starea coperţilor, legătura, forzaţul, elasticitatea paginilor. „*De multe ori, cele mai însemnate descoperiri apar acolo unde nimeni nu s-ar aştepta.*” Hărţile lui Piri Reis, cărămizile cu epopeea lui Ghilgameş, osuarul ce conţinuse presupusele rămăşiţe pământeşti ale lui Iacob, fratele lui Isus, toate zăcuseră uitate, vreme de secole, până când o privire avizată le descifrase înţelesul şi valoarea.

- O să dureze vreo trei-patru ore, făcu o estimare, iar şeful îl aprobă tăcut, semn că se încrede în judecata lui. Îşi conduse oaspetele afară, era un tip uscăţiv şi încercănat, genul de cartofor înrăit, care-şi pierde nopţile la masa de poker, lângă o sticlă de tărie. Probabil aşa câştigase şi cartea, apoi venise cu ea la muzeu ca să vadă cât valorează. Şeful era o vulpe bătrână, tobă de carte, realizase imediat că are de-a face cu ceva ieşit din comun. Noroc cu tehnica modernă, care permitea citirea rapidă a paginilor şi salvarea informaţiilor cuprinse în rarităţile bibliografice.

Cartea cuprindea şiruri compacte de semne care se tot repetau, aliniate frumos pe şiruri şi coloane. Adat nu le acordă nici o atenţie, până când nu termină de scanat toate filele. Abia apoi, când puse volumul deoparte, îşi trase scaunul către birou, vizualiză fişierul pe monitor şi începu să examineze cu atenţie conţinutul ciudatului manuscris. Identifică 13 semne, unele cunoscute (foc, pământ, aer, apă), altele ba, care se repetau în diferite succesiuni, fără spaţii libere ori semne de punctuaţie între el. Stăteau frumos încolonate unele sub altele, de parcă ar fi fost listingul în cod numeric al unui program de calculator.

Tipul şi consistenţa hârtiei, felul legăturii, modul cum fusese realizată coperta trimiteau către secolul al XVI-lea. Încadrarea temporală a devenit apoi aproape certă, în momentul în care l-a identificat pe autorul motto-ului. John Dee fusese astrologul personal al reginelor Maria Tudor şi Elisabeta I. Fusese primul

care încercase să înfiinţeze o bibliotecă naţională a Angliei, în care scop donase cele patru mii de volume adunate în timpul vieţii sale. În afara lor, John Dee lăsase în urmă mai multe manuscrise ascunse în locuri tainice sau ferecate în lădiţe bine încuiate, ce descriau tot felul de experienţe oculte. Camden Society din Londra publicase în 1842 un incredibil jurnal intim, urmat de un alt manuscris secret în cinci cărţi, grupate sub titlul „*A true and faithful relationof what passed for many years between Dr. John Dee and some spirit*”, editate de Meric Casaubon în 1859, tot la Londra.

Dacă această carte îi aparţinea şi conţinea secretul nemuririi, atunci era logic să fie codificată. John Dee primise de la un înger copil o oglindă neagră de cristal, pe care el o numea „*sky stone*”, piatra cerească. Cu ajutorul ei putea să vadă nevăzutul şi să audă neauzitul. În apele ei i-au apărut, rând pe rând, îngerii Uriel, Raphael, Gabriel şi mulţi alţii, care l-au învăţat „*limba lui Enoh*”, graiul pe care-l vorbise Adam înainte de căderea în păcat, în vremea când încă nu devenise muritor. Oare ce alte cunoştinţe îi transmiseseră îngerii?

Adat examină din nou şirurile frumos înscrise în pagini. Se hotărî să pună interpretorul optic de caractere să citească semnele din pagină şi apoi să le substituie cu cifrele din codul hexazecimal, cel mai la îndemână, care putea fi lesne convertit în cod binar, succesiunea de zerouri sau unu pe înţelesul minţilor electronice. Salvă imensul fişier în două exemplare, apoi puse calculatorul la lucru, avea să se facă dimineaţă, până va isprăvi cu decodificatul tuturor paginilor. Luă cartea, ca să i-o înapoieze şefului, stinse lumina şi încuie laboratorul.

Ajuns acasă, prinse doar o parte din repriza secundă, dar revăzu toate fazele mai importante la rubrica sportivă a ştirilor de seară. La un moment dat, sună telefonul, iar Gaon îl chemă la aparat, „*tată, hai că te caută cineva*”. „*Am renăscut, Adat şi-ţi mulţumesc*”, spuse o voce în engleză, apoi legătura se întrerupse şi auzi tonul în receptor. Nu dădu întâmplării nici un fel de

importanţă, până a doua zi de dimineaţă, când reveni în laboratorul din subsolul muzeului.

În încăpere, lumina era aprinsă. Nu era nimeni înăuntru, doar încuiase uşa. Se auzea doar susurul stins la ventilatorului de la unitatea de alimentare a calculatorului. Toate erau la locul lor, nu lipsea nici unul dintre echipamentele scumpe pe care le folosea pentru a cerceta vechile tipărituri. Se aşeză la birou şi mişcă mausul, ca să vadă ce anume lucrase maşina peste noapte. Ecranul se aprinse, dar nu dintr-odată, ci de parcă cineva ar fi înlăturat de pe suprafaţa sa o serie de văluri negre de mătase fină, aproape transparentă. Din spatele lor răsări chipul angelic al unui tânăr radios.

Îşi mişcă mâna dreaptă în semn de salut, apoi scrise cu degetul pe sticla monitorului: „*Mulţumesc! Sunt iarăşi viu.*”

Şi se semnă mai jos: „*John Dee*”.

Ecranul pâlpâi şi se stinse. Adat mişcă rapid *mausul*, reaprinzându-l. Nu mai era nimeni acolo, doar obişnuita pajişte cu flori de munte a cărei imagine şi-o alesese drept fundal. Apoi auzi declicul modem-ului, de parcă cineva tocmai ieşise din încăpere şi închisese uşa în urma sa.

(Jibou, 2002.)

UMBRE PE MARGINEA FALEZEI

1.

Primul dangăt l-a surprins pe nea Iulică trântit în fotoliu, cu pătura întinsă pe picioare. Moţăia, întrucât gardianul nu are voie să doarmă în post, dar poate să moţăie cât îl lasă inima. Portarul institutului era un angajat cu experienţă şi îşi cunoştea toate obligaţiile, drepturile şi îndatoririle. Conform dispoziţiilor, ar fi trebuit să-şi petreacă noaptea în cuşca de sticlă din capul scărilor. Ghereta era strâmtă şi friguroasă, pentru nimic în lume n-ar fi schimbat-o cu culcuşul capitonat în care se adâncise. Regulamentul stabilea, de asemenea, că, din două în două nopţi, de la ora opt seara până dimineaţa, era stăpânul întregului inventar, conform procesului verbal încheiat la primirea postului. Aşa că, dacă socotea necesar ca în timpul nopţii să evite depunerea prafului pe mobilierul din hol, trebuia să fi avut dreptate. Oricine ar fi venit, mai întâi suna, iar nea Iulică profita pe dată de binefacerile unui somn uşor. În rest, nimeni nu putea

pătrunde fără ştirea lui Bebe, cerberul electronic. Îl botezase astfel din respect. În copilărie, riscase de multe ori sărind gardul, până se împrietenise cu câinele vecinului. Tot Bebe îl chema şi pe acela.

Sunetul clopotului nevăzut l-a smuls din reverie. Era cea de-a doua bătaie. Nu-şi amintea să fi auzit vreodată glasul unui orologiu prin împrejurimi. Şi-a întins reflex mâna după ceasul pus pe măsuţă. Era un „*Quartz*” destul de nou, cu şapte melodii, calculator şi memorie pentru numere de telefon, primit cadou de la un nepot pentru o vorbă bună pusă cândva directorului administrativ. Ceasul dispăruse, lăsând în urmă doar brăţara pleoştită şi dureros de fierbinte.

Doong ! răsună clopotul.

Nea Iulică s-a repezit spre telefon. A pus mâna pe uşa cabinei, dar şi-a retras-o în mare grabă. Clanţa frigea. Sub ochii portarului, prin sticla uşii se strecură un punct alb, incandescent. Abia atunci înregistră zăpuşeala din antreu şi faptul că era leoarcă de transpiraţie. Auzi un pocnet, urmat de tunetul bronzului. Patru, numără orologiul ascuns.

Grăuntele de foc alb s-a smuls din placa translucidă şi s-a apropiat. Omul s-a retras speriat, urmărit timp de o clipă de un gând nelămurit: o plajă aurie sub un soare torid, unde se vânzoleau trupuri tinere şi însetate de dragoste. A reţinut doar imaginea discului imaculat, căci vârful de lumină se transformase într-un ceva de mărimea unui ou de broască ţestoasă, care apoi a crescut până la dimensiunea unei farfurioare de porţelan. Îşi pierduse din strălucire şi nu mai radia căldură. Lucea mat, ca un cadran de fildeş. Bunicul său avusese pe vremuri un asemenea ceas, pe care-l ţinea adăpostit între două capace de argint.

Dooong ! vibrară toate geamurile.

Bătrânul fusese cândva, înainte de ultimul război mondial, portar la Hotel Metropol. În fiecare seară, îmbrăcat într-o uniformă strălucitoare de-ţi lua ochii, numai nasturi şi fireturi aurii, primea la scară oaspeţii casei. După el, meseria de portar s-a transmis din tată în fiu, iar haina de gală a fost depusă într-un

dulap şi scoasă numai cu ocazia aniversărilor mai importante ale familiei. Ceasul stătea în buzunăraşul din stânga, atârnat de un lănţug. Capacele erau încrustate şi reprezentau o scenă de vânătoare : un tânăr arcaş sfâşiat de proprii săi câini sub privirile furioase ale unei tinere femei, ascunsă în liziera pădurii.

Pe suprafaţa ivorie s-au ivit câteva semne, dispuse circular. Cifre romane. Păreau să fi fost incizate de un meşter migălos cu o unealtă fină şi dură. O umbră radială s-a lăţit şi s-a transformat în două arătătoare dantelate, dispuse vertical.

Urmă bubuitul gongului. Nea Iulică clipi buimac. Asurzise. Şi-a recăpătat auzul mult mai târziu, înspre dimineaţă. În acele clipe nu mai era sigur nici că trăieşte. Nu le-a uitat, dar, de teamă să nu-şi piardă pâinea, nici n-a îndrăznit să le povestească decât unei singure persoane. Acela am fost eu, prietene.

Marginea cadranului s-a bombat şi a căpătat scânteierea argintie a metalului pur, iar partea centrală a început să reflecte obiectele din hol ca şi cum ar fi protejată de un geam de sticlă. În faţa portarului pulsa anemic, dar palpabil, un cronometru arhaic, foarte asemănător unui obiect binecunoscut, lucru şi mai înspăimântător pentru un om ca nea Iulică. N-a mai apucat să se gândească la căutarea unui indiciu referitor la fabricant. Privirile i-au fost atrase de locul unde o umbră difuză dezvăluia o mică adâncitură, o rană ascunsă a trupului de metal. În apropierea ei, geamul ceasornicului a crăpat, un firicel de cenuşă care s-a adâncit, s-a alungit, şi-a şerpuit cărarea şi din meandrele sale s-au desprins alte căi, alte ramuri, alte răni.

Reţeaua de linii şi-a sporit densitatea şi a ocupat tot cuprinsul discului. Cifrele au dispărut în spatele unei măşti opace. Geamul a devenit impenetrabil privirii. Apoi totul s-a cutremurat.

Suprafaţa mată a rămas neştirbită. Portarul a simţit din nou că i se taie răsuflarea şi s-a retras câţiva paşi, împiedicându-se în cele din urmă de fotoliu. Dar şi în acest loc îl pârjolea dogoarea amintirii pierdute : imaginea plajei a revenit fără să-i provoace vreo plăcere, ci numai scârbă, jos erau feţele adolescentine cu buze cărnoase în care nu se putuse recunoaşte, nisipul răscolit de

trupurile încolăcite într-o uitare de sine, valurile încremenite ca într-o reclamă destinată amatorilor de surfing, senzaţia unui timp suspendat, inaccesibil. Pământul ardea însetat.

Carapacea de cioburi se metamorfoză, ici-colo se limpezi câte un ochi transparent, până când totul a devenit o lentilă gelatinoasă, de sub care X-urile şi V-urile îşi întindeau antenele monstruoase. Apoi brusc se făcu frig.

Cupola de sticlă se alungi, baza ei a început să se îngroaşe, i s-au adăugat noi straturi, s-a arcuit spre pământ şi a rămas o clipă ezitând, până ce relativul echilibru a fost tulburat de forţa gravitaţională. Întreaga masă se adună în jurul unui nucleu şi curse în forma unui strop de rouă.

Un zbucium creator a pătruns adâncurile lacrimii. Suprafaţa de sticlă şi-a ondulat oglinda. De jur împrejurul ei, coamele umbrite ale undelor s-au întretăiat în cercuri, cu miezuri punctiforme determinate. Aici vâltoarea îşi domolea iureşul şi se desprindea în benzi filiforme ce coborau înspre pământ. O palmă nevăzută le-a cuprins şi a modelat mâinile şi picioarele unui om. Simultan, vârful conic al picăturii s-a teşit, ca şi cum s-ar fi retras în sine, a devenit eliptic, cu axa mare uşor înclinată pe verticală.

Liniile cenuşii, cândva paralele, s-au frânt şi au dezvăluit un chip uman. O lumină orbitoare se revărsă din trupul întregit. Omul de sticlă părea că vrea să păşească. Nea Iulică a încremenit. Se recunoscuse. Se prăbuşi cu palmele lipite de faţă şi nu mai văzu, nu mai simţi nimic.

Ultima bătaie a clopotului nevăzut, cea de-a douăsprezecea, a risipit silueta arzătoare într-o revărsare de lumină care acoperi totul, pâlpâi puţin şi apoi se stinse. Ceasornicul dispăruse.

2.

Vera îşi adunase mâinile în poală şi aştepta, ca o şcolăriţă ce nu-şi făcuse tema de casă, întrebările. Hurmuz Dragomirescu îşi petrecea cartea dintr-o mână în cealaltă, examinând-o pe toate feţele. În răstimpuri ştergea cu palma coperţile (?) lucioase, se cutremura şi-şi îngăduia un zâmbet sceptic, apoi căuta să caute.

- Nu poate fi decât o glumă de prost gust, concluzionă istoricul, nu reuşesc să înţeleg rostul ei.

Depuse obiectul pe masă şi îşi sprijini bărbia în degetele împletite. Rămase aşa, examinându-şi voluminoasa bibliotecă în căutarea unui punct de referinţă.

- Indiscutabil, este vorba despre o drăcovenie dintre acelea, un generator de înaltă tensiune sau cum îi zice. Îţi dai seama, fetiţa mea, o suprafaţă de carton acoperit cu celuloid nu se comportă astfel. Este împotriva bunului simţ, a ordinii fireşti ! Continuă după o scurtă pauză :

- Îndemânatic, autorul acestei farse. Nu înţeleg cum a reuşit să-şi camufleze atât de bine circuitele.

- Dar crede-mă, tată, cartea asta e vie. Trăieşte sau, cel puţin, respiră. La câteva minute după ce am introdus-o într-o pungă de plastic, culorile coperţii au pălit şi au căpătat o nuanţă violacee, ca şi când s-ar fi asfixiat.

- Năluciri, draga mea, spuse tăios savantul. Impresionism feminin. Cum de nu ţi-ai dat seama ? Probabil că era o pungă uşor colorată ; puţină emoţie, un fleac de imaginaţie şi gata, faci din ţânţar armăsar.

- Poţi verifica, tată, replică Vera cu răceală, dacă n-ai încredere în mine, poate vei crede ochilor tăi.

Sprâncenele fetei coborâseră sub linia ramei ochelarilor. Hurmuz încercă să o împace.

- Recunosc, este într-adevăr un obiect ciudat, dar să spui despre el că ar fi viu ! Să fim serioşi, rămâne o metaforă, nimic mai mult. Bănuiesc că un „suflet de poet”, cunoscându-te mai bine, a vrut să râdă pe socoteala ta.

- Nu, tată. Îmi cunosc bine toţi colegii, n-ar fi prima lor boroboaţă, dar ea, cartea sau ce o fi aceasta, nu este genul lor. Mi-i pot imagina punând o linguriţă de acid citric în cafeaua vecinului sau îndesând acetilură în ţigările de lux oferite cu dărnicie tuturor, dar nu-i văd migălind o schemă miniaturizată, presupunând că ai avea dreptate. În plus, azi am sosit chiar prima în laborator.

Savantul clătină neîncrezător din cap.

- Şi dacă portarul ?

- Nea Iulică ? În nici un caz. Omul acesta vegetează toată ziua. E un individ comun şi inofensiv.

- Judeci prea uşor oamenii, interveni Hurmuz. Poate că tocmai pentru că şi-a dat seama că nu daţi doi bani pe el, a încercat să se facă văzut.

- Să presupunem că ai dreptate, tată. Atunci omul acesta este un actor nemaipomenit. Azi dimineaţă mi-a zâmbit mai acru decât dacă ar fi fost constrâns să înghită o cană cu oţet, era palid şi avea ochii încercănaţi, roşii şi arzători. Părea obosit şi, da, da, înspăimântat. Ţin minte că l-am întrebat dacă se simte bine. „*M-a tras curentul, domnişoară,*”, a dat vina pe un ochi crăpat de geam, se vedea însă că încearcă să se scuze pentru un păcat nesăvârşit.

Vera se opri, întrebându-se dacă e cazul să continue. Îşi aşezase ţigările în rastelul anume construit în acest scop. După ce în decembrie 1980 o parte a rafinăriei din Piteşti sărise în aer pentru că un muncitor beat încercase să toarne benzină într-o brichetă, fumatul fusese interzis cu desăvârşire în toate instituţiile şi întreprinderile de profil, iar fumătorii erau obligaţi să se lepede de „*iarba diavolului*” la intrare. După aceasta, încercase să-l însenineze puţin: „*Lasă, nea Iulică, te dregi dumneata cu nişte vin fiert, ştiu că îţi place, şi până poimâine îţi trece răceala.*”

„*Să dea Dumnezeu să fie aşa, domnişoară,*” răspunse portarul. Fata se minună, nu-l mai auzise niciodată vorbind astfel. Deşi om din popor, nea Iulică nu se străduia prea mult să respecte cele zece porunci. Putea un om să se schimbe într-atât într-o singură noapte ?

- M-a întrebat cât este ceasul, se hotărî Vera să ducă până la capăt ceea ce începuse, şi a tresărit surprins când i-am răspuns că l-am uitat acasă, părea să nu înţeleagă cum am reuşit să fac aceasta.

- Unde vrei să ajungi ? se interesă Hurmuz.

- La această carte, tată. Vreau să-ţi povestesc exact cum s-au petrecut lucrurile. Încerc să te conving. Este foarte important pentru mine să reuşesc.

- Bine, aprobă părintele şi se rezemă de speteaza scaunului. Îşi aprinse pipa lungă, cu gâtul curbat, primită cadou de la un confrate din Austria. Într-o vitrină păstra alte câteva zeci de modele, de diferite tipuri şi mărimi. Unele dintre ele îmbătrâniseră deodată cu el, aveau semne de arsură pe vetre şi emanau duhoarea caracteristică unei întrebuinţări îndelungate.

- Am deschis uşa laboratorului şi am desprins sfoara sigiliului - era neatins, am desluşit clar sigla institutului. Am intrat şi...

Îşi agăţase pardesiul în cuier - deşi trecuseră în luna mai, dimineţile erau încă răcoroase. Îşi îmbrăcase halatul. Foşnetul pânzei apretate umpluse încăperea, alungând liniştea nefirească ce învăluia camera. Se oprise în faţă oglinzii, îşi adunase părul în palmă şi-l îndesase sub batic. Îşi zâmbise cu tâlc : „*Bosumflat-o ! Ce urâtă eşti... Nimeni n-o să te iubească, niciodată.*” „*Numai Edi,*” şopti o voce lăuntrică. „Edi ? Edi e un caraghios. Un conformist. N-a încercat nici măcar să mă sărute.” „*Dar te iubea,*” insistă vocea. „*L-am înţeles prea târziu. Ce prostuţ a fost. Se simţea complexat din cauza părinţilor săi, nişte simpli muncitori. Ştii ce mi-a spus înainte de a pleca ? Că n-ar fi dorit să devină o jucărie menită să-mi alunge plictiseala. Poate că avea dreptate în felul său.*”

- Şi ? o pironi cu privirea Hurmuz.

- I-am întors spatele şi am plecat. N-ar fi tre...

- Cui ? se miră savantul.

Vera se trezise la timp. Cerule ! bine că nu apucase să continue. „*Cine ştie ce ar înţelege tata,*” se gândi speriată.

- Iartă-mă, nu era nimeni. Am obosit.

Hurmuz se ridică şi veni lângă ea. Ii luă mâna micuţă în palma sa mare şi moale, de cărturar, şi o sărută părinteşte pe frunte.

- Îmi vei povesti altă dată. Nu te încăpăţâna fără rost, adăugă cu un ton autoritar, văzând că Vera îşi aliniază sprâncenele.

- Tată, înţelege-mă ! Simt nevoia să mărturisesc totul cuiva şi să mă sfătuiesc cu el. Nu pot apela la primul trecător, şopti aplecându-şi capul. Hurmuz mormăi tulburat :

- Spune atunci...

- Am intrat şi am zărit pe masă această... să-i zicem carte. Era plină cu cioburi, rămăşiţele unui balon ce conţinuse o soluţie nutritivă. Suprafaţa de faianţă a mesei era uscată. Lichidul dispăruse fără urme. Se volatilizase. M-am apropiat. Obiectul părea intact. Pe copertă, precum ai văzut, nu este menţionat nici titlul, nici autorul, nimic. Într-un chenar azuriu, această reproducere după o pânză poate celebră. N-am recunoscut-o, însă arată atât de ieşită din comun, încât m-am speriat. Am trăit o senzaţie stranie; doream, îmi porunceam să fug, dar nu mă puteam desprinde de lângă masă. Am auzit pe coridor paşii târşâiţi ai unui bătrân. A trecut prin faţa uşii fără să se oprească. Cred că era Abramovici, de la analize spectro. Mi s-a făcut ruşine de frica mea. Dacă totuşi nu era decât o înscenare ? Am hotărât că pot să mă descurc şi singură. Faptul că în vecini se afla cineva pe care puteam conta în caz de nevoie m-a încurajat. Am scos din sertar o pereche de mănuşi din cauciuc şi le-am tras pe degete. Mâna îmi tremura. Am şovăit o clipă, apoi am înlăturat cu grijă cioburile de sticlă. Am scuturat cartea şi am deschis-o. Prima pagină era goală. Am desfăcut volumul la întâmplare. Foile de hârtie nu erau tipărite.

Îşi reaminti. Încercase să le răsfoiască. Cascada de aripi albe, care se zbăteau să se elibereze, era neîntinată.

- Am închis cartea nedumerită şi abia atunci am simţit acel zvâcnet. Am scăpat obiectul şi mi-am retras reflex mâinile. Cartea a căzut peste un stativ de eprubete şi a stârnit un vacarm insuportabil. O oboseală de plumb mi-a cuprins trupul.

Hurmuz o prinse uşurel de umăr şi-i făcu semn că este de ajuns. Privirea îi alunecă pe volumul părăsit pe birou. Vera îl urmări până când întâlni cotorul albastru al cărţii. Îşi strânse pleoapele, ca stânjenită de o strălucire dureroasă. Studiase cu mare atenţie desenele coperţilor. Erau identice - reproduceau aceeaşi imagine, parcă desprinsă dintr-un vis tulbure. Tabloul i se părea cunoscut, deşi n-ar fi putut spune unde şi când l-a văzut, nici cine l-a pictat. Un suprarealist, desigur. Dar cine ?

Fundalul - o întindere de zăpadă încremenită pe buza unui ţărm îngheţat. Marea - ca o aglomerare de sloiuri. Ici-colo, câte un petec mai luminos, în rest, totul stătea învăluit în ceaţă. Deasupra vălătucilor de pâclă, pe fondul unui cer abia ghicit, se înălţa sinistră epava unei clepsidre. Pilaştrii erau rupţi, globurile sparte, nisipul risipit peste gheţuri. Se întrebase dacă nu cumva însăşi această întindere zbuciumată luase naştere din sfărâmăturile nisiparniţei. În dreapta pânzei, dintre norii lăptoşi ţâşnea un pinten înalt de piatră sângerie. Piciorul său parcă palpa vâltoarea blocurilor plutitoare.

Printre nămeţi, o haită risipită de lupi ţinea piept unei cete de câini. Zăpada răscolită dezvăluia trupul atletic al unui bărbat în puterea vârstei. Faţa-i învineţită de frig era umbrită de o resemnare tristă, dar demnă. Să fi fost acesta Kronos, zeul-părinte surghiunit de copiii săi în ţinuturile hiperboreenilor ? Un câine îi sfârteca trupul, chinuindu-se să-i smulgă din piept un ceasornic cu capace. În spatele său, un lup încerca să fugă cu o pradă asemănătoare. Un terrier îi aţinea calea.

În prim plan rânjea un dulău roşcat. În bot ţinea un cronometru turtit, mânjit cu bale şi sânge. Urechile îi atârnau pleoştite şi sfâşiate, părul îi era smuls pe alocuri, iar pielea despicată. Doar ochii mai păstrau ceva din căldura servilă de tovarăş al omului.

Îşi amintise fiecare detaliu al imaginii. Coperta ciudatei cărţi avea însă ceva în plus, imaginea unui ceas de buzunar intact, cu un cadran lucios, împodobit cu cifre romane. Privise pata rotundă aşezată astfel încât acoperea suprafeţe egale din mare şi din promontoriul purpuriu. I se păruse că punctele care marcau minutele se îndepărtau lent unul de celălalt. Cu cât fixase mai stăruitor reperele punctiforme, cu atât mai mult avusese impresia lărgirii dimensiunilor cadranului. „*O iluzie optică explicabilă*”, îşi spusese atunci şi, nici ea nu ştia cum şi de ce, pipăise fără teamă imaginea cronometrului străin.

- Mi-am revenit repede, minţi Vera. Mi-am dat seama că această carte trăieşte, în felul ei, desigur. Te rog mult, tată, nu mă contrazice. Încearcă să te convingi.

Se ridică şi se îndreptă spre uşă. Hurmuz o aprobă încetişor din cap şi reveni lângă birou. Trasă cu degetul arătător un cerc în jurul obiectului fără identitate, apoi îl luă în mână.

- Vera, spuse el nehotărât, ca şi cum ar fi încercat o mărturisire.

- Da, tată.

Savantul îşi trecu degetele prin păr.

- Nimic, fetiţa mea. Dacă treci prin bucătărie, fă-mi, te rog o cafea.

Vera ieşi şi închise în linişte uşa. Se simţea vinovată. Minţise. Da, minţise, dar fusese un reflex inconştient. Îşi dăduse seama că nu va îndrăzni niciodată să dezvăluie întregul adevăr. Ar fi putut să-şi pună de leac la inimă, ca o amuletă, această comoară. Cu greu, în cele din urmă se hotărâse să renunţe la ea. Nu găsise o altă alternativă, una care să nu-i dea toată viaţa peste cap. Trebuia să se obişnuiască de-acum înainte cu acest gând. Va uita clipa în care a înţeles că, dincolo de stratul subţire de cauciuc, tic-tac-ul arhaicului ceasornic măsoară eternitatea unei clipe de destăinuire. Fusese cu adevărat fericită atunci. Cunoscuse un prieten îndepărtat, oricând gata s-o ajute. Oricând, sau, mai bine, niciodată.

3.

Cluj, 15 mai 199...

Dragă prietene,

Sper că îţi aminteşti de întâlnirea noastră de acum doi ani, la colocviul de structuri semantice. Am trecut atunci pe la vecinul meu, Hurmuz Dragomirescu, nu se poate nici s-o fi uitat pe Veronica, fiica lui, acest lucru ar contrazice năravurile tale de burlac neconvins, veşnic gata să sprijine un om la ananghie sau

să-şi aştearnă inima la picioarele unei frumuseţi placide. Înainte de a continua, te previn să laşi deoparte toate prejudecăţile dobândite la şcoală. Şi mie mi-ar fi dificil să cred ceea ce aştern pe hârtie, dacă n-aş ţine în mână dovada că nu mă înşel. Tot acest maldăr de documente îmi arată că totul este inadmisibil de real şi că, o recunosc de nevoie, sunt un om limitat, foarte impresionat de cele întâmplate, în ciuda rigurozităţii pretinse de meseria noastră.

Este vorba despre această carte. Precum ai citit în filele dinainte, Veronica Dragomirescu susţine că ar avea o structură organică şi că ar fi o fiinţă, vezi şi ce precauţii am luat la ambalarea ei. Se poate să fie aşa. Recunosc cinstit că n-am putut să verific, deci nu fac nici o afirmaţie. Filele au fost laminate dintr-un material nemaipomenit ; cu toate strădaniile mele, n-am reuşit să desprind nici măcar un colţişor pentru o analiză cât de cât serioasă.

Este un obiect indestructibil. A trecut cu succes şi proba focului. Îl ştii pe profesor, a fost un colecţionar împătimit, s-a bucurat iniţial că poate să adauge bibliotecii sale o piesă unică. Şi-a aşternut numele pe prima pagină, dar abia a apucat să adauge şi data, că însemnarea autografă a dispărut fără urme şi în locul ei au apărut cinci coloane de semne, de lungimi diferite. Le-am numărat, sunt 98 în total şi nici unul nu se repetă. Seamănă cu un alfabet şi această asemănare l-a nenorocit pe Hurmuz. N-a făcut un atac de cord, avusese timp să se familiarizeze cu ciudăţeniile cărţii. S-a simţit provocat. Istoricul s-a metamorfozat într-un arheolog de salon. Vroia să profite de această şansă unică, să descopere o civilizaţie, să-i descifreze mărturiile şi să-şi adauge numele lui Smith, Champollion sau Hrozny. Dacă nu cu mult timp în urmă şovăise de teama vreunei farse, acum ardea de nerăbdare, visa zi şi noapte realizarea contactului cu misterioşii *Mesageri*. Da, aşa i-a numit : *Mesageri*. Problema l-a obsedat, aş putea spune că l-a bântuit, şi-a neglijat cursurile, prietenii, casa, masa, nu-l mai interesa nimic în afara cărţii şi, apoi, nici aceasta. Într-o zi, nervii săi au cedat.

A început prin a transcrie pe o filă alfabetul roman. Cartea a înghiţit tot, dar n-a răspuns. Hurmuz s-a gândit atunci că *Mesagerii* ar putea avea anumite suspiciuni şi că ar putea folosi

obiectul drept releu de transmisiuni. S-a apucat să selecteze şi să transcrie cele mai senine pagini din operele clasicilor literaturii universale. N-a obţinut nici un rezultat. A schiţat atunci pe filele nemuritoare câteva dintre lucrările celebre de artă plastică. A încercat şi alte variante, până în ziua când şi-a dat seama că lucrase în zadar, obiectul nici nu memorizase, nici nu transmisese nimic. O pagină plină era curăţată în câteva secunde şi putea fi refolosită cu acelaşi succes, fără ca *Mesagerii* să reacţioneze într-un fel sau altul. Eşecul l-a descurajat într-o asemenea măsură încât a luat cartea şi a azvârlit-o în foc. Să nu mă înţelegi greşit, nu-l acuz şi nici nu-l condamn, după câtva timp, gestul mi s-a părut firesc şi am regretat că nu pot să-l imit.

Casa profesorului Dragomirescu a ars până la temelii. Au avut noroc, au scăpat neatinşi, deşi a fost un incendiu deosebit de violent. Focul a izbucnit la miezul nopţii şi a cuprins mai întâi biblioteca. Până dimineaţa ne-am luptat să-l domolim. N-am reuşit să salvăm prea mare lucru. Am răscolit împreună ruinele. În şemineul acoperit de o cenuşă ciudată, aspră la pipăit, încă fumegândă, am găsit cartea neatinsă. Lângă ea am zărit o statuetă din cleştar, care s-a risipit în mii de fărâme de cum am atins-o. Purta chipul lui Hurmuz. Te rog să mă crezi, bietul om n-a avut niciodată un astfel de bibelou. Am căutat apoi seiful unde îşi ţinea colecţia numismatică. N-am putut să-l deschidem, se transformase într-un cub omogen de oţel. În cele din urmă am recurs la serviciile unui sudor. N-am găsit înăuntru nici o monedă intactă, toate se transformaseră în nişte discuri late şi subţiri, un fel de plăcinte de metal. Mi-a părut rău de el. Au stat o vreme la noi, apoi s-au mutat la o rudă mai vârstnică, o mătuşă, cred, undeva la periferie. La plecare mi-au dăruit cartea.

Iniţial am progresat rapid. Am analizat logic faptele şi am plecat de la constatarea că Hurmuz a urmărit tot timpul o himeră. Am recitit cu mare atenţie lucrările astrofizicienilor care au participat la programele *C.E.T.I.* şi *Cyclops*. Totul mi s-a părut a fi foarte simplu. O primă comunicare între două entităţi inteligente se poate realiza exclusiv prin intermediul matematicii. M-am întrebat de ce coloanele de semne au o lungime inegală. Tocmai ca să ne indice funcţia lor diferită. Mi-am dat seama că aveam de-

a face nu doar cu un alfabet, ci şi cu operatorii unui limbaj formal. Am încercat să le combin în fel şi chip. N-am obţinut nimic.

Am pierdut mult timp până când mi-a venit ideea să copiez prima pagină pe următoarea. Rezultatul îl poţi parcurge şi singur. Am reuşit până acum să stabilesc înţelesul sigur în cazul cifrelor (indivizii lucrează în octal, cu semne speciale pentru sute, zeci de mii, ş.a.m.d.) şi al altor 23 de semne. Aş mai putea adăuga câteva, dar nu sunt convins că le-am determinat corect sensul. De ipoteze n-ai să duci lipsă, iar eu nu doresc să te încurc. Apelez la ajutorul tău, te rog, acceptă. Merită şi mi-ai face o mare bucurie.

Te şi văd răsfoind paginile rămase albe în căutarea unei soluţii în timp ce vei simţi în palmă pulsul ceasornicului străin. Îţi urez succes. Nu te descuraja când dai de greu, stă în firea lucrurilor ca joncţiunea dintre două modalităţi de a privi Universul să se realizeze în timp.

Mai am un singur lucru de adăugat, îţi va fi de folos. Urmăreşte cifra XII, punctul zero al cronometrului străin, înainte de sosirea miezului nopţii. Priveşte porţiunea de faleză aflată deasupra acestui reper.

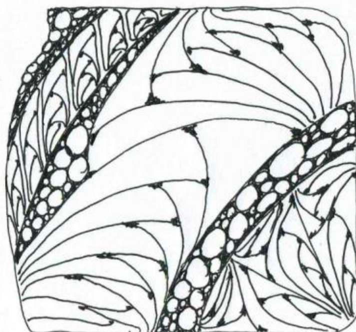
În momentul în care cadranul ceasului se va înceţoşa, în secunda în care vor dispare cifrele incizate pe suprafaţa ivorie, în clipa când din cioburile topite se va întregi chipul tău, priveşte faleza.

E ora la care prin porţile larg deschise ale timpului se zăresc *Mesagerii*.

PRIVEŞTE FALEZA !...

Poate vei descoperi singur ceea ce nu am vrut să-ţi mărturisesc.

(Timişoara, 1988.)

PREȚ DE O CLIPĂ, NEMURITORI...

Neştiut de nimeni, Timpul mi se înfăţişează sub chipul unui motan alb, încolăcit pe canapeaua din bibliotecă, unde doarme după obiceiul pisicesc, cu capul aşternut pe coadă, cu mustăţile trase înspre spate şi cu urechile treze. Mă îndrept către fereastră fără să fac prea mult zgomot. Deşi nu le-a arătat, presupun că are gheare - le ţine ascunse între perniţele lăbuţelor. Ar trebui să înfrunt fatalitatea ca să le văd ivindu-se aşa cum le bănuiesc: imaculate şi necruţătoare, lăptoase şi încovoiate, ca secera Lunii ieşită dintre norii unei nopţi hărăzite lucrurilor tainice. N-am de gând să tulbur somnul blajinului cotoi, pentru că nimeni, nici măcar disperaţii, nu întărâtă moartea. La vârsta faptelor necugetate mi-era mai teamă de necunoscut decât de trecerea în nefiinţă. Anii maturităţii şi credinţa că forţa unei judecăţi riguroase biruie orice m-au schimbat.

Privesc strada şi nu-mi vine să cred văzând lumea încremenită, lipsită de suflul perpetuei mişcări. Oamenii s-au preschimbat în nişte stane de piatră vie, deosebit de expresive, precum slujitorii Frumoasei Adormite din poveste. Gesturile şi

atitudinile lor reproduc aproape întreaga tipologie a umanităţii. În uşa blocului, sub fereastra sălaşului meu de burlac dedat mai degrabă studiului unor mărturii îngropate în pulbere decât bucuriilor lumeşti, au înmărmurit două femei mai în vârstă, despre care numai cei şapte ani de acasă şi vădita lor sorginte citadină mă împiedică să spun că sunt babe. Cea care stă pe trepte, madam Vasilescu-Proptişor de la etajul doi, îşi fixează interlocutoarea, necunoscută mie, cu ochii bulbucaţi şi cu sprâncenele ridicate către cerul frunţii. Guşa i s-a adunat în cute, împinsă de bărbia mică şi despicată. Cealaltă femeie ţine două sacoşe în mână şi o ascultă distrată: ochii şi gândurile îi fug către orbul care pipăie cu bastonul trotuarul de la capătul străzii, având în gesturi nesiguranţa părăsirii vecinătăţii unui perete. La cealaltă scară, pe banca din faţa intrării, doi puştani tunşi în ton cu sezonul se pregătesc să tragă pe furiş din ţigări, gata ca la primul semn de alarmă să le palmeze cu îndemânare. Pe trotuarul opus, un flăcău pistruiat şi miop târâie o bicicletă după sine. Prin lentilele menite mai degrabă unor hublouri submarine, ochii i se scurg după o puştoaică hoaţă, cu picioare drăguţe, colorate de ciorapii roşii într-o manieră fovistă, ce-şi leagănă şoldurile cuprinse de o fustiţă mult prea scurtă şi strâmtă pentru o vârstă când rotunjimile abia se încheagă. Neatent la tot ce se întâmplă în jur, ca de obicei, domnul Ciurea, preşedintele de onoare al asociaţiei de locatari, s-a aplecat asupra automobilului proprietate familială şi demontează ştergătoarele de parbriz uitate de nevastă-sa, căci ea şofează, bucuros că nu le-a făcut nimeni dispărute în timpul nopţii. Stau aşa cu toţii de câteva minute bune, derulate subiectiv în mintea şi de inima mea. O simt cum bate repejor şi sincopat, sfidând chipul Timpului care toarce felin alături. Mă simt ca un câine azvârlit în ploaie împreună cu o umbrelă închisă.

În urmă cu... Cât de mult mă descumpăneşte lipsa unei curgeri temporale reale! Îmi strâng pumnii şi-i ascund la spate. Motanul sfârâie în continuare, dar îi ghicesc pupilele lenticulare printre pleoape. Când încă nu sosise, stăteam la birou, cu „*În afara timpului*”, cartea lui Michel Siffre în braţe şi meditam

asupra tainei magului Zalmoxe, care se retrăsese în peştera sacră de pe muntele Gugu, ieşise din timp şi urcase iar între oameni după patru ani de solitudine şi alte silnicii. Parcurgând însemnările speologului francez, scrise după două milenii de acumulări informaţionale, în secolul picosecundelor, spre a împărtăşi semenilor săi consecinţele traiului îndelungat în lumea subterană, mi-am dat seama că viaţa de cavernă n-avea nimic sortit să ne entuziasmeze. Ori, să vieţuieşti patru ani într-un spaţiu limitat, în frig şi umezeală, cu ochii pecetluiţi de beznă, ascultând cum se sfarmă picăturile de apă şi macină o minte frământată de singurătate, mi se pare a fi ceva mai greu de îndurat decât să dai ocol Pământului în nişte pantofi cu două numere mai mici decât cei obişnuiţi. Lui Zalmoxe, părintele călătorilor prin nouri, poate că nici nu i-a păsat, dar Michel Siffre, tânărul speolog care s-a decis să socotească singur clipele petrecute în adâncul subteran, fără să recurgă la un ceas, n-a mai suportat toate acestea după 63 de zile terestre. Interesant este faptul că o dată sustras ritmurilor cosmice, lipsit de repere temporale, el a numărat doar 38 de zile de detenţiune voluntară. Aproape jumătate.

Mircea Eliade susţinea că peştera nu este altceva decât o reprezentare la scară redusă a cosmosului. Michel Siffre a demonstrat însă că ea este un univers aparte, unde timpul curge într-un fel mai leneş, mai apropiat de o bănuită stare primordială. Şi mi-am dat seama de ce Mnaseas din Patrae îl identifica pe Zalmoxe, cel învelit la naştere într-o blană de urs carpatin, cu Kronos, titanul izgonit de pe ţărmurile Eladei şi găzduit de hiperboreeni, un popor socotit pierdut în uitarea vremurilor de către unii, ce locuia undeva la nord de Istru.

Atunci am auzit un râcâit la uşă. L-am ascultat cu mirare şi m-am dus să mă lămuresc. Nu era nimeni în afară de acest dalb mârtan, care se strecură tacticos în locuinţă şi îşi scutură pe rând lăbuţele. Mă privi cu luare aminte - avea ochi de siameză. Am ieşit nedumerit în casa scărilor, cu gândul de a o avertiza pe stăpâna animalului. N-am auzit nimic, dar succesiunea monotonă

a planşeelor mi-a amintit de liniştea cuibărită în galeriile unei mine părăsite.

- Ce-i cu tine, pisule? l-am întrebat, deşi ştiam că în general motanii albi cu ochi albaştri sunt surzi din naştere. Aveam de-a face cu o excepţie. Auzindu-mi vocea, miorlăi drăgăstos şi mi se lipi de picioare, frecându-şi voluptos spinarea de ele. Am închis uşa şi m-am îndreptat către frigiderul din baie.

- N-am lăptic, am recunoscut ruşinat, dar nişte cozi de peşte îţi pot da. Eram cu mâna pe clanţă, când am remarcat absenţa oaspetelui felin. Am început să-l caut, mai întâi în baie, apoi în sufragerie. L-am găsit în cele din urmă aici, în bibliotecă, pe masa mea de lucru, cu nasul în însemnările făcute pe parcursul lecturii. Verva şi stilul său de a amuşina cerneala abia uscată n-aveau nimic din platitudinea şi grotescul atribuite mâţelor surprinse că privesc în calendar. Si-a ridicat capul şi a rânjit ca o pisică de Cheshire.

- Ce cauţi aici, măi, arătare? m-am apropiat cu gândul să-l înşfac de ceafă şi să-l scutur puţin. El stătu o clipă nemişcat, numai rânjetul i se întinse batjocoritor până la urechi. „Marş!” li se spune potăilor întâlnite prin preajma tomberoanelor, nu Timpului cu chip de motan primit în vizită. Se ridică pe cele patru picioare, îşi înălţă mândru coada stufoasă ca un stindard şi sări jos. Mă pufni râsul văzându-l atât de ţanţoş.

O legendă ardelenească povesteşte că Fârtatul, după ce a zidit lumea aşa cum o ştim: cu câmpii, dealuri, munţi şi văi, a împodobit-o cu flori şi cu copaci, apoi a zămislit animalele şi întâiul om. Dar acesta din urmă era fără de soaţă şi se necăjea din atare pricină. Atunci Fârtatul s-a hotărât să-i plămădească o femeie. L-a prins pe Adamul nostru şi, până să se dezmeticească bietul om, l-a sucit bine şi i-a scos o coastă, apoi s-a apucat să-i tămăduiască rana. Dar mâţul, lihnit de foame cum era, dacă a văzut osul nepăzit - ţuşt ! pe el şi l-a şterpelit. Simţind furtişagul, Fârtatul s-a dat iute de-a dura să prindă dobitocul, însă nu i-a mai apucat decât coada. Şi, cum a smucit mânios de ea, cum s-a trezit că a rămas cu coada în mână, iar pisicul a fugit şi s-a pierdut

printre gozuri. Degeaba l-a căutat şi l-a chemat : pis, pis ! că mâţul a rămas tupilat acolo şi n-a venit. Astfel, Fârtatul s-a văzut nevoit să facă femeia din ceea ce avea în mână, motiv de fală pentru întreg neamul cotoiesc.

Mârtanul meu mârâi în surdină şi-şi arătă în trecere colţii. Coada i se undui ca un şarpe. Părea supărat de-a binelea. În seninul privirii sale am putut să citesc că acolo unde este minte multă prostia-i pe măsură. M-am ferit să-l necăjesc mai tare, uimit de ciudatul său fel de-a fi. L-am lăsat să se urce în pace pe canapea şi să-şi caute culcuşul poftit. Abia când a început să toarcă mi-am dat seama că timpul şi-a încetinit curgerea obişnuită şi să trăiesc într-o clipă extrem de dilatată. Extrem de dilatată.

Strada tot nu şi-a schimbat înfăţişarea. Stanele omeneşti păstrează aceleaşi atitudini copleşite de inerţie. Simt că voi înnebuni privindu-le ca printre gratiile unei cuşti foarte strâmte. Trebuie să-mi păstrez firea. Poate voi sesiza mai târziu infima diferenţă dorită. Madam Vasilescu-Proptişor îşi va strânge buzele, le va ţuguia şi guriţa ei cea mică-mică, rujată violent cu un roşu-coral, va semăna pentru o clipă foarte lungă cu ciocul unei vrăbiuţe care s-a lăcomit la vişine. Orbul va ajunge la colţ şi va azvârli bastonul înainte. Cei de pe bancă vor înghiţi chiştoacele şi se vor pune în patru labe ca să caute ierburi de leac prin peluze, sau vor juca table cu completul sergentului de stradă, sau vor privi dezaprobator fetişcana în minijupă purtată de ochelarist pe bicicletă. Domnul Ciurea va îndoi ştergătoarele şi le va arunca, apoi va porni pe jos, fără grabă, cu calmul omului decis să-şi păstreze maşina în perfectă stare până la ieşirea în pensie. Ceva va trebui să se modifice. Oricât de repede ar alerga secundele timpului meu, ele urmează, trebuie să urmeze într-un fel sau altul marea trecere a Timpului.

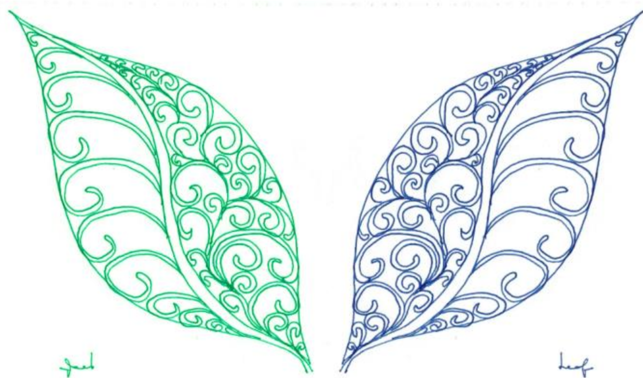
Sau poate că motanul meu îşi va termina fusele, le va aduna şi se va trezi - va alerga la uşă, dornic să străbată realitatea. Lumea va renaşte fără să ştie, îşi va duce în continuare traiul şi mii de sunete cunoscute şi aşteptate vor umple golul acelor lungi clipe de linişte în care mi-am petrecut oaspetele până la uşă. Cred că

numai peşterile ştiu astfel să tacă. Atunci, între mine şi ceilalţi se vor nărui pereţii unui munte găunos, iar dintre sfărâmături vor apărea oamenii, cunoscuţii mei. Vor ridica din umeri când le voi spune că au stat înghesuiţi într-o grotă şi au fost uitaţi de Timp, nu vor înţelege reproşul meu : de ce nu am putut să vă urmez, de ce a trebuit să vă cunosc neînsufleţirea, a fost atâta singurătate, şi dogoare, şi lumină în acel timp care a ars cu vâlvătăi în mine şi s-a mistuit ca un foc lângă trupurile voastre nepăsătoare.

Ca să-mi ascund durerea, voi aduna cenuşa clipelor trecute şi o voi cerne pe o coală neliniată de hârtie, voi ospeţi toate mâţele vagabonde în trecere prin cartier, bucuros că am scăpat de teroarea eternităţii, de descumpănitoarea posibilitate ca şi mâine să fie azi, iar poimâine la fel, de o lume sortită să trăiască de-a pururi într-o singură zi, într-o veşnicie a tinereţii fără de bătrâneţe şi a vieţii fără de viaţă.

Şi voi uita că preţ de o clipă aţi fost nemuritori.

(Piteşti, 1987.)

DOUĂ PALOŞE

Soarele se înălţase de amiază, mult deasupra stâncilor şi dogorea nemilos. Pe drumul prăfuit şi pârjolit ce trece prin ţinutul sterp al Munţilor Seci, Două-paloşe, ostaşul, eroul de la Dealul Merelor Pârguite, cel trădat şi părăsit în bătălia de la Balta Lată, unde nobilii îşi dăduseră mâna cu rebelii împotriva fostului împărat, mergea către Oraşul-celor-zece-poduri. Nu zărea nici un petec de umbră, unde ar fi putut să se ascundă, să aştepte să se petreacă zăpuşeala zilei. Transpirase ca un cal, năduşeala îi ardea pielea, îi lipise cămaşa de piept, de spinare. Era deja foarte însetat, iar prin jur nu se vedea decât piatra goală. Înainta agale, încovoiat pe bastonul de călător, singurul său sprijin la drum lung, cu ochii în pământ.

Toropit de căldură, nici nu mai ştia pe unde calcă, lăsându-se în voia drumului. Îşi dădu seama că era cineva aşezat pe margine, abia după ce trecuse de el. Îl confundase, probabil, cu o buturugă. Se întoarse, era un bătrân călugăr, înveşmântat într-o robă

decolorată, numai petice. Medita. Cum Două-paloşe nu avea harul răbdării, se aplecă şi trase pustnicul de mânecă.

- N-aveţi să-mi daţi un pic de apă?

- N-am mai mult decât încape în mine, răspunde călugărul fără să-şi ridice privirea. Dar ocoleşte piatra cămilei şi vei găsi ochiul dragonului.

Viteazul ridică din mâini, omul acesta e nebun, i-a copt soarele minţile! Dar îşi schimbă pe loc părerea când schimnicul scoase de sub haină o ulcică cu buza ştirbă:

- M-ai îndatora să-mi aduci şi mie un strop?

- Desigur! strigă omul şi porni avântat la drum. Într-adevăr, nu departe, după o stâncă cu două cocoaşe pornea o cărăruie sinuoasă, iar după cel de-al treilea urcuş zări într-o vale nebănuită un lac cu apele de culoarea petalelor de stânjenel. Viteazul chiui şi începu să coboare, sărind din stâncă în stâncă aidoma unui ţap sălbatic. Ajuns pe mal, se aruncă cu capul înainte în undele răcoroase.

Dar abia apucă să se ridice la suprafaţă, că dintre ape se înălţă ameninţător gâtul şerpesc al unui dragon. Două-paloşe încremeni în loc, dar îşi domoli frica şi cârmi iute, astfel încât să ajungă lateral, sub pieptul dihaniei. Arătarea îşi arcui gâtul şi se repezi cu capul în apă. Viteazul se trase într-o parte, în vâltoarea unde nu se putea deosebi ce este solz şi ce e val, şi se prinse de coama dragonului. Atunci animalul se înălţă în ceruri. Părea un fulger aruncat în tării de lumina reflectată în oglinda apei. Aerul aluneca peste solzii aurii şi-i făcea să şuiere cu puterea unei tempeste, ghearele de diamant sfâşiau norii, iar şerpuirea năvalnică a trupului părea fără de sfârşit.

Mustățile fiarei plesneau ca nişte bice, iar înălţarea era atât de rapidă, încât pocnetul lor părea să fie prea repede lăsat în urmă. De frică, Două-paloşe apucă una dintre ele şi trase puternic, ca să înfrâneze avântul zburătorului. Dragonul scoase un muget copleşitor, cum nu se mai auzise de la despărţirea cerului de pământ, şi-şi scutură capul încornorat cu atâta furie, încât omul fu azvârlit cât colo.

Două-paloşe se născuse sub o stea norocoasă, deoarece nimeri iar în apă. Dar de această dată nu mai stătu să se răcorească, ci lopătă spornic din braţe şi o tăie cu iuţeala ţiparului către mal. Aruncă o privire către bolta cerească. Deşi nu se zărea nici urmă de dragon, umplu dintr-o bucată ulcica pustnicului şi-şi luă tălpile la spinare. Alergă o bună bucată de drum, apoi se aşeză mai la fereală, să-şi tragă sufletul un pic.

- Era s-o păţesc... Ce mai dihanie! Mamă, ce sperietură am tras, de-am uitat şi să tremur! Totuşi, dacă mă gândesc bine, am izbutit să-l smulg pe măreţul dragon din bârlogul său de ape şi să-l pun pe fugă. Cine a mai izbândit una ca asta? Nimeni, în afară de mine, Două-paloşe! Cred că sunt unul dintre vitejii fără de pereche. Ar trebui să mi se spună Viteazul Vitejilor!

Se înfăţişă mândru nevoie-mare dinaintea pustnicului:

- Spuneţi-mi, vă rog, cum credeţi că a reuşit un viteaz fără de pereche să izgonească dragonul din Lacul-petalelor-de-stânjenel?

- Ca un viteaz fără de pereche, prinzându-l de piept.

- Dar un viteaz cu faimă, cum ar fi procedat?

- Un viteaz cu faimă l-ar fi prins de gât.

- Dar un viteaz ca mine?

- Un viteaz ca tine l-a tras de mustăţi.

Două paloşe înghiţi în sec. Îşi dădu seama că moşul dinadins l-a trimis să-i aducă apă din lacul dragonului şi se înfurie cumplit. Îşi încleştă mâna pe baston, cu gândul să-i facă de petrecanie călugărului.

- Spuneţi-mi, vă rog, cum se cuvine ca un viteaz fără de pereche să omoare pe unul care şi-a bătut joc de el?

- Cu pensula, răspunse liniştit bătrânul.

- Dar un viteaz cu faimă?

- Cu vorba.

- Dar un viteaz ca mine?

Pustnicul îl privi cu înţelegere:

- Un viteaz cu sufletul bun, ca tine, cunoaşte valoarea unei vieţi. Când totuşi omoară pe cineva, o face la mânie, fără să se

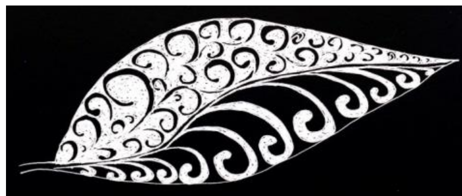
gândească, cu ce-i pică în mână. De exemplu, cu bastonul de călător.

Două-paloşe, văzând că înţeleptul l-a ghicit din nou, se ruşină.

- Nu există putere mai presus decât viaţa, îl dăscăli maestrul. Cine crede că poate lua locul meşterului dulgher şi tăia cu toporul lesne îşi va răni mâna. Numai cel care dă viaţă fiinţelor de sub cer, poate să le-o ia. Nouă, oamenilor, ne este menită doar măsura înţelepciunii.

Două-paloşe, care-şi dorise cândva să fie numit Viteazul Vitejilor, îl privi cu atenţie şi desluşi pecetea dragonului pe fruntea înţeleptului. Parcă şi mustaţa stângă era un pic ciuntită. Îşi ceru smerit iertare, apoi voie să mai rămână. Stătu o săptămână, o lună, un an, apoi cine mai ştie cât? La timpul cuvenit, lepădă veşmintele de oştean, făcu legămintele de curăţenie, îmbrăcă roba călugărească şi i se alătură bătrânului în pustnicie. Poate că mai trăiesc şi azi şi aşteaptă împreună să călăuzească puţinii călători ce răzbat prin deşertul Munţilor Seci. Dacă veţi nimeri din întâmplare pe acolo, vă rog să le transmiteţi urările cele mai respectuoase din partea mea.

(Jibou, 1996.)

CASA CELOR O MIE DE COCORI

Thea se hotărî ca de această dată să nu mai ierte Telefonul. Când se va întoarce Tati acasă, îi va spune să-l scoată pe omuleţul cel răutăcios din receptor şi să-l scuture bine, spre a-l învăţa minte, ca niciodată să n-o mai facă pe Mami să plângă. Şi ca să nu uite, rupse o pagină din caietul de aritmetică şi schiţă un pitic cocoşat şi spân, cu nasul lătăreţ şi cu buzele asemănătoare unui opt foarte turtit, alcătuite din doi lobi cu dinţi. Tocmai începuse să-l deseneze pe Tati, când intră mama în cameră.

Avea ochii roşii, roşi de lacrimi şi buzele uşor răsfrânte la colţuri. Se îmbrăcase de oraş, însă cu o neglijenţă neobişnuită: mai mult ciufulise părul decât îl pieptănase, bluza de culoarea cerului juca în cute umbrite pe la şolduri, mototolită de fusta albă, trasă până sub gât, cu fermoarul răsucit într-o parte.

- Comoara mea, trebuie să plec. Să nu deschizi nimănui. Imediat vine Ma'mare, să fii cuminte şi s-o asculţi.

O strânse puternic la piept, tremura toată, şi o sărută pe frunte. Thea o însoţi până la uşă. Îşi aduse aminte să încuviinţeze abia când auzi cum se închide zăvorul. Abia atunci regăsi toate cuvintele uitate când fusese surprinsă în pornirea ei împotriva atotputernicului Telefon. Uneori îl auzea cum ţârâie a deşteptare oablă în toiul nopţii, ca un ticăit ce-şi afla plăcerea în a ridica toată casa în picioare la ceasul cucuvelelor. Altădată grăbea sau

prelungea despărţiri. Scula oamenii de la masă şi-i zorea. Poruncea şi pretindea ascultare oarbă, în timp ce el întârzia, amâna, uita - uita să fie al familiei.

Din cauza Telefonului, Thea rămânea adesea singură. Atunci îşi petrecea timpul cu îmbrăcatul Domnişoarelor sau stătea la taifas cu ursuleţul Fram. Fram era mare, alb şi sosise de la Polul Nord adus de Moş Crăciun. Uneori îi povestea despre nesfârşitele întinderi de zăpadă pufoasă şi călduroasă, despre mirosul sărat al gheţii şi despre celelalte vise petrecute în magazinul unde îşi aşteptase rândul. Spera să adune cu timpul ceva bani şi să se răscumpere. Thea începuse să pună deoparte mărunţişul primit cu diferite ocazii ca să-l ajute. Domnişoarele îl bârfeau tot timpul, deşi copila le atrăsese atenţia de nenumărate ori că nu-i frumos şi nici politicos, îl acuzau că minte de-ngheaţă apele, de unde şi culoarea blănii: un camuflaj ideal pentru a nu fi prins că umblă cu cioara vopsită. Domnişoarele vorbeau cu un puternic accent yankeu şi susţineau cu încăpăţânare că zăpada adevărată este umedă şi rece, că gheaţa miroase a congelator, însă Thea ştia că toată gâlceava nu reprezintă decât o chestiune de puncte de vedere diferite, fapt pentru care ursuleţul îi era recunoscător şi-o îndemna uneori să-şi cumpere îngheţată din banii economisiţi.

Bunica sosi tocmai când Fram povestea cum laponii, în lipsa Telefonului, jupoaie uşor mestecenii şi-şi şoptesc răvaşele în coajă, cu obrazul lipit de trunchiul reavăn. Nu ştia însă dacă după aceea umezesc uşor marginile peticului tăiat şi lipesc coaja înapoi, prinzând-o cu timbre de zece cenţi sau dacă doboară arborele şi-l pun pe foc, ca să transmită ştirile prin rotocoale de fum, precum obişnuiesc să facă indienii. Thea îşi aminti că văzuse cândva câteva fotografii cu zăvoaie de mesteceni şi decise că aveau trunchiurile pline cu mărci poştale francate de un poştaş bărbos, cu ciupilică moţată, purtat printre nămeţi de o sanie trasă de reni.

- Ma'mare ! Nu-i aşa că-l vei ruga pe Tati să planteze un mesteacăn în locul Telefonului ?

Bunica zâmbi. Surâsul ei avea un ceva misterios, aparte. Abia trecuse de cincizeci, însă nu-şi arăta vârsta. Dacă vă imaginaţi o bătrânică gârbovită, cu ochelari încadraţi de şuviţe argintii, vă înşelaţi amarnic. Ma'mare avea aproape un metru şapteş'cinci

înălţime, îşi vopsea părul în fiecare săptămână într-un negru de tuş chinezesc şi nimerea gaura acului întotdeauna din prima încercare. Renunţase totuşi să poarte blugi şi vorbea aşa cum se aştepta lumea să vorbească o doamnă. Mult mai republicană în convingeri decât majoritatea celor din Sud, înlocuise basmele fraţilor Grimm cu „*Coliba unchiului Tom*” şi „*Aventurile lui Huckleberry Finn*”. Pe Oscar Wilde îl păstra pentru mai târziu, când Thea urma să păşească către adolescenţă.

- Bine, comoara mea, îl voi ruga, promise Ma'mare. Ştii că Tati nu-ţi refuză nimic. Dar de ce vrei să atârne telefonul în mesteacăn?

Fetiţa îi povesti cât de nesuferit este Telefonul şi la ce concluzie ajunsese împreună cu ursuleţul. Bunica clătină din cap, purtată de gânduri. Sensibilitatea aparte şi imaginaţia vie a nepoatei n-o surprindeau, doar era şi sânge din sângele ei, însă o avertizau că pe moment va trebui să-i ascundă adevărul.

- Mami n-a spus unde pleacă? se interesă într-o doară.

- Nu. Însă era foarte tristă.

- De ce crezi asta?

- Pentru că a plâns în bucătărie, deşi n-a tocat ceapă. Şi a încălţat sandalele verzi.

- Ai dreptate, spuse bunica şi găsi soluţia care urma să abată gândurile copilei de la starea sufletească a mamei ei. Cine taie ceapă şi nu plânge este un netrebnic.

Thea zâmbi surprinsă.

- Ma'mare, se interesă, pe Lună creşte ceapă?

Pe faţa femeii se aşternu pentru o clipă, ca un văl, paloarea. Ştia că fiul ei fusese selecţionat pentru programul spaţial „*Phoebus*” şi datorită capacităţii sale neobişnuite de a comunica la mare distanţă prin intermediul gândului, calitate întâlnită la mulţi dintre membrii familiei. Câte o vorbă aruncată din când în când de Thea dovedea că aşchia nu sărise prea departe de trunchi. „*Totul este în regulă, ştiu că totul este în regulă*”, îşi spuse şi-şi regăsi stăpânirea de sine:

- Oooh! Şi-ncă cât de mare, şi ce deasă! Luna însăşi este o ceapă mare.

- Atunci Tati plânge acolo tot timpul?

- Ei na! Tati are un program atât de încărcat încât nu-i rămâne timp să plângă. Şi-n rest, mai trebuie să şi doarmă. Tu plângi când dormi?

- Nu.

- Păi, vezi? Bunica se aplecă şi o ridică pe braţul stâng. Hai să vedem ce facem astăzi de mâncare.

Thea îşi strecură braţul prin părul des şi se agaţă de gâtul femeii.

- Ma'mare, dar dacă visează că plânge?

Bunica porni cu un pas cât mai sigur, soldăţesc, ca fetiţa să nu simtă nici o eventuală ezitare:

- De ce-ar plânge în vis?

- Pentru că ziua n-are timp şi-i este dor de noi.

- Tu ai visat vreodată că plângi?

- Nu.

- Poate că ai visat şi ai uitat.

- Nu, sigur aş fi ţinut minte.

- Ei, vezi? Să ştii că oamenii plâng numai atunci când uită sau nu pot să viseze.

- Adevărat? se bucură Thea. Ce bine ar fi ca Tati să viseze în fiecare noapte!

- Chiar de mai multe ori pe noapte, comoara mea. Mai ales că o noapte pe Lună ţine cât două săptămâni de-ale noastre.

- Cum? Atât de mult?

- Aproximativ fix două săptămâni. Iar împreună cu ziua fac cât o lună de-a noastră.

- Parcă ar fi insula ţestoasei vrăjite: o zi ţine cât o lună, un an cât o mie de ani. Atunci, când se va întoarce Tati, eu voi fi mai mare cu un an, deşi Tati a promis că nu va lipsi decât câteva zile.

- Asta este, o aprobă distrată bunica.

- Dar cum voi creşte în câteva zile cât alţii într-un an?

Ma'mare realiză abia acum viziunea aparte a fetiţei despre modul cum curge timpul la scară cosmică. Renunţă să-i explice că, păstrând proporţia, Tati va fi plecat numai câteva ore dintr-o zi selenară. În schimb, sugeră inocent:

- Ai să mănânci mult spanac.

- Nu-mi place, strâmbă copila din nas. Intrară în bucătărie. Bunica o aşeză pe scăunelul preferat, cel de lângă perete.

- Nici nu vei băga de seamă ce mănânci, căci voi preschimba totul într-un câmp înflorit.

Culese din cuier şortul cel lung, croit dintr-un material portocaliu bălţat cu cercuri de diferite mărimi şi culori şi se transformă pe loc într-o zână destul de ciudată, întrucât folosea ca baghetă magică o lingură de lemn. Începu să desfacă o conservă de spanac cu o dexteritate care l-ar fi înverzit de ciudă pe Popeye Marinarul.

- Ma'mare! îşi aminti Thea. S-o baţi mâine pe Maggie, m-a tras astăzi de păr.

- Ce s-a-ntâmplat, doar vă înţelegeaţi destul de bine?

- A spus că Tati a plecat pe Lună pentru că au vrut să scape de el, că nu-i bun de nimic, numai să-l mănânce vârcolacii. Moare de ciudă că tati al ei a rămas şi de data aceasta la sol, în echipa de rezervă. M-a supărat atât de tare, încât i-am spus în faţă, că este o mincinoasă şi-o scorpie cu mătreaţă-n păr.

- Thea, aşa te-am învăţat eu să vorbeşti? uită bunica să amestece spanacul. Cu riscul de a-l lăsa să se prindă de fundul cratiţei, se uită autoritară în ochii fetiţei şi-i porunci:

- Mâine îţi vei cere scuze!

- De ce? N-am minţit, are mătreaţă-n păr. Şi-i o scorpie.

- Este colega şi prietena ta. N-o să rămâneţi certate.

- Dar Ma'mare, cum să plece pe Lună tatăl unei pistruiate ca ea? Dacă se vor molipsi lunaticii?

- Pistruii nu sunt molipsitori.

- Nu? Atunci de ce dintre toţi copiii de la şcoală numai fratele ei mai are?

- Pentru că amândoi au o piele sensibilă la soare.

- Şi lunaticii n-au piele?

- Locuitorii Lunii se numesc seleniţi, o calmă bunica şi mai adaugă un pic de lapte. Şi-apoi, ei nici nu există.

- De vreme ce nu există, nu-i totuna cum se numesc?

Ma'mare recunoscu valabilitatea observaţiei şi se dădu bătută pe moment, căci spanacul începu să clocotească ca lava din coşul unui vulcan în erupţie, deşi poate că ar fi trebuit să răspundă că

nu, nu-i totuna, deoarece seleniţii nu există într-un fel diferit faţă de alte fiinţe imaginare, cum ar fi zmeii, sirenele sau micul verde mâncător de pietre. Însă Ma'mare avea alte gânduri şi în învălmăşeala de griji, spaime, regrete şi speranţe din sufletul ei nu găsi loc pentru asemenea speculaţii. Luă spanacul de pe foc şi căută o tigaie. Din frigider scoase un ciot de şuncă, desprinse câteva felii din ea, cu şorici cu tot. Le crestă şi începu să le prăjească. Aşteptă să se încolăcească şi să-şi arate colţişorii rumeniţi, apoi le întoarse. Aduse cu mare grabă ouăle şi adăugă fiecărei corole câte un miez galben.

"Micuţa ţestoasă bucălaie
Într-o baltă de spanac trăia:
Ochi prăjit de ou holba,
Cu fălci de şuncă-şi apăra
Crocanta carapace bucălaie",

improviză un descântec menit să înlocuiască formula „*abracadabra*", care-şi pierduse de mult vraja. Servi spanacul în farfurii şi aşeză deasupra apetisantele „floricele":

- Poftă bună!

Thea gustă fără convingere fiertura, se minună şi începu să înfulece cu poftă. Pesemne descântecul era cel potrivit, căci vraja îşi făcu efectul: după ce îşi termină porţia, Thea mai ceru una, spre uimirea bucătăresei. Fu răsplătită pe loc cu o banană.

- Bravo! o lăudă Ma'mare. Dar acum, dacă vrei să creşti mare cât mai repede, trebuie să şi dormi un pic.

Chiar şi fără să fi fost îndemnată, Thea s-ar fi întors în camera ei ca să tragă un pui de somn. Mai întâi se spălă pe dinţi, apoi se dezbrăcă. Când o văzu instalată în pătuţ, Ma'mare veni şi-i povesti peripeţiile celor unsprezece fraţi preschimbaţi în lebede, salvaţi de sora lor.

Fetiţa adormi şi se visă în mijlocul unei câmpii plină cu flori asemănătoare discurilor telefonice. Un şir de stâlpi înfăşuraţi în volute de volbură şi de măzăriche conducea un fir dintr-o zare în

alta. Un stol de ochelari se roti de câteva ori pe cer, apoi coborî din înalt şi se înşirui pe sârmă. Ochii lor mari, muţi şi trişti o urmăriră neîncetat. Thea înţelese. Îşi călcă pe inimă, formă un număr şi în câteva clipe sosi Tati cu o rachetă portocalie, deschise o trapă şi lansă un colet, însoţit de mai multe baloane colorate. Ochelarii îşi desfăcură braţele şi se înălţară voioşi, iar copila se grăbi înspre locul unde se turtise cupola paraşutei. Desfăcu pachetul şi împărţi tuturor conserve de spanac. Ochelarii le înhăţară, apoi îşi luară zborul. Baloanele mai plutiră o vreme, apoi Tati sări din rachetă, le adună în volutele mătăsii, unde ele se sparseră ca nişte focuri de artificii în tot atâtea jerbe de scântei. Undeva, dincolo de ele, răsări pârjolită Luna.

Când se trezi, Thea nu-şi aminti nimic din toate acestea, însă se simţi tulburată. Deschise fereastra şi lăsă vântul călduţ de primăvară să unduiască perdelele. Lenevi o vreme, sprijinită de pervaz. Pe stradă trecea rar câte o maşină, mai toţi locuitorii micuţului cartier al astronauţilor plecaseră la centrul de comandă al zborului.

„*De ce eşti tristă?*” întrebă ursuleţul Fram.

Thea întinse mâinile şi Fram veni în zbor să i se aşeze în braţe:

„*Mă gândesc la Lună.*”

„*Te gândeşti la tatăl tău?*”

„*Tata spunea că Luna este mincinoasă: când zice D, de la descreşte, atunci sporeşte, iar când arată ca litera C, de la creşte, atunci se micşorează. Numai în timpul eclipselor se poartă şi ea cum se cuvine.*”

„*Vezi că totuşi uneori e de treabă?*”

„*De voie sau de nevoie?*” se întrebă fetiţa.

Stătu câteva clipe nedumerită, fără ca să se poată decide, când sună Telefonul. Fetiţa îl lăsă să ţârâie încă o dată, abia apoi se îndreptă spre el. Ridică receptorul şi întrebă circumspectă:

- Cine e?

- Alo? Tu eşti, Amalthea? întrebă cu o voce ciudată Telefonul.

- Da, eu sunt - recunoscu uimită. De unde ştii?

Bunica apăru dinspre baie, cu părul ud şi capotul înnodat într-o doară.

- Vai, sărăcuţa de tine... - se auzi în receptor.

Thea făcu ochii mari:

- Ma'mare, plânge Telefonul!

- Ia dă-mi-l! Alo, sunt doamna Swigert... Ah! Dumneavoastră sunteţi? Ar fi trebuit să aveţi grijă, domnişoară, să nu-mi speriaţi copila. Da... Da... Nu. Sunt bunica. Nora mea a plecat la Centru... Da, am aflat... Nu, nu ştie, nu i-am spus încă. Sper că n-aţi făcut prostia... Bine. Da. Bine... Ştiţi că este un copil deosebit, nu trebuie să vă explic ce-ar însemna un şoc emoţional pentru ea... Înţeleg, dar încă nu se ştie nimic sigur... Zvonuri, zvonuri... Da... Bineînţeles... Da... Vă mulţumesc... Aveţi dreptate... Îmi cer scuze că v-am repezit la început, dar vă daţi seama... Da... Vă mulţumim. Vă rog să treceţi mâine pe la noi... Da... Bine... Vă aşteptăm. La revedere!

Bunica puse receptorul în furcă.

- Cine era? se interesă fetiţa.

- Domnişoara Măraru, răspunse Ma'mare şi Thea înţelese că vorbise cu învăţătoarea. Miss Miller (Moraru) era o fată bătrână uscăţivă şi sentimentală. Îşi împărţea ziua între şcoală şi una dintre comunităţile neoprotestante, unde trecea drept una dintre cele mai active propovăduitoare a cuvântului Domnului. Ma'mare n-o suporta deoarece domnişoara îşi sugea buza de jos când zâmbea, şi zâmbea cu gura închisă, ceea ce nu putea să fie decât dovada unui caracter făţarnic.

- Nu ştiu cine s-a îmbolnăvit de febră *glanduloroasă*, improviză femeia. Vei rămâne acasă, n-ai voie să ieşi afară şi nici să primeşti vizitatori, până când va veni nenea doctorul să te vadă.

- Deci totuşi sunt bolnavă, trase copila concluzia.

- Ce ai? sări bunica.

- Mă simt aşa, tristă, din nimic, se plânse Thea.

- Nu te doare capul? îşi puse Ma'mare mâna pe fruntea fetiţei.

- Nu.

- Să sperăm că n-ai nimic grav, se linişti femeia. Du-te şi fă-ţi lecţiile. Mâine va veni domnişoara Măraru să ţi le controleze, adăugă, nu fără o nuanţă răutăcioasă.

- Le-am făcut deja.

- Bravo! Eşti destoinică. Atunci hai în sufragerie.

Se întoarseră după trusoul Domnişoarelor. Ma'mare se aşeză într-un fotoliu şi încercă să tricoteze. Dacă Thea n-ar fi fost atât de absorbită de dădăcitul păpuşilor, ar fi remarcat că Ma'mare învârtea andrelele cu gândurile împrăştiate. Deşi lucra la un model simplu de mânecă, la un moment dat trebui să desfacă rândurile şi să reia totul. De câteva ori se ridică şi răspunse la Telefon, însă Thea nu-i dădu nici o atenţie. Abia când se apropie timpul, îşi aduse aminte să pornească televizorul. După nelipsitele reclame de dulciuri şi jucării, crainica anunţă episodul din serialul cu Bobiţă, şopârla din cutia de chibrite (de fapt era o salamandră, dar Thea nu ştia cum să deosebească reptilele de batracienii cu coadă). Tocmai începuse desenul animat, când sosi Mami.

- Ei? o întrebă bunica.

- O, Doamne! suspină mama. Bunica lăsă andrelele, o prinse de braţ şi o conduse afară. Thea rămase singură în faţa micului ecran, dar filmul n-o interesa, deşi Bobiţă se arătă din nou curajos şi stinse focul din vizuina veveriţei Riţa. Ar fi vrut să asculte ce discutau Mami şi Ma'mare. Urmă un nou set de reclame, apoi, în loc să continue serialul de desene animate, dintr-odată, ştirile. Fetiţa se pregăti să se strecoare către bucătărie, când pe ecran apărură fotografiile lui Tati şi a celorlalţi doi tovarăşi ai săi.

- O nouă tragedie la A.S.A. - zise comentatorul cu o voce gravă.

- Mami! Mami! Uite-l pe Tati! sări Thea.

- Misiunea „*Phoebus 13*” în pericol. Surse de încredere susţin că la bordul navei „*Rainbow*” a avut loc o explozie. Centrul de control a pierdut legătura cu echipajul format din astronauţii Fred Lowell, John Swigert şi James Haise. Experţii le acordă puţine şanse de supravieţuire.

- Mami! fugi Thea la uşă.

- Este al doilea accident grav petrecut pe parcursul misiunilor de cucerire a Lunii...

- Cerule! Ce s-a întâmplat? se repezi mama la fetiţă.

- Vă reamintim că acum trei ani Virgil Grissom, Edward White şi Roger Chaffee au ars de vii în cadrul unui antrenament la sol...

Bunica trecu val-vârtej pe lângă ele şi stinse televizorul.

- Tati! Îl vreau pe Tati! strigă fetiţa. Se zbătu zadarnic să scape din braţele mamei sale.

- Pleacă! Lasă-mă în pace! se apără fetiţa, dar mama o strângea la piept, cu o forţă care ar fi putut muta munţii din loc, de parcă era singurul lucru pe care-l mai avea pe lume. Thea se dădu bătută, îşi aplecă fruntea pe umărul mamei şi începu să plângă sălbatic.

Ma'mare o privi cu inima strânsă şi simţi cum, scăpate din frâul voinţei, lacrimi fierbinţi i se adună în colţurile ochilor, apoi încep să se prelingă şi peste obrajii ei. Le lăsă să curgă, pentru că lacrimile spală durerea din suflete şi aduc alinare. Bărbaţii sunt atât de duri şi de vulnerabili tocmai datorită faptului că educaţia primită îi dezvaţă să plângă.

Se apropie.

„*Vezi că am avut dreptate?*” o fulgeră mama cu privirea când ajunse lângă ele.

„*Prostii!*” îi reteză bunica vorba. „*Doar ai fost toată ziua acolo, ai văzut că nu se ştie nimic sigur. Inima mea îmi spune că Johnny trăieşte.*”

„*Atunci de ce toată lumea tace, de ce nu ni se spune nimic?*”

„*Vezi de ce,*” arătă bunica înspre televizor, apoi îşi întinse mâna către nepoata ei.

„*Thea!*” îi mângâie căpşorul

„*Îl vreau pe Tati!*” suspină fetiţa.

„*Ascultă-mă, Thea. Nu s-a întâmplat nimic cu tati, nenea de la televizor greşeşte.*”

O luă cu blândeţe din braţele mamei şi se uită în ochii ei. Repetă cu o voce liniştitoare:

„*Nu-i nimic, comoara mea. Nu s-a întâmplat nimic. Nenea s-a înşelat. S-ar putea ca tăticul să fie un pic bolnav, dar se va face bine şi în curând va veni acasă.*”

„*Sigur?*” o privi fetiţa.

„*Sută la sută*”, o asigură bunica. Thea o crezu şi-n mintea ei explozia ce poate pulverizase fragila arcă se redusese la mărimea unui banal strănut, purtător al microbilor lunatici. După nenea Tom, acum căzuse şi Tati la pat, lua ceaiurile fierbinţi şi aspirinele aduse de o asistentă medicală, o femeie frumoasă ca o zână. Doar văzuse la televizor cu câtă atenţie sunt îngrijiţi eroii. Îşi şterse ochii şi-şi trase nasul.

„*Unde ţi-e batista?*”

„*În cameră*”, zise fetiţa şi porni s-o aducă. Cum intră în încăpere, simţi răcoarea serii. Se duse către fereastra uitată deschisă şi zări la orizont discul Lunii. Când tăticul se pregătea să plece, astrul nopţii era în primul pătrar. Ieri Luna era mare şi rotundă ca un glob de păpădie. Însă acum, partea de jos, din stânga, începuse să se întunece. Thea suspină îngrijorată.

„*De ce plângi?*” şopti ursuleţul Fram.

„*Vârcolacul din Lună vrea să-l mănânce pe Tati...*”

„*Bietul căpcăun*”, zâmbi ursache, „*nu i-ar cădea bine la stomac.*”

„*De ce râzi de mine?*” se supără Thea. „*Am să te pun la colţ. Ba nu, am să te închid în cămară, să te roadă şoarecii. Şi-am să sting şi lumina.*”

„*N-ai s-o faci...*”

„*Nu mă crezi?*”

„*N-ai s-o faci, pentru că nu de tine am râs, ci de vârcolac. Chiar dacă l-ar fi înghiţit, Tati i-ar fi tăiat burta şi-ar fi ieşit afară nevătămat, ca Scufiţa Roşie din pântecul lupului.*”

„*Dar dacă Tati este bolnav? Ma'mare a spus că Tati este bolnav. Nu ştiu dacă va avea atâta putere.*”

„*Să-i trimitem atunci nişte apă vie, ca să-l întremeze.*”

„*Cum? Şi de unde?*”

„*Ştiu cocorii de unde s-o aducă.*”

„*Cocorii?*”

„*Cum, ai uitat? Nu-ţi mai aduci aminte de fetiţa din Hiroshima despre care ţi-a povestit Ma'mare? Când au aruncat acolo bomba atomică, ea a fost iradiată şi s-a îmbolnăvit. Doctorii au tot încercat, dar în cele din urmă au renunţat s-o salveze. Atunci a început să facă* orizuru, *cocori de hârtie.*

Japonezii cred că dacă faci un şirag de o mie de cocori ţi se va împlini o dorinţă. Nu ştiu dacă o fi ceva magic ori este numai o dovadă a puterii gândului, dar se zice că aşa poţi să schimbi şirul evenimentelor, ba chiar poţi să rescrii istoria.”

„*Aha! îmi amintesc. Cocorii sunt păsările acelea prelungi, cărora le poţi desface aripile?*”

„*Da, dar numai dacă vrei.*”

„*Nu, nu e bine. Fetiţa aceea a murit. Nu vreau ca Tati să moară.*”

„*Micuţa japoneză era tare bolnavă, n-a apucat să facă decât şase sute de cocori. Aşa a fost să fie.*”

„*Şi dacă ar fi făcut toată mia, ar fi scăpat?*”

„*Desigur, dar aceasta ar fi provocat o schimbare majoră, incredibilă. La vindecare, fetiţa ar fi uitat cu totul de bomba atomică şi de boală, de parcă niciodată n-ar fi suferit. Nu e uşor să schimbi urzeala lumii, iar preţul reuşitei este unul pe măsură. Povestea i s-ar fi risipit, aşa că nimeni n-ar fi ştiut de ea. Ar fi rămas în viaţă, dar cu totul anonimă.*”

„*Cocorii ar putea să mă schimbe şi pe mine?*”

„*Da, cred că da. Destul de sigur.*”

„*Dacă tati se va întoarce sănătos, restul n-are nicio importanţă!*”

Thea privi către uşă, întrerupătorul ţăcăni şi becul ilumină camera. Căută pagina ruptă din caiet, unde schiţase Telefonul. O transformă într-un pătrat, apoi începu să îndoaie aceea formă de stea din care se fac cocorii. Se chinui o vreme să-şi amintească cum vin mişcările, dar reuşi să facă unul. E drept, ciocul era un pic cam strâmb, iar aripile i se boţiseră din cauza liniilor pliate greşit, dar era un cocor de hârtie. Pe următorul îl făcu dintr-o suflare.

„*Ştii*”, spuse Fram, „*semeni cu surioara care a împletit cămăşi din urzici pentru fraţii ei preschimbaţi în lebede*”, dar Thea nu-l auzi, se apucase de cel de-al treilea cocor şi se întreba cât de mare este o mie. La şcoală învăţase să numere numai până la o sută. Mai întâi să termine foile din caietul de aritmetică şi-apoi... „*Poate ştie Ma'mare. Da, Ma'mare sigur trebuie să ştie.*”

„*Ce faci de atâta vreme aici?*” o întrebă bunica.

„*Nimic*”, răspunse Thea fără a se opri din lucru.

„Dar aceştia?” arătă înspre stolul în creştere.

„*Nu pot să-ţi spun*”, o înfruntă fetiţa. „*Dacă vrei să ţi se împlinească o dorinţă, n-ai voie s-o împărtăşeşti nimănui.*”

„*Comoara mea!*” zâmbi Ma'mare şi-o învălui într-o lumină caldă, tremurătoare - jocul unei amiezi de primăvară pe oglinda unui izvor.

„*Ma'mare, cât de mare este o mie?*”

„*Vei vedea singură. Mă laşi să te ajut? Cred că ne dorim acelaşi lucru.*”

„*Ssst!*” făcu fetiţa semn cu degetul.

Notă biografică

SWIGERT, JOHN LEONARD - astronaut american (N.A.S.A.), civil. Născut la 30 august 1931 la Denver, Colorado. Selecţionat de N.A.S.A. în aprilie 1966. O singură misiune spaţială: Apollo 13 (11-17 aprilie 1970). Iniţial rezervă, este numit pilot al modulului de comandă cu 72 de ore înainte de lansarea navei, datorită îmbolnăvirii lui Thomas Mattingly. Comandantul misiunii: James Lovell. Pilot al modulului lunar: Fred Haise. A petrecut în spaţiu 142 ore şi 54 minute. Din aprilie 1973 s-a retras din N.A.S.A.

Necăsătorit.

Nu are copii.

sursă: Dumitru Andreescu, Enciclopedia programelor spaţiale, 1957-1977, Editura Militară, Bucureşti, 1979, pag. 276.

(Drighiu, 1989.)

FUNIE DE NISIP, AŢĂ DE GHEAŢĂ

Nu mi-a plăcut niciodată fizica lichidelor. Nepseru, profu' de specialitate, m-a întrebat: De ce? Pentru că este un domeniu al haosului, lipsit de un model bine pus la punct. Felul cum se comportă gazele a fost lămurit demult de Van der Waals, iar despre structura solidului nu merită să discutăm, deoarece atomii stau atât de disciplinat în nodurile reţelei metalice, încât devin de neclintit, ca o falangă macedoniană care desfide orice inamic. Dar lichidele sunt mult mai parşive. Iar cea mai şmecheră dintre toate este apa. Mult mai şmecheră decât Profu', care nici el nu era bătut în cap. Mi-a spus:

- Geniule, ai de ales: pici şi tot repeţi examenul până ţi se face barba albă ori îţi iei lucrare de licenţă la mine. Eventual şi doctoratul.

Curat şantaj, dar tata şi mama nu sunt milionari, îi mai au şi pe soră-mea, şi pe frate-meu, acasă abia avem după ce bea apă, aşa că am nevoie de bursă ca de aer. Iar Nepseru o fi al dracului de pretenţios, dar de sub mâna lui au ieşit numai directori de institute şi membri ai Academiei. Nevoia stoarce apă şi din piatră seacă, aşa că m-am predat necondiţionat în mâna inamicului.

Am regretat imediat în momentul când mi-a dictat subiectul.

- Variaţia punctului de îngheţ funcţie de timp? l-am întrebat pe un ton atât de tâmp, de parcă mi-ar fi dezvăluit că mă filmează cu camera ascunsă.

Toată lumea ştie că, în condiţii normale, presiune de 760 mm coloană de mercur, altitudine zero metri, apa îngheaţă la zero grade Celsius, indiferent dacă e luni, marţi, miercuri sau joi.

Însă Nepseru avea propria sa teorie.

- Tinere, toată lumea e convinsă că încălzirea globală provoacă topirea gheţarilor. De fapt, tu vei demonstra că procesul decurge tocmai invers; apa îngheaţă tot mai greu datorită faptului că punctul ei de îngheţ a început să coboare.

Măi, ce chestie! Adică e simplu, dar e genial. Din clipa aceea, l-am privit pe Prof cu mult mai mult respect. Orice opinie, orice punct de vedere implică un anumit grad de relativitate, dar o răsturnare a perspectivei de o asemenea manieră l-ar fi lăsat şi pe Galileo Galilei cu gura căscată. Cum ar fi rămas şi dacă ar fi auzit replica Marlenei Dietrich la întrebarea reporterului care o pisa la cap cu teoriile lui Einstein: „*Spune-mi, drăguţule, la ce oră se opreşte gara din Viena la expresul de Istambul*?”

- Nu mai este zero? m-am minunat cu jumătate de glas.

- Ohoho! de vreo jumătate de secol. Dacă nu mă înşel, acum a ajuns undeva pe la -0,007 grade Celsius. Nu-mi dau seama de ce. Datorită extragerii susţinute de apă grea şi sărăcirii în deuteriu şi tritiu? Ca urmare a depolarizanţilor folosiţi la dedurizarea apei? Sub acţiunea autopolimerizării induse de perturbaţiile radio din domeniul microundelor?

- Telefoanele mobile?

- S-ar putea. Haş-doi-o-ul e o moleculă bizară, arată ca un mică antenă de televiziune, cine ştie ce posturi prinde şi ce reacţii are.

- Şi cum voi studia variaţia? Unde găsesc apă de acum o sută, o mie de ani, un milion de ani?

- La vară, vei fora în Groenlanda. Am auzit că danezele sunt nişte fetiţe dezgheţate. Apoi, la iarnă, le vei duce dorul şi vei studia mostrele trimise din Antarctica. Şi nu uita de cristale.

- Ce cristale?

- De ghips, de sulfat de cupru, tot ce a legat de sine nişte molecule de apă când a început să se ordoneze, să crească. Cristalele sunt de fapt un fel de conserve care-şi păstrează sarea... în suc propriu. Încălzeşte-le şi vei afla cum arăta ceea ce se numea apă în Cretacic sau chiar mai devreme, în primele clipe ale orogenezei. Vorba poetului: vei călători până în era de început, când nu era lume pricepută şi nici minte s-o priceapă.

- Voi scrie o istorie a apei? m-am minunat.

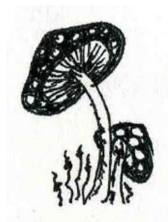
- Hai, nu te îmbăta cu apă rece, că până să primeşti Nobelul va curge încă multă apă pe gârlă. Pune-te pe învăţat, că înainte de toate ai de trecut un examen cu mine. Abia atunci vom vedea în ce ape te scalzi.

Am ieşit din cabinet vesel nevoie mare. Mi-am ridicat privirea către cer, unde câţiva nori pufoşi leneveau în slavă. Am scos mobilul şi am sunat-o pe Iordana.

- Voi fi celebru! mi-am anunţat iubita. Vom deveni bogaţi, am adăugat pentru un plus de efect.

- Valea! râse ea. Minţi de-ngheaţă apele...

(Jibou, 2000.)

FABULĂ

Damo Leneşul nu era un simplu cioclar, adică un fel de pasăre acoperită cu un puf negru - cu excepţia gâtului, a capului şi a mâinilor mari, cu patru degete opozabile, care rămăseseră golaşe. Avea un cioc mare, portocaliu, o privire ageră şi un simţ al mirosului demn de invidiat. Făcea parte dintr-o specie destul de inteligentă, de vreme ce reuşise să se desprindă prin forţe proprii de solul planetei, dar şi suficient de proastă, cât timp a putut fi amăgită să-şi părăsească sistemul solar de baştină ca să ajungă până pe îndepărtata Bizarazab.

Damo Leneşul era unul dintre cei mai indolenţi - pardon, am vrut să zic „comozi” - dintre cioclari. Un timp, reuşise să trăiască acceptabil, făcând comerţ cu cretă, adunând pungile cu seminţe uitate în expresurile subterane de noapte, ba chiar reuşise să obţină chiar un post de vânzător de bilete la meciurile de scaramé, dar înfrângerea categorică a echipei favorite, într-o partidă când observatorii au acordat trei ziduri şi două mixaje numai ca să scape nejumuliţi de mulţimea suporterilor locali, l-au deprimat într-un asemenea hal, încât şi-a înaintat demisia.

O fi fost el indolent - pardon, am vrut să zic „comod” - dar Damo Leneşul era totuşi un cioclar de onoare.

Apoi a venit ziua când l-a cunoscut pe Telo Dibaciul, marele traficant intergalactic, un alenoidian albastru păros, uns cu toate alifiile, care părea să deţină reţeta succesului în viaţă. Damo a fost atât de fericit, încât a încercuit data cu verde în calendar şi şi-a promis, că dacă îi iese pasienţa, o va aniversa în fiecare an.

- Ascultă, bă-băiete! îi spuse alenoidianul. Vrei s-o duci boiereşte până la adânci bătrâneţi, până la capătul zilelor tale, să ai de mâncare şi de băut din belşug, başca un cuib căptuşit cu maltexul cel mai fin? Vino cu mine pe Bizarazab, planeta unde vieţuiesc omercii cei fioroşi, din care nimeni n-a văzut până acum vreunul. Îţi dau o puşcă cu încărcături sedative şi o cuşcă de protecţie, apoi te voi trimite să capturezi unul. Îl vom vinde unei grădini zoologice şi ne vom îmbogăţi.

Propunerea îi surâse. Ce dacă se va expune atacului unor fiare sălbatice? Verificase personal rezistenţa gratiilor, făurite din maţel de grosimea unui picior de alimant şi rămase cu convingerea că va scăpa nevătămat. Nu rămânea decât să captureze un omerc şi atunci, adio sărăcie, adio muncă!

În ziua următoare se îmbarcă pe „Zeflemilă”, argovedeta lui Telo, iar peste o săptămână trecea cam visător, căci dormea într-un container anabiotic, dincolo de orbita ultimei planete a sistemului său solar. Când se trezi, părosul îi arătă o pajişte mărginită de nişte ferigi arborescente, unde se strânseseră grămadă o mulţime de vieţuitoare albastre, de mărimea unor velci, cu un aspect destul de paşnic.

- Bă-băiete! Ţine arma şi ocupă-ţi locul în cuşcă, îi aduse aminte de înţelegerea făcută.

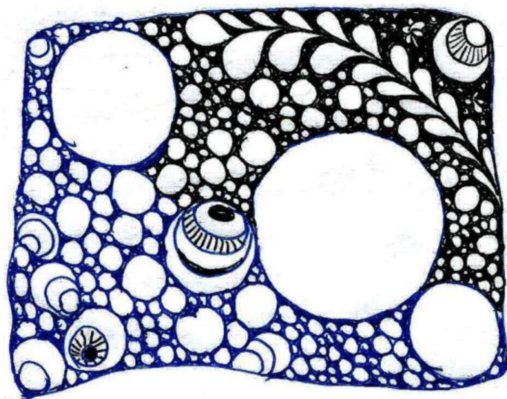
De cum coborî între omerci, Damo Leneşul fu înconjurat de ei şi examinat îndeaproape. Ochii lor compuşi clipeau atât de blând şi de curios, încât îi tremură mâna când apăsă pe trăgaci. Dar nu se întâmplă nimic, arma cu o mie de încărcături nu făcu nici măcar un fâs! O examină rapid, cineva îi scosese patronul cu aer comprimat şi nu-i era de nici un folos. Nervos, o prinse de ţeavă şi o izbi cu putere de gratiile cuştii.

Apoi auzi un scrâşnet. Se întoarse către navă şi-l văzu pe Telo Dibaciul coborând liniştit pe rampă, neînarmat, fără să pară deloc speriat de mulţimea care-l înconjura. Un omerc mai impozant îl întâmpină şi îl salută ceremonios. Nervos, cioclarul dădu să întoarcă cuşca şi să dea buzna peste ei, însă motorul se blocă la fel de misterios ca şi arma. Alenoidianul îi făcu cu mâna, îi zâmbi larg, apoi începu să se târguiască cu mai-marele omercilor. La un moment dat, se pare că s-au înţeles, deoarece Telo se întoarse în navă, iar băştinaşii s-au înhămat la cuşcă şi au tractat-o până au ajuns la un fel de camion.

Şi astfel Damo Leneşul fu vândut grădinii zoologice din Bizarazab şi, întrucât omercii nu văzuseră până atunci un cioflar, deveni principala atracţie de pe planetă. Precum îi promisese Telo, avea mâncare şi băutură din belşug, başca un cuib căptuşit cu maltexul cel mai fin.

- Morala, îi transmise alenoidianul prin radio înainte de a decola, este că fiecare pasăre pe limba ei piere. Să rămâi sănătos şi să te rogi să mă întorc cu bine, că mă duc să-ţi aduc o soaţă.

(Timişoara, 1987.)

HARABABURA ŞI PENDULA

ERAM ISTOVIT - terminaserăm pe locul trei cursa maraton de doi legaţi împreună de câte o mână şi un picior; a trebuit să rămânem aşa până când ni s-a înmânat eşarfa cuvenită învingătorilor şi ne-a fost trecută pe după gâturi, abia atunci ne-au slobozit şi ne-am putut întoarce la grupul nostru, purtând în triumf panglica policoloră, atât pe vizibilă în vânzoleala spectatorilor îmbrăcaţi în lungi cămăşi - MI SE PĂREA CĂ SUNT ALBE, MAI ALBE DECÂT FOAIA DE HÂRTIE PE CARE AŞTERN ACESTE CUVINTE, ŞI SUBȚIRI - totuşi nimeni nu tremura de frig, era o vreme primăvăratecă, senină şi însorită. O boare de vânt a săltat panglica deasupra capetelor noastre şi a arcuit-o. Probabil că de jos, de pe Arda 3, părea un curcubeu.

Confesoarele ne-au mângâiat capetele, ne-au îmbrăţişat rând pe rând şi ne-au felicitat, apoi a venit rândul fârtaţilor noştri să ne ovaţioneze, iar GLASUL LOR PĂRU CĂ SE TOPEŞTE ÎN ZVONUL NEDESLUŞIT AL UNUI VIS. Inima îmi ticăia cu dangăte de clopot atârnat în turla unei bisericuţe înălţate din

lemnul unui gorun multisecular, ocrotit de lege, poftit, temut şi ocolit de fabricanţii de sicrie. Ne-am încolonat şi am ieşit de pe norul de sport, ca să ne întoarcem la căminul nostru. O gură de nectar m-a răcorit, apoi m-am dus să fac un duş de raze, ca să-mi spăl toată oboseala din trupu-mi de lumină. Revigorat, mi-am luat tuba şi am coborât în grădină, unde lumea trebăluia de zor: grebla prundişul de pe alei, aduna părul de inorog de pe tufişuri (tocmai era sezonul de năpârlire), planta răsaduri de flori sau îngrijea stupii. Dintre coroanele scunde, se iţea ici-colo gâtul unei girafe. În dreapta, un phoenix cârâia răguşit, ca un păunaş. M-am îndreptat către chioşcul central, unde am repetat cu corul angelic până la amurg. Dulcea muzică mi-a stăruit în urechi până când m-am băgat în pătuţ. Eram fericit, trăiam pacea şi sentimentul de siguranţă dat de viaţa în Paradis. Soarele, din ce în ce mai mare, alunecă dincolo de orizont, mutându-se pe cealaltă coastă a Atlanticului, IAR LUMEA FU NUMAI LINIŞTE, ŞI NOAPTE, ŞI TĂCERE.

Am aţipit, TOTUŞI NU VREAU SĂ SPUN CĂ-MI PIERDUSEM CU DESĂVÂRŞIRE CONŞTIINŢA. Nu eram nici treaz, nici trecut cu totul în lumea viselor, ci undeva între tărâmuri, ca un călător la ghişeul de verificare a vizelor dintr-un aeroport. Aş fi putut să jur că aveam ochii deschişi, pentru că vedeam lumină, culori, mişcare, însă totul era lipsit de umbre, redus la nişte contururi dinamice, ca figurile dintr-un desen animat încropit la repezeală. Frânturi de viitor ajungeau până la conştiinţa mea şi viziunea lor încerca să se materializeze concret în informaţii pe care aş fi dorit să le ţin cât mai departe de conştiinţa mea. Umbla zvonul că în momentul când cineva se înfrupta fără hotar din fluxul de informaţii al mentalului colectiv, iniţia un protocol de prezervare, al cărui ultim pas îl constituia materializarea şi se trezea trimis înapoi în planul fizic, pe una dintre lumile din Grupul Local. Nu că traiul de acolo ar fi fost atât de rău, mai ales după larga expansiune a mecanizării cu inteligenţă minimalizată, dar nimic nu se compara cu viaţa paradisiacă de aici. De altfel, învăţasem instinctiv să evit

intruziunea, să fac conştient următorul pas şi să transform tentanta reverie într-un somn de purcel. Dar vorba ceea: omul plănuieşte, Domnul rânduieşte.

LA DEŞTEPTARE, ÎNTINZÂND BRAŢUL, AM GĂSIT LÂNGĂ MINE O PÂINE ŞI UN ULCIOR CU APĂ. Da, într-adevăr, azi îmi venea rândul să hrănesc porumbeii şi să le torn apă în havuz. Erau nişte păsări drăgăstoase, de un alb imaculat, cu guşe gâlgâitoare şi zbor de serafim, totuşi cel mai mult îmi plăcea să îngrijesc frumoasa colecţie de cactuşi situată în partea nisipoasă a Raiului. Preţuiam mai ales globurile striate din genul Parodia, pentru florile colorate intens, în nuanţe calde şi strălucitoare, cu petale prelungi şi mătăsoase, chiar dacă erau complet lipsite de miros. Se zicea că toată regiunea respectivă plutea literalmente pe o mare de ţiţei, dar aici, sus, petrolul era folosit exclusiv în scopuri terapeutice, pentru deparazitarea animalelor. Extracţia se făcea cu o ciutură unsuroasă legată de o cumpănă. Puţul respectiv mirosea a ciuperci putrede şi din gura lui ieşea un abur uşor. Părea să fie mult mai adânc decât aş fi bănuit. Odată am aruncat o coajă de banană în el. VREME DE CÂTEVA CLIPE AM URMĂRIT-O CU AUZUL, CUM RĂSUNA IZBINDU-SE DE LATURILE PUŢULUI ÎN PRĂBUŞIREA EI. În cele din urmă, după circa un sfert de oră de bocăneli şi pocnituri, vacarmul se isprăvi brusc, fără obişnuitul pleoscăit, ci doar cu un fel de sunet înfundat, care semăna cu un hăpăit, de parcă cineva ar fi aşteptat coaja respectivă cu gura larg deschisă şi ar fi înghiţit-o pe nemestecate. Am examinat cu atenţie fundul ciuturii şi am găsit imediat locul unde nişte găuri se adânceau în lemnul îmbâcsit cu gudron, dezvăluind muşcătura unor colţi teribili. După aceea, am ocolit în mod constant zona respectivă. De altfel, era singura din toată grădina Raiului şi dacă îngerii veterinari n-ar fi avut nevoie de petrol, ar fi fost de mult astupată.

Am luat ulciorul, pâinea şi am ieşit afară. Păsăricile ciripeau voioase, iar cerul era acoperit de nişte nori pufoşi, formând O FIGURĂ A TIMPULUI, ZUGRĂVITĂ AŞA CUM E ÎNFĂŢIŞATĂ DE OBICEI, ca un imens cadran solar, cu nasul de

Cyrano pe post de indicator iţit din barba lungă. Dintre perii albi, răsărea şi o lulea cu coadă prelungă, iar Moş Veac se distra pufăind din ea şi suflând vălătuci în formă de

clepsidră,
eclipsă,
lipsă,
clipă,
clip,
chip,
cap,
cep,
cip,
tip,
tic,
tic şi tac,
tic-tac...

Apoi, dintr-odată, se uită fix la mine şi-mi făcu semn cu ochiul. Nu ştiu de ce, dar nu mi s-a părut a fi o treabă de bun augur. Sunt un copil cuminte şi-mi văd de treaba mea, nu stau să tai frunză la câini, să aştept ziua de mâine sau, în general, să-mi pierd timpul fără folos.

I-am întors spatele, să mă îndrept către hulubi, aşa cum îmi cerea datoria, dar figura Marelui Secund mi-a apărut din nou în faţă, cu chipul lui de pezevenghi bătrân. Asta e, aşa a dat bunul Dumnezeu, să nu putem scăpa nici un moment de Timp, nici măcar în cele mai paradisiace clipe ale non-existenţei. Mi-am aplecat privirea, dar l-am revăzut oglindindu-se în băltoacele rămase de la ploicica de înviorare din zori de ziuă. Apoi imaginea i se tulbură, deoarece nişte şobolani albi, îmbrăcaţi în pantaloni trei sferturi, cămăşi cu guler înalt, jiletcă şi papion, săriră peste ochi, chiţcăind: „Vai de noi! Am întârziat! Am întârziat!” Speriat, am scăpat pâinea din mână, care se rostogoli pe alee, din fericire, fără să rănească nici una dintre rozătoare.

Am ridicat-o degrabă şi m-am grăbit să ajung la havuzul porumbeilor. La apropierea mea, păsările s-au ridicat toate în

zbor, au făcut o voltă largă şi s-au oprit deasupra mea, scriind un mesaj:

E TIMP DESTUL

Coada pipei cereşti coborî vertiginos printre hulubi cu un şuier mânios, care se risipiră speriaţi. Au căutat cu îngrijorare în sus, apoi, ca la o nerostită nouă comandă, se realiniară formând doar două cuvinte:

ESTE TIMPUL

Bătrânul surâse mulţumit şi-şi strecură din nou capătul lulelei în gură. Porumbeii se grăbiră să coboare, dar se regrupară într-un alt colţ, undeva mai departe, de parcă aş fi fost ciumat. Evident, refuzau să vină mai aproape de mine, ca şi cum s-ar fi temut.

- Este timpul, spuse un înger.

- Văd că-i Timpul! m-am răţoit la el înciudat.

Dar păzitorul dumnezeesc nu s-a supărat, ci a făcut un gest cu degetul arătător de la mâna dreaptă către încheietura mâinii stângii, ca şi cum mi-ar fi arătat ceasul.

- Nu este Timpul, mi-a explicat ca unui şcolar năuc, ci este timpul.

Întinse mâna să-mi ia pita şi apa.

I le-am întins cu un gest mecanic, în vreme ce am aruncat din nou o privire nedumerită către figura înnourată, gen: „*Ce-ai cu mine, Timpule?*”. Evident, era doar o întrebare retorică.

Abia atunci am observat ceva ciudat la una dintre mustăţi, cea din dreapta mea. CUM PRIVEAM ŢINTĂ ÎN SUS LA EA (FIINDCĂ SE AFLA CHIAR DEASUPRA MEA), MI S-A NĂZĂRIT CĂ O VĂD MIŞCÂNDU-SE înainte şi înapoi. Era o oscilaţie abia vizibilă, de mică amplitudine, însă sesizabilă. Apoi se auzi un răcnet şi frunzişul arborelui *marula* (*Sclerocarya birrea*) începu să pocnească şi să trosnească cu mare zgomot. O ploaie de fructe verzulii se năpusti asupra noastră, urmată de

trupul greoi al unui maimuţoi. Acesta se agăţă de ultima creangă şi făcu neîndemânatic o tumbă prin aer, aterizând destul de nesigur pe picioare. L-am recunoscut imediat, după penele de fazan prinse de tiară: era Sun Wukong, regele maimuţă.

- Hâc! zise el şi ne surâse drăgăstos, sprijinindu-se în binecunoscutul său toiag.

Îngerul strâmbă din nas şi bombăni ceva nedesluşit despre efectele colaterale ale interferenţelor culturale ecumenice, drept care maimuţoiul îi trimise o bezea şi-i adresă un haiku *ad-hâc*:

Ca o floale de măl pe
cleangă, dulce e
plomisiunea lodului...

Păzitorul ceresc scoase din mânecă un clopoţel de argint şi dădu alarma:

- Au început să se coacă marulele!

Imediat, ca din cerul senin, au apărut o mulţime de făpturi înaripate, frumoase ca nişte coconi de lumină. Îngerul meu a făcut un semn către coroana ca o umbrelă şi imediat lumea a priceput cum stă treaba, doar nu era prima oară când nemuritorul taoist îşi dădea în petic. Odată formulată corect, problema a devenit pe jumătate rezolvată. Doi serafimi l-au prins prietenos de braţ pe Sun Wukong, care chiuia vesel şi s-au dus să bea împreună o cafea tare. Altminteri, în alte împrejurări, mai puţin euforice, Wukong era un tip nemaipomenit, să-l ungi pe pâine caldă. Îşi deschise propria şcoală de arte marţiale în Pădurea Ficusului Infinit, unde îi învăţa pe heruvimi şi pe celelalte suflete dornice de instrucţie cum să se apere în stilul Shaolin Hou Quan.

Îngeraşii *putti* au întins repede nişte foi mari, pergamentoase, sub coroana pomului african şi au început să-l scuture repede, cu putere. Alţii s-au îmbulzit să adune toate poamele, până să dea elefanţii de ele şi să înceapă să se cherchelească, altminteri ar fi urmat câteva zile de groază până să se restabilească ordinea în Rai. Decât un râu de lacrimi, mai bine un strop de prevedere, căci

oalele sparte nu se pot petici, vorba ceea*: „Joacă ursul la cumătru', vezi să nu vie şi la noi.*”

Văzând că incidentul a fost rezolvat în mod amiabil, păzitorul meu se întoarse către mine şi arătă către cer:

- Este timpul.

Mi-am ridicat din nou privirea către mustaţa Marelui Secund. CEEA CE AM VĂZUT ATUNCI M-A MIRAT ŞI M-A ULUIT. Capătul smocului de fire se bifurcase şi părea mult subţiat, ajungând să semene cu două funii de care fusese atârnată o scândurică. Mărimea oscilaţiei crescuse la aproape un ţol, cu o toleranţă de plus-minus zero virgulă cinci la sută. DAR CEEA CE MĂ TULBURA MAI MULT DECÂT ORICE ERA faptul că scrânciobul suspendat de perii Timpului nu pendula de capul lui, cu binecunoscuta izosincronicitate legiferată de Galilei, ci când mai iute, când mai încet, după cum îl impulsiona făptura care se legăna.

Era cea mai minunată dintre fiinţe. De la distanţa aceasta, nu vedeam dacă era blondă, roşcată sau brunetă. Se apleca înainte, apoi revenea lăsându-se pe spate, iar vălurile rochiei o urmau ca nişte plete de cometă. ÎNCET, ÎNCET, ABIA SIMŢIT, SE LĂSA ÎN JOS, TOT MAI JOS, TOT MAI JOS, ÎNTR-O POGORÂRE DE CARE-MI DĂDEAM SEAMA NUMAI LA INTERVALE CE MI SE PĂREAU VEACURI. Acum o desluşeam foarte bine, nu părea nici astenică, nici voluptoasă, să fi fost aşa la vreo douăzeci şi unu de primăveri (în orice caz, până în treizeci şi trei de toamne). Nu purta nici botine, nici ciorapi, ci se legăna cu picioarele goale şi avea cele mai fine glezne pe care le-am văzut vreodată. Iar tălpile ei erau atât de mici, încât ar fi încăput amândouă în palma mea.

Femeia îşi întinse braţele, chemându-mă.

Îngerul mă prinse de mână şi spuse:

- E mama ta.

Pe măsură ce graţioasa zână venea tot mai aproape, tot mai aproape de noi, Moş Veac îşi preschimbă fiinţa într-o arcadă poleită cu raze răsfirate în evantaie de lumină, în bolta căreia

pendula jucăuş leagănul. GĂSEAM O PLĂCERE SĂLBATICĂ SĂ MĂSOR ŞI SĂ COMPAR IUŢEALA LUI DE LEGĂNARE CU CEA DE COBORÂRE.

Absorbit de frumuseţea coborâtă din cer, nici n-am observat cum, atrase de vânzoleala provocată de căderea Regelui Maimuţă din copac, în jurul nostru se adunase o mulţime de gură-cască. Am simţit doar un sărut cald pe creştet şi abia atunci le-am văzut pe confesoarele noastre cu lacrimi în ochi. Am înţeles pe loc ce vroise să spună îngerul. Venise timpul să mă despart de ele.

Un nod mi s-a ridicat din stomac şi mi s-a oprit în gât. Durerea mi-a sfâşiat inima şi am început să tremur ca scuturat de friguri. Dar fiinţa diafană din scrânciobul ceresc nu m-a lăsat pradă deznădejdii, ci mi-a vorbit cu o dulceaţă nemaiauzită, pe tonul cald şi drăgăstos al fiinţelor menite să ne nască şi să ne ocrotească. Leagănul pendula ca un tita-nani! în braţele mamei, urmând zbaterea sufletului meu între nesupunere şi îngăduinţă.

SPRE DREAPTA... SPRE STÂNGA... DEPARTE... MAI DEPARTE... CU ŢIPĂTUL UNUI DUH BLESTEMAT!... CU PASUL TIPTIL AL TIGRULUI... DREPT SPRE INIMA MEA! RÂDEAM ŞI URLAM RÂND PE RÂND, DUPĂ CUM MĂ STĂPÂNEA UN GÂND SAU ALTUL.

În cele din urmă, în cumplita încleştare dintre saţietatea traiului tihnit şi teama de necunoscut şi aventură, a învins firea mea cea destoinică şi curată.

L-am privit pe înger şi i-am făcut semn că am ales. GÂNDUL ÎNTREG PRINSESE ACUM VIAŢĂ - SFIOS, NU PREA DESLUŞIT, NU PREA CUMINTE, TOTUŞI PE DEPLIN ÎNCHEGAT. Deasupra mea, nemaivăzuta făptură se înfioră de bucurie şi îşi deschise braţele să mă cuprindă cu ele. Cu inima duduind ca un picamer, am fugit către ea, iute ca strănutul. Mi s-a părut acum că îi desluşesc până şi culoarea ochilor, îi zăresc lungile fire din gene şi scânteierile drăgăstoase din jurul irişilor.

Dar, când să ajung la ea, femeia dispăru într-o străfulgerare de lumină, lăsând leagănul gol. M-am pleoştit de tot, însă păzitorul meu nu m-a abandonat, ci mi-a arătat scândurica liberă.

- Urcă-te! Hai, nu întârzia!

Am privit firile ninse, atârnate în poarta de lumină, alături de care confesoarele se aliniaseră zâmbitoare. M-am apropiat de leagăn şi îngerul mi-a făcut semn să mă aşez în el, cu faţa către lumină.

„*Împinge*!”, mi-a zis el cu o voce caldă şi calmă, pe un ton atent calculat, încurajator şi atoateveghetor, de medic obstetrician. „*Împinge*!”

Mi-a dat un impuls şi leagănul a început să se mişte. Din instinct, mi-am adunat picioarele şi le-am întins. Avântul a crescut şi am început să pendulez cu putere. Îmi veni să chiui de bucurie, însă mişcarea îmi tăie răsuflarea.

„*Împinge*!”

Mi-am întors capul, grădina Raiului semăna acum cu curtea unei şcoli, în mijlocul căreia se adunaseră toţi cunoscuţii mei. Dintre toţi, cele mai drage îmi erau confesoarele. Le-am căutat cu privirea. Zâmbeau şi îmi făceau cu mâna. Două dintre ele au desfăşurat şi au înălţat o fâşie de pânză pe care scria:

LA REVEDERE ÎN...

„*La revedere în... cât?*” O cută a pânzei, fluturată zglobiu de o adiere, a acoperit ultima parte a textului.

„*Împinge*!”

„*La revedere în... cât? Oh, Doamne*!”

Presiunea provocată de mişcare creştea. SOCOTEALA MEA NU DĂDUSE GREŞ, ŞI NICI NU SUFERISEM ÎN ZADAR. Paradisul devenise cât o grădină de legume, întinsă în jurul unei fântâni cu apă vie, pe buza căreia stăteau confesoarele în robe albe, cu tot poporul îngeresc şi ceilalţi copii-lumină alături.

„*Împinge*!”

Leagănul mă avânta tot mai sus, tot mai sus, cu o viteză din ce în ce mare. Simţeam apăsarea acceleraţiei în fiecare părticică a corpului meu.

„*La revedere în...*”

BĂTAIA PENDULULUI ÎMI APĂSA PIEPTUL.

M-am desprins de leagăn şi m-am aruncat înainte, plonjând către Ţara Făgăduinţei.

„*Oh, Doamne! Doaaa!... Oaaa!... Oaaa!...*”

„*Aşa, viteazule*!” - zise îngerul şi lumina mă învălui brusc din toate părţile.

Am simţit mirosul înţepător al fenolului, un iz de transpiraţie şi sânge, apoi căldura firelor încinse din filamentele becurilor ce luminau masa de naştere. Mi-am închis ochii, am strâns pleoapele puternic şi am continuat să strig.

Moaşa mă prinse cu grijă, de după ceafă şi de fund, în vreme ce doctorul lăsă să cadă în tăviţă foarfeca sterilă folosită pentru a tăia cordonul ombilical.

- Ce flăcăiaş vioi! Ce notă îi dăm, domnule doctor? întrebă femeia.

Îngerul mă privi fericit, cu sentimentul datoriei împlinite, apoi se preschimbă într-un bărbat cu palme mari, cu degetele răsfirate şi întinse ca penele unor aripi angelice, împreunate într-o cristelniţă de carne şi oase. Purta un halat alb, neted şi imaculat, parcă cioplit din cea mai fină marmură de Carrara:

- Zece! - hotărî el.

Notă:

Fragmentele scrise cu majuscule au fost copiate literă cu literă dintr-o povestire omofonă a unui cunoscut poet (ori numai POE?) american.

(Jibou, 2009.)

LA VIE EN ROSE

Desigur, dacă halatul asistentei ar fi fost mai scurt ori uşor transparent, astfel încât prin pânza albă să se desluşească conturul desuurilor ce se mulau pe trupul tinerei femei, aşteptarea ar fi fost mai uşoară. Dar dr. Onitz, psihoterapeutul, era neamţ - pe jumătate, dar neamţ, nu austriac ca Freud - şi nu permitea nici o concesie tentaţiilor. Corectitudine, Sobrietate, Eficacitate - „*alles gute sind drei*”: toate cele bune în lumea asta apar câte trei.

Uşa cabinetului se deschise şi doctorul îşi conduse pacienta - o văduvă, căci purta straie cernite - până la uşă. Abia apoi se întoarse către Miron şi-i zâmbi ca unei vechi cunoştinţe:

- Ah! Domnul Rogozan! Vă rog să poftiţi!

Miron pătrunse în cabinet. Psihoterapeutul îşi consultă palmeta:

- Cum v-a plăcut „*Contele de Monte Cristo*”?

- Fără de suflet, domnule doctor, răspunse bărbatul în vreme ce-şi îmbrăca hamul antigravitaţional. Prea fără de suflet.

Doctorul îl ajută să-şi pună ochelarii proiectori, potrivindu-i senzorul arterial în dreptul tâmplei.

- Da, dar tenace. Şi a ştiut să profite de ocazie.

Omul îşi îndesă capsulele auditive în urechi, apoi se ghemui în poziţia fetală, ascultând sunetul propriei sale inimi. Psihoterapeutul cuplă câmpul de levitaţie, iar apoi startă vizualizatorul. După numai un minut, Miron se simţi complet relaxat.

- Pot să pornesc programul de testare?

Bărbatul răspunse făcând semn din cap.

În locul caleidoscopului de culori pastelate, ce se roteau lin, preschimbându-se întruna, apăru o succesiune de mici momente, întâmplări menite să testeze rezistenţa psihicului la stres. E pe trotuar, printre trecători, iată o trecere de pietoni, cineva l-a îmbrâncit, semaforul şi-a schimbat culoarea, e galben şi uite că ticălosul ăla crede că va putea să treacă, nici nu vede că în mijlocul drumului este o gură de canal fără de capac, de unde s-a iţit căpăţâna unui şobolan, trebuie să fie vreo femelă, căci se aude cum îi ţiuie puişorii lăsaţi în vizuina subterană în care a pătruns un şarpe de casă, ce alb e, se târăşte silenţios către puii cei rozalii şi fără de apărare, în vreme ce afară a început să ploaie cu şiroaie, apa umple mica galerie, curge nemiloasă, ţâşneşte la suprafaţă, formează torente, dezrădăcinează pomul care cade peste o linie de curent electric, sârmele trosnesc, sar jerbe de scântei, pocneşte ca un trăsnet prăvălit asupra unei bărcuţe surprinse în mijlocul apelor dezlănţuite…

Psihoterapeutul urmări reacţiile pacientului la stimulii programaţi. Toată lumea îi invidiază pe cei de la bănci, ce salarii au, dar iată, pe Miron abia l-au putut scoate de sub masă, unde fugise de teamă că-l va muşca Fuchsia din fereastră. Ce-i drept, el o zgândărise, turnându-i o ceaşcă de cafea în ghiveci…

Spre norocul omului, reacţiile arătau că e pe calea cea bună, se însănătoşeşte, un pic de biblioterapie, ca să-şi recapete

încrederea în sine şi se va putea întoarce să administreze averile altora. Porni iarăşi programul caleidoscop şi apoi îşi readuse pacientul pe pământ.

- Cum stau, doctore?

- Foarte bine.

- Atunci pot să…

- Încă nu. Odihnă şi deconectare.

- Iarăşi o carte?

- Încă una. Manifestaţi alergie faţă de literatura science-fiction?

- Nu, întotdeauna mi-au plăcut clasicii.

- Atunci aţi citi un Heinlein, poate „*Infanteria stelară*”?

- Dacă sunteţi convins că mă ajută…

Psihoterapeutul completă reţeta şi o parafă:

- Grăbiţi-vă, biblioteca orăşenească se închide peste o jumătate de ceas!

Îşi conduse pacientul cu amabilitate şi-l atenţionă:

- Şi nu uitaţi : fără televizor!

Miron mulţumi, îl salută şi se grăbi să plece. Onitz se interesă:

- S-a mai programat cineva?

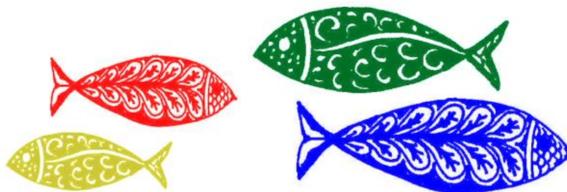
- Nu, răspunse secretara.

- Atunci e timpul să-mi scot muşcata la plimbare, spuse doctorul scoţând suportul de după cuier. Floarea de un alb incandescent se înfoi de bucurie şi-şi înmiresmă stăpânul cu parfumul ei neasemuit.

- Şi eu te iubesc! spuse bărbatul şi o strânse tandru la piept.

(Jibou, 2001.)

-

DREPTUL LA SUCCES

- Calcan, tot tămbălăul acesta n-are nici rost. Nu poţi să te cerţi cu un actor, şi în nici un caz cu o actriţă, îi spuse Pilot, încercând să-l liniştească.

- Dar îţi dai seama ce cere? Să i se iţească gleznele de sub dantela rochiei de mătase.

- Îmi surâde ideea, e şocantă.

- Şi pantofiorii strălucitori de lac!!! explodă Calcan.

Producătorul îl înghionti în joacă şi-i zâmbi prietenos.

- Lasă supărarea, e un capriciu pe care ni-l putem permite.

- Ne vom pune toate gospodinele şi babetele pe cap.

- Să dea dracii în vrăjitoarele din şapte mări! Gândeşte-te că suntem pe cale să realizăm cel mai uluitor film din istoria cinematografiei. Pe Neptun! Orianna e nereida perfectă, parcă a fost anume creată să joace rolul principal din „*Mica sirenă*”. E tânără, frumoasă şi are talent cu carul.

- E o gâsculiţă plină de ifose.

- Ba-i o lebădă, protestă Pilot. E graţioasă, mândră, atrage privirile, umple sălile. S-a născut cu darul de a vrăji publicul.

Într-adevăr, privită pe ecran, tânăra actriţă radia un farmec inexplicabil. Vorba subversivei Dorada, cronicara de film de la „*Tunetul valurilor*”: „*avea un* vino-ncoace *adictiv*”. Lumea nu se sătura, se îmbulzea s-o vadă, iar şi iar. Dar în particular era o fâşneaţă răsfăţată, căreia i se urcase succesul la cap.

- Lebăda nu face ouă de aur, răspunse tăios Calcan.

Se ştiau de ani de zile, încă de pe vremea când prietenul său îşi începuse cariera artistică. Deşi Pilot terminase institutul de arte teatrale ca şef de promoţie, n-avusese noroc ca actor. Nu-l avantaja nici fizicul, avea un cap ascuţit, ca un morun. Însă era un tip dinamic, plin de pasiune, doldora de idei. A ştiut să-i convingă pe alţii că împreună pot face lucruri măreţe. Ce n-a izbutit ca actor, a depăşit ca regizor şi a împlinit ca producător. Mintea şi flerul l-au ajutat să găsească o formulă de succes: castele de spumă plus şerpi de mare.

Genul *fantasy* devenise o modă. Lumea se plictisise de binefacerile civilizaţiei tehnologice, tânjea după poveştile străvechi, cu prinţi, prinţese, vrăjitoare şi piraţi posedaţi de demoni.

Pilot le dăduse tinerilor artişti şansa de care el însuşi nu beneficiase. Optase pentru regizorii nonconformişti, dar cu imaginaţie, precum Calcan. Mizase pe scenarişti capabili să producă dialoguri vii, cu replici memorabile. Angajase compozitori de succes pentru ca muzica să reliefeze momentele de tensiune sau să comenteze discret scenele tandre. Iar *atu*-ul din mânecă îl constituiseră efectele speciale bine făcute şi bine plasate în acţiune.

După primul mare succes, cu „*Tentacule*”, marile firme dăduseră buzna să-i ofere bijuterii, rochii, aparate casnice, mobilă şi contracte de publicitate. Avea câţi bani poftea şi ştia cum să-i cheltuiască, astfel încât publicul să primească tot ce dorea: emoţii puternice, privelişti nemaivăzute, posibilitatea de a explora lumi inedite, total diferite de realitatea imediată şi totuşi atât de familiare.

Îşi putea permite orice capriciu, inclusiv picioruşele cerute de Orianna, care-l scoseseră din minţi pe Calcan.

- Scena balului trebuie să fie perfectă, îi spusese prietenului său, prinzându-l de aripioară, parcă dorind să-l conducă în lumea de vis a uscatului, să ţâşnească împreună din apă şi să meargă dincolo de cheiurile portului, să străbată împreună ulicioarele strâmte din cetate, să intre împreună în castelul din vârf de munte, să-l ducă până în sala cea mare, unde răsuna muzica şi se auzeau clinchete de pahare.

- Mica prinţesă trebuie să valseze parcă plutind în braţele prinţului, astfel încât toate fetele mării să se viseze în locul ei. Nu mă interesează cât va costa. Chiar dacă Orianna n-are picioare, i le

vom picta fotogramă cu fotogramă, cu glezne zvelte şi pantofiori strălucitori de lac în locul suavei înotătoare dorsale.

Îl ameninţă pe Calcan în glumă:

- Nu mă supăra, că pun să le facă tuturor picioare.

Regizorul oftă din adâncul branhiilor şi făcu un semn că renunţă:

- Bine. Ai tot dreptul.

Apoi refuză să mai discute pe această temă.

Trecură încă trei săptămâni, răstimp în care secţia de postprocesare trudi din greu la secvenţele de bal, până desenatorii au reuşit să redea scena de dans conform instrucţiunilor date de Pilot.

La previzionare, Calcan izbucni în râs, dar nu spuse nimic şi lăsă ca greşeala să treacă nesemnalată. Nu era un perfecţionist şi nici n-aveau timpul s-o corecteze. Avea să rămână mica sa răzbunare. Şi a tăcut în continuare.

Vreme de ani şi ani, „*Mica sirenă*” a fost văzută de zeci de milioane de spectatori pe marele ecran, apoi a fost multiplicată şi vândută în alte câteva milioane de copii video pentru *home-cinema*. Deşi a încântat generaţii în şir şi a devenit un film de referinţă în istoria genului, nimeni nu şi-a dat seama de eroare. N-ar fi fost remarcată nici azi, dacă la bătrâneţe, în memoriile sale, regizorul n-ar fi atras atenţia asupra ei.

Pentru că în graba lor, artiştii au neglijat faptul că oamenii au o simetrie bilaterală, cu dreptul oglindindu-se la stânga. Ca să termine cât mai repede, cei de la efectele speciale au folosit cu nevinovăţie un singur model de bază, pe care pur şi simplu l-au dublat, astfel încât în final Mica Sirenă s-a trezit cu două picioare identice.

Poate că n-are nici o importanţă şi mă tem că e doar o precizare inutilă, dar o fac, deoarece pentru unii va aduce un spor de tâlc: amândouă erau stângi.

(Jibou, 2005.)

FARSA

...Parcă mă priveam într-o oglindă. Deşi eram perfect identici, individul îmi era profund antipatic.

- Şi zici că vii din viitorul meu ? l-am întrebat indispus, nevoit să-mi întrerup munca.

Alter-ego-ul confirmă din cap.

- Nu înţeleg atunci cum poţi să susţii că maşina de călătorit în timp pe care tocmai o construiesc nu va funcţiona. Simpla ta prezenţă, aici, constituie cea mai bună dovadă că voi reuşi.

- Greşeşti, zâmbi copia mea. Sistemul teoretic pe baza căruia ţi-ai proiectat aparatul are o mică scăpare, care ne-ar putea fi fatală.

- De unde ştii ? l-am întrebat furios. Mi-am verificat calculele de cel puţin douăzeci de ori.

- Tot de la... mine.

- Mine ? Cine este individul ?

- Nu pot să-ţi spun exact. Un alt eu... Unul ca noi.

- Şi venea tot... ?

- Da. El susţinea că din viitor. Mi-a cerut să vin şi să te opresc la timp.

- De ce ? l-am întrebat nedumerit.

- Zicea că pericolul constă în suprapunerea desincronizată a unor caracteristici spaţiu-timp identice, adăugă rapid.

- Mai încet, te rog. N-am înţeles nimic.

- Vrei să-ţi iei notiţe ? mă ironiză sosia mea.

Se aplecă deasupra mesei de lucru, culese o bucată de hârtie şi trasă pe ea o linie alambicată, apoi desenă un sistem de axe spaţio-temporale. Îmi explică sumar :

- Să zicem că aceasta este o linie a evenimentelor. Dacă revenim într-un moment anterior de timp. din cauza inerţiei conversiei prin hiperspaţiu (să nu-mi spui că nu ştii ce este aceasta !) vei întârzia câteva fracţiuni de secundă, nereuşind să închizi circuitul temporal, lucru care va declanşa un şir de întârzieri ulterioare aflate în progresie aritmetică. În timp...

Am ridicat din umeri.

- Acesta este un aspect nesemnificativ şi se poate corecta.

Alter-ego-ul mă privi trufaş :

- Asta s-o crezi tu ! Orice întârziere va duce la o desincronizare a liniei evenimentelor, la un fel de defazare a ei, care se va suprapune peste linia iniţială.

Trasă o curbă identică cu prima, dar puţin deplasată spre stânga.

- Timpul este o mărime scalară ce se compune aditiv. Îţi dai seama ce va ieşi ? Unele clipe ale vieţii tale vor dispare pur şi simplu, iar altele vor fi amplificate, fapt care ar putea să aibă consecinţe imprevizibile. S-ar putea să izbucneşti instantaneu în flăcări, s-au mai văzut asemenea cazuri...

- Stai ! l-am întrerupt bucuros. Uiţi că în formalismul meu TIMPUL NU ESTE UN SCALAR !

- Greşeşti ! spuse celălalt râzând. Îţi voi arăta în ce fel. Dar, mai întâi, am nevoie de un pahar cu apă.

Am luat dorinţa lui drept o obrăznicie, nu era decât un capriciu, puteam să vâr mâna în foc. Dar mi-am amintit că eu eram gazda şi, deoarece vizitatorul eram tot eu, nu puteam să mă refuz. M-am ridicat şi am ieşit din cameră.

- Doreşti cumva apă minerală ? l-am întrebat din uşa bucătăriei. Drept răspuns, am auzit cum deschide geamul. M-am întors destul de repede ca să-l văd aruncând pe fereastră truda nopţilor mele nedormite din ultimii doi ani.

- *Descreieratule* ! am urlat (în realitate am folosit un cuvânt mai puţin academic), ce te-a apucat ? M-am apropiat furios, decis să-l înscriu pe aceeaşi traiectorie.

- Uşurel, băiete ! a încercat el să se eschiveze. Stai cuminte, isteria nu te ajută cu nimic !

Alergam amândoi prin laborator, ocolind firele întinse între masa de montaj şi perete. Şi pe măsură ce oboseam, mintea începea să îmi funcţioneze din ce în ce mai corect. Hotărât lucru, ceva nu era în regulă.

Am înţeles brusc că nu se schimbase nimic.

- Cum, n-ai... plecat ? l-am întrebat gâfâind.

- Nu, n-am dispărut, dacă la asta te gândeai. Acum mă crezi ?

- Nu poate fi adevărat ! De vreme ce mi-ai distrus maşina de călătorit în timp, tu nu poţi exista.

- *Ego sum* ! îmi răspunse de la capătul opus al mesei.

M-am aşezat ameţit pe un scaun.

- Trebuia s-o fac, păru să încerce să se dezvinovăţească. Altfel am fi pierit amândoi.

- Minţi, m-am răstit la el. Tot ce spui este o minciună. Dacă mi-ai distrus aparatul, atunci cum ai ajuns tu aici ?

Rânji victorios, îşi desfăcu halatul de doc şi scoase o curea pe care erau petrecute modulele Maşinii Timpului. Erau identice cu cele care tocmai luaseră calea aerului spre caldarâmul străzii.

- Ţine, spuse simplu, întinzându-mi cureaua, acum pot să mă întorc liniştit. Mi-am îndeplinit misiunea. Nu uita ! Mă privi avertizător, deşi vocea îi suna mai curând veselă şi mulţumită. Mâine, un altul se va apropia de pasul decisiv. Salvează-ne ! îmi făcu cu ochiul şi dispăru în faţa ferestrei deschise.

Am simţit imediat că trişase într-un fel. Puteam oare să am tot atâta încredere în el ca şi în mine însumi ? Da. Aşa ca n-am crezut o iotă. Am depus cadoul pe masă şi m-am apropiat de fereastră.

După cum mă aşteptasem, de un colţ al suportului de flori era agăţat exemplarul pe care-l crezusem sfărâmat. Am înţeles imediat că am fost păcălit, deşi încă nu-mi era clar de unde făcuse rost de aparatul cu care plecase. Poate că totuşi spusese adevărul. Un râs senin îmi scutură trupul. „*Cine ştie ?*”, m-am întrebat şi am clasat problema ca fiind neinteresantă.

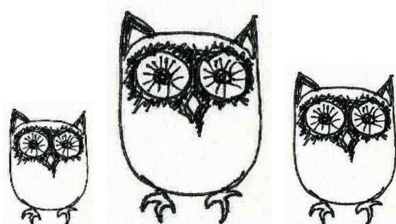
M-am înapoiat la masă şi nu m-am ridicat de acolo până în zori, când am terminat de făcut ultimele lipituri. Am comparat modulele, le-am măsurat parametrii, apoi le-am interconectat mulţumit. Ideea de a repeta farsa îmi surâdea inocentă, totuşi nu doream să mă repet. Îmi place să mă ştiu original. Aşa că am acţionat simultan cele două maşini de călătorit în timp şi m-am întors în ziua de ieri, în dublu exemplar.

...Când ne-am revenit, parcă ne priveam într-o oglindă.

- Cum merge ? l-am întrebat într-un glas pe eul nostru din trecut.

Judecând după felul în care ne-a privit, cred că nici unul dintre noi nu-i era simpatic.

(Piteşti, 1986.)

O PREVESTIRE ÎMPLINITĂ

Somalia ieşi din bordeiul improvizat pe traversele ce susţineau imensa pancartă luminoasă. Deşi de când se colmatase canalizarea şi administraţia renunţase să mai repare hidrofoarele nu mai locuia nimeni în imobilul cu pricina, municipalitatea ţinea să reamintească tuturor:

CETĂŢENI!
Aveţi drepturi?
AVEŢI ŞI ÎNDATORIRI!

Aceasta, spuneau oamenii, era singura raţiune pentru care imensul corp de locuinţe cu 57 de nivele nu fusese încă dinamitat. Consiliul local se folosea de orice mijloc ca să-şi facă un pic de propagandă. Iar uriaşa firmă din buricul târgului costa mult mai puţin decât o pagină de ziar sau un minut de televiziune.

„*Avem dreptul să avem îndatoriri*”, mormăiau cei care încercau să se sinucidă, asemeni tânărului din faţa Somaliei, înainte de a fi aruncaţi înapoi de pe parapetul electrificat, căci municipalitatea avea printre atribuţii şi menţinerea curăţeniei oraşului şi, îngrozit de viziunea creierilor răspândiţi pe caldarâm, primarul luase toate măsurile de precauţie. Aşa, rarii trecători din arondismentul Berzei puteau circula în deplină siguranţă printre gunoaiele de pe stradă.

- Ai încercat să zbori ? îl întrebă Somalia cu inocenţă.

Tânărul era încă prea şocat ca să-i răspundă. Încercă să se ridice, dar nu-l ajutară puterile.

- Când plouă, doare mai tare, îl linişti zăluda.

Îi ştia bine pe disperaţii aceştia şi nu se temea de ei. De obicei o lăsau în pace, căci lungul urcuş îi storcea de puteri. Şi-apoi femeia trecuse de mult de prima tinereţe, bani nu avea, întrucât îi dădea pe toţi pe băutură, iar despre talentul ei ascuns nu ştiau decât puţini, iar acelora nu le-ar fi trecut prin cap s-o caute în locul cel mai vizibil al oraşului, în coşmelia acoperită cu carton gudronat de sub *memento*-ul civic.

- Te pot ajuta cu ceva ? îl întrebă precautǎ.

Tânărul zvâcni din cap:

- Du-te-n...

- Atunci eu te las, făcu Somalia şi dispăru în hăul întunecat din puţul liftului, unde, sub privirea înspăimântată a fostului sinucigaş, începu să coboare lin către sol.

Chiar şi atunci când se aghesmuia mai tare, Somalia rămânea o persoană cumsecade. Şi avea un fix al ei: zicea că se născuse sub o stea norocoasă şi-i era sortit să devină cunoscută. Aşa-i ghicise o babă. O vreme se tot lăudase cu aceasta, dar apoi a renunţat, deoarece lumea aflase de atât de antisociala ei capacitate de a pluti în orice direcţie poftea şi-i întorcea spatele mormăind: „*Ce-i trebuie chelului ? Tichie de mărgăritar...*”

Aşa că, întrucât mintea şi îndemânarea n-o scoteau afară din casă, umbla cât era ziulica de mare prin oraş, încercând să câştige lozul cel mare: strângea ziare, ambalaje din plastic sau din carton,

capace şi alte asemenea nimicuri iscate să vânture faima altora, pe care apoi le decupa, le aduna şi le expedia aiurea prin lume, în aşteptarea unei săptămâni de vis în cine ştie ce staţiune venusiană (12 şedinţe de masaj erotic gratuit!), a unui *frozeur* HaiBLUE multicompartimentat, extrem de economic sau, pur şi simplu, a marelui premiu de 1000 de lei neimpozabili.

Aşa s-a întâmplat ca, din obişnuinţă, să completeze şi talonul pentru concursul lansat de compartimentul urbanism: O STRADĂ ANONIMĂ PENTRU ANONIMUL DE PE STRADĂ, idee primită cu mult entuziasm de funcţionarii care se plictisiseră să tot boteze fostul *Dobrogeanu-Gherea* când *Mareşal Antonescu*, când *Grigore Vasiliu-Birlic* („*dar cu ăsta ce-au avut, dom'le, că l-au preschimbat în* Salcâmilor ?”).

- Dacă tot timpul trebuie să schimbăm ceva, atunci măcar să i se dea şi cetăţeanului o satisfacţie, au opinat consilierii. De ce să ne chinuim să tot denumim o stradă ? Mai bine facem o tombolă pentru toţi cetăţenii cu drept de vot, tragem la sorţi şi o botezăm cu numele câştigătorului.

Când puse plicul în cutia aflată la intersecţia Mazărei cu Privighetorilor, Somalia Cimpoi nici nu bănuia că strada ce avea să despartă în două noul cvartal de locuinţe de pe malul Argeşului (la nici o oră şi jumătate de centru) avea să-i poarte numele. Iar în seara extragerii, când cinci milioane de bucureşteni cu carnet de alegător au urmărit cu sufletul la gură (după ce l-au trimis undeva pe primar, care îşi cam lungise discursul) cum se rostogolesc şi se înşiruie pe ecran cifrele alese de calculator, amărâta de femeie bătea piaţa Crepuscului, răscolind gunoaiele.

Reporterii au căutat-o mai întâi la Centrul de Asistenţă Socială a Persoanelor cu Infirmităţi, a cărei adresă o trecuse (tot din obişnuinţă) pe talon. Sora-şefă i-a lăsat să creadă că Somalia plecase la ţară, la o rudă şi avea să revină abia peste două săptămâni, în ziua când se distribuia alocaţia, dar în realitate habar nu avea de unde să o ia, femeia dispăruse din azilul mutanţilor cu mai bine de trei ani în urmă, când o căutaseră primii Dezlegători.

O echipă de la *ZooM* a găsit-o pe Cătălina, fiica ei, pe care o născuse la 17 ani, cu numai doi ani înainte de promulgarea legii de sterilizare a persoanelor cu deficienţe de comportament. Tată i-a fost un parapantist de la Boboc, pe care Somalia l-a cunoscut în vara lui '93 la Buşteni şi care nici n-a bănuit vreodată că a zămislit încă o odraslă.

Cătălina a avut mai mult noroc decât maică-sa, a ajuns să se vadă aşezată la casa ei. Reporterii au pus-o să-şi dea repede şorţul jos, au machiat-o sumar şi au fugit s-o filmeze cum îşi plimbă gemenele „*pe strada bunicii*”. Erau două blonduţe buclate şi bucălate, absolut normale. Din fericire, imponderabilitatea nu se transmitea genetic.

Iar Somalia, încărcată cu pungi de alune sărate, ambalaje de napolitane, doze de răcoritoare şi pagini disparate din ediţiile de dimineaţă, intră în bătrânul zgârie-nori, fără să ştie ca în acea zi se împlinise ce-i fusese demult ursit. Păşi în tunelul pătrăţos pe unde circulase cândva liftul şi, după ce se asigură că a pus bine sticla cu rachiu de anason în buzunar, îşi adună mâinile pe piept şi se înălţă repejor, către cerul liber...

(Jibou, 1998.)

- Vezi, Robinzoie, noi nu ne potrivim la fire: tu eşti om, iar eu sunt nepământeană. Cere-mi altceva, nu mă mai chinui cu dragostea ta.

Omul privi zâna şi-n ochii ei ghiduşi citi că n-are de ales. Tăcu, fără să simtă cum trece vremea, apoi întrebă resemnat:

- Orice altceva ?

Sfânta Vineri aprobă din cap.

- Atunci fă să pot umbla pe apă ca pe pământ.

- Fie, zise zâna. Şi-acum du-te!

ISBN 978-973-0-20392-9